

Український союз промисловців і підприємців
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ) НБУВ
Національна юридична бібліотека НБУВ

Безпека підприємництва

Інформаційно-аналітичний бюлетень

№ 1 (48)

КИЇВ 2013

БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМНИЦТВА
Інформаційно-аналітичний бюлетень
Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі»

Засновники

Український союз промисловців і підприємців
Національна юридична бібліотека НБУВ

Головний редактор

В. Крутов, віце-президент УСПП, д-р юрид. наук, проф.

Редакційна колегія

В. Горовий, заст. гол. редактора, заст. генерального директора НБУВ, д-р іст. наук, проф.
Н. Вітушко, заввідділу НЮБ

Заснований у 2008 році

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук – тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

ПРАВОВІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ.....	4
ПРАКТИКА СИСТЕМИ КОРПОРАТИВНОЇ БЕЗПЕКИ	11
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	15
С. Горвая. «Газпром»: с недоборами – перебор.....	15
СТОСУНКИ БІЗНЕСУ ТА ВЛАДИ	23
ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПІДПРИЄМЦІВ	23
ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПІДПРИЄМЦЯМИ	33
ЗАХИСТ ВЛАДОЮ ІНТЕРЕСІВ БІЗНЕСУ	43
СПІВРОБІТНИЦТВО ПІДПРИЄМЦІВ ТА ВЛАДИ У	
ВДОСКОНАЛЕННІ ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ	48
ВІДГУКИ НА РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	49
СПІВПРАЦЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ВЛАДИ ТА БІЗНЕСУ	55
РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ	65
ПРОБЛЕМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	75
ЗАХИСТ ІНВЕСТИЦІЙ.....	79
РЕЙДЕРСТВО В УКРАЇНІ	90
ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ	99
ОЦІНКИ, ПРОГНОЗИ, ПРОПОЗИЦІЇ	120
БІБЛІОГРАФІЯ З ПИТАНЬ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА	
.....	126

ПРАВОВІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

УСПП спільно з ЮНІДО та КПП продовжує реалізацію проектів ресурсоефективного та чистого виробництва.

За підтримки Українського союзу промисловців і підприємців, в рамках проектів Організації об'єднаних націй з промислового розвитку (ЮНІДО) в Києві, на базі Київського політехнічного інституту, відкрито Центр ресурсоефективного та чистого виробництва. Його діяльність сприятиме підвищенню ефективності використання ресурсів, конкурентоздатності української економіки, зменшенню негативного впливу промисловості на навколишнє середовище.

Цей п'ятирічний проект, донорами якого є уряди Швейцарської Конфедерації та Республіки Австрія, базується на досвіді та результатах реалізації ЮНІДО, Київською політехнікою спільно з УСПП ряду пілотних проектів. Мова йде про проекти ЮНІДО з ресурсоефективного та чистого виробництва, участь в яких протягом 2007–2011 років взяли більше 20 українських компаній, що працюють на теренах Вінницької, Запорізької та Київської областей. Це дало змогу компаніям зменшити споживання електроенергії на більш ніж 2 000 МВт год, споживання води на більше ніж 90 000 м³, споживання природного газу на більш ніж 16 000 000 м³, викидів CO₂ на більш ніж 36 000 тон в рік тощо.

За словами *президента УСПП, народного депутата України Анатолія Кінаха*, реалізація таких проектів – в основі яких організація виробництва на базі сучасних технологій, з урахуванням енергоефективності, зниження негативного впливу на навколишнє середовище, підвищення продуктивності праці – вкрай важлива для України.

«Всі ці проекти спрямовані на підвищення конкурентоздатності української економіки, якості і рівня життя громадян України, що вкрай актуально. Діяльність Центру буде зосереджена на хімічній, аграрній, металургійній та металообробній промисловості, а це пріоритетні сектори нашої економіки. Важливо, що проекти реалізуються і на регіональному рівні, що у свою чергу позитивно вплине на їх економічне зростання. Більше того, вважаємо, що напрям ресурсоефективного та більш чистого виробництва має стати невід'ємною частиною стратегії подальшого розвитку України», – зазначив А.Кінах (*Сайт Українського союзу промисловців та підприємців* (<http://www.uspp.org.ua/news/3254.uspp-spilno-z-yunido-ta-kpi-prodovzhu-realizaciyu-proektiv-resursoefektivnogo-ta-chistogo-virobnictva.htm>), – 2013. – 30.01)¹.

¹ Випуск підготовлено на базі матеріалів електронних джерел інформації за січень 2013 р.

Результати саміту Україна-ЄС, який запланований на 25 лютого цього року, можуть стати вирішальними у контексті підписання Угоди про асоціацію та зону вільної торгівлі у 2013 році. Тому слід зробити все, щоб захід пройшов успішно та позитивно вплинув на політичну асоціацію та економічну інтеграцію України з країнами Євросоюзу. Такої спільної думки під час зустрічі дійшли *президент УСПП, народний депутат України Анатолій Кінах та голова представництва Європейського союзу в Україні Ян Томбінський.*

Сторони обговорили питання, які для України є стратегічно важливими. Це перш за все зміцнення на українській землі сучасних європейських стандартів розвитку економіки, рівня і якості життя людей, верховенства права й демократичних цінностей. «Євроінтеграція не є для України самоціллю. Це, перш за, все можливість покращити життя людей, зміцнити конкурентоздатність національної економіки, створити максимально комфортні умови для ведення бізнесу в Україні, впровадити прийняті в об'єднаній Європі демократичні принципи тощо», – зауважив А.Кінах.

Сторони наголосили на необхідності завершення в Україні структурних реформ, вдосконалення партнерських відносин з такими міжнародними партнерами як МВФ, Світовий банк і ЄБРР.

А.Кінах повідомив співрозмовника про те, що українські парламентарі доклали багато зусиль для поглиблення комунікацій зі своїми європейськими колегами – депутатами Європарламенту. «Днями Україну відвідав заступник голови Комітету Міжнародної торгівлі Європейського парламенту, головний доповідач з економічної частини Угоди про асоціацію – зону вільної торгівлі між Україною і ЄС Павло Залевський. Ми мали зустріч з головою Верховної ради України Володимиром Рибак, який підтримав важливість відновлення в новому складі українського парламенту міжфракційного депутатського об'єднання «Європейський вибір», яке буде тісно співпрацювати з групою депутатів ЄП на підтримку євроінтеграції України», – повідомив депутат.

Водночас, він зауважив, що євроінтеграція не суперечить розвитку рівноправної й взаємовигідної співпраці між Україною та Сходом – Російською Федерацією, Митним союзом в цілому. «Ці напрямки взаємодоповнюються. Однак стратегічною метою України залишається модернізація економіки, підвищення її конкурентоздатності, що можливо в тому числі завдяки вступу в Євросоюз. Ця ціль має об'єднувати всі політичні сили українського парламенту, незалежно від їх міжособистісної чи політичної конкуренції», – зазначив А.Кінах.

Сторони домовилися про постійні комунікації, залучення до системного діалогу громадських об'єднань, асоціацій і організацій бізнесу, про співпрацю в питаннях запровадження безвізового режиму для українців, що, на думку А.Кінаха та Я.Томбінського стане вагомим чинником у підсиленні взаємної довіри, досягненні позитивних результатів (*Сайт*

Українського союзу промисловців та підприємців
(<http://www.uspp.org.ua/news/3237.ukraina-ma-dobre-pidgotovatisya-do-samitu-z-s.htm>). – 2013. – 24.01).

Представники реального сектору економіки підтримують політику Уряду щодо розвитку внутрішнього виробництва – головний висновок засідання Ради підприємців при Кабінеті Міністрів України з розгляду Державної програми активізації розвитку економіки на 2013–2014 роки. Про це повідомив *Прем'єр-міністр Микола Азаров* під час засідання Уряду 30 січня 2013 року.

«Головний висновок з конструктивної і компетентної дискусії, яка відбулася 29 січня, такий: представники реального сектору економіки, організатори виробництва підтримують політику Уряду на розвиток внутрішнього виробництва і внутрішнього ринку в цілому. Вони готові пройти свою частину шляху в тих перспективних напрямках, які зараз визначає уряд», – сказав Микола Азаров.

За його словами, зараз Державна програма активізації розвитку економіки проходить широке громадське обговорення, підприємці і промисловці вносять пропозиції, уточнення, пропонують нові кроки: «Все це треба вивчити і зважити, збагатити нашу Програму практичним досвідом реального сектору економіки».

Микола Азаров ще раз підкреслив, що «Програма має бути свого роду бізнес-планом, абсолютно зрозумілим і прагматичним для учасників економічних процесів». «Вони мають побачити у Державній програмі своє місце, ясно зрозуміти, як кажуть, свій маневр. І на підставі цього спільного бачення уже поточного року ми маємо визначити: де і які виробництва будуть збудовані, розширені, модернізовані. Де і скільки товарів буде випущено. Скільки і яких робочих місць буде створено. Скільки кредитних та інвестиційних ресурсів буде вкладено у 2013, 2014 роках», – наголосив Прем'єр-міністр.

За його словами, маючи таке бачення, Уряд і Національний банк підуть на більш лояльну до виробництва монетарну політику, на здешевлення кредитних ресурсів (Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246006059&cat_id=244276429)). – 2012. – 30.01).

Запропоновані зміни до Податкового кодексу України сприятимуть раціональному використанню землі.

З метою забезпечення розвитку територіальних громад Кабінетом Міністрів України було покладено завдання на Міністерство фінансів спільно з Мінагрополітики, Мінекономіки, відповідними органами місцевого самоврядування та їх всеукраїнськими асоціаціями розробити заходи, спрямовані на посилення фінансової основи місцевого самоврядування та

збільшення питомої ваги доходів місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету України.

Оскільки плата за землю повністю зараховується до місцевих бюджетів та є одним із важливих джерел їх доходів, Міністерством фінансів було розроблено та винесено на обговорення проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо справляння плати за землю)».

Варто наголосити, що збільшення ставок земельного податку не призведе до суттєвого зростання податкового тиску на сільгоспвиробників. Адже більшість з них зареєстровані як платники фіксованого сільськогосподарського податку (ФСП) та відповідно не сплачують земельний податок за землі, на яких ведеться сільгоспвиробництво (частка таких земель в загальному фонді сільгоспугідь в Україні становить близько 61%). При цьому, згідно з Податковим кодексом фізичні особи, які здають в оренду свої паї платнику ФСП, звільнені від сплати земельного податку.

Крім того, залишається незмінним, порівняно з чинним законодавством, мінімальний граничний розмір орендної плати, а також зберігається право місцевих органів влади встановлювати пільги з земельного податку.

Важливим очікуваним ефектом від впровадження запропонованих норм є формування тенденції до раціонального використання земельних ресурсів.

Збільшення надходжень з плати за землю сприятиме покращенню соціально-економічного становища місцевих громад, оскільки дозволить збільшити видаткову частину місцевих бюджетів на фінансування соціального захисту та соціального забезпечення населення, розвитку житлово-комунального господарства, будівництва, реконструкції, ремонту та утримання доріг місцевого значення, збільшення компенсаційних виплат за пільговий проїзд окремих категорій громадян тощо.

Необхідно також відзначити, що проект закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо справляння плати за землю)» наразі перебуває в стадії обговорення, тому Міністерство фінансів розглядає всі зауваження та пропозиції стосовно змісту законопроекту (*Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245985841&cat_id=244276429)*. – 2013. – 22.01).

Кабмін зобов'язав обладнати всі касові апарати модулями безпеки, рекомендованими НБУ.

Касовий апарат повинен мати модуль безпеки, який забезпечує здійснення контролю відсутності спотворення або знищення даних про проведені операції. Про це йдеться у постанові Кабміну від 9 січня, опублікованій на сайті уряду.

У документі не уточнюється, в який термін має бути здійснена така модернізація касових апаратів, якщо у них відсутній відповідний модуль безпеки.

Як повідомлялося, з 2013 року інформація про обсяг розрахункових операцій з касових апаратів має надходити до податкових органів в електронному вигляді *(Економічну правду* [\(http://www.epravda.com.ua/news/2013/01/9/355221/\)](http://www.epravda.com.ua/news/2013/01/9/355221/). – 2013. – 09.01).

**КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА**

від 9 січня 2013 р. № 6
Київ

Про внесення зміни до пункту 21 вимог щодо реалізації фіскальних функцій реєстраторами розрахункових операцій для різних сфер застосування

Кабінет Міністрів України постановляє:

Внести зміну до пункту 21 вимог щодо реалізації фіскальних функцій реєстраторами розрахункових операцій для різних сфер застосування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2002 р. № 199 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 8, ст. 362), доповнивши його абзацом такого змісту:

“модуль безпеки, що згідно з технологією, розробленою Національним банком, забезпечує здійснення контролю відсутності спотворення або знищення даних про проведені розрахункові операції для реєстратора, що створює контрольну стрічку в електронній формі.»

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ
(Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/cardnpd>)).

Податкова міліція ДПС України представить концепцію єдиної міжнародної бази даних фінансових злочинців на засіданні виконкому Координаційної Ради керівників органів податкових (фінансових) розслідувань країн СНД, яке відбудеться у лютому в Ірпені (Київська область, Україна).

За словами Першого заступника Голови ДПС України – начальника податкової міліції Андрія Головача, створення такої бази є однією з важливих міжнародних ініціатив України, які були заявлені у 2012 році і будуть реалізовуватися у 2013-му.

«З 2012 року ми суттєво підвищили авторитет української податкової міліції у міжнародному співтоваристві, і це виражається у посиленні програм взаємодії та підтримці наших ініціатив. Впевнений, що протягом найближчих років нам вдасться створити дієвий фінансовий Інтерпол, що дозволить різко знизити обсяги міжнародних економічних злочинів», – зазначив Андрій Головач.

База даних фінансових злочинців використовуватиметься всіма країнами-учасницями та включатиме в себе матеріали індивідуального та спільного користування. Також система буде містити дані про підприємства з ознаками фіктивності, інформацію про СГД та фізичних осіб, які проходили по кримінальних справах, щодо яких вступив у дію вирок суду, переліки осіб,

які знаходяться у міждержавному розшуку з економічних, корупційних та посадових злочинах та інше.

Як повідомлялося раніше, у вересні 2012 року Перший заступник Голови ДПС України – начальник податкової міліції Андрій Головач став головою Координаційної ради органів податкових (фінансових) розслідувань країн СНД (КРОПР). КРОПР був створений у 1999 році як орган галузевого співробітництва, що здійснює координацію діяльності компетентних відомств держав Співдружності.

У 2012 році Україна також набула членства в організації CARIN (The Camden Asset Recovery Inter-Agency Network), яка є міжнародною мережею, метою якої є співпраця між країнами з виявлення, арешту та конфіскації незаконно отриманого майна.

Нагадаємо, що Указом Президента України від 24.12.2012 №726/2012 утворено Міністерство доходів і зборів України шляхом реорганізації Державної податкової служби України та Державної митної служби України, поклавши на Міністерство, що утворюється, функцію з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (*Державна податкова служба України (<http://www.sts.gov.ua/media-sentr/novini/83910.html>)*). – 2013. – 31.01).

Ставка податку на прибуток поступово знижується: Державна податкова служба в АР Крим нагадує, що з 1 січня 2013 року по 31 грудня 2013 року ставку податку на прибуток підприємств встановлено на рівні 19 відсотків, а для суб'єктів індустрії програмної продукції, які застосовують особливості оподаткування, передбачені в пункті 15 підрозділу 10 цього розділу, – 5 відсотків.

Відповідне положення застосовуються з урахуванням вимог пункту 10 підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України (*ДПС в Автономній Республіці Крим (<http://crimea.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/81453.html>)*). – 2013. – 09.01).

З 1 січня 2013 р. змінені ставки акцизного податку. Крім того, Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо перегляду ставок деяких податків і зборів», прийнятий на основі проекту № 10687, передбачає авансову сплату акцизного податку при придбанні марок, а також збільшення розміру мінімального акцизного податкового зобов'язання і специфічної ставки акцизного податку з одночасним зменшенням впливу адвалорної складової. Даним законодавчим актом посилена відповідальність за порушення умов виробництва, транспортування, зберігання, реалізації підакцизної продукції. Мінімальний штраф з 1 січня 2013 року буде підвищений з 1700 грн до 8500 грн. (*ДПС в Автономній Республіці Крим (<http://crimea.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/81358.html>)*). – 2013. – 09.01).

Фізичній особі, яка досягла шістнадцяти років і бажає займатися підприємницькою діяльністю, може бути надана повна цивільна дієздатність.

У разі наявності письмової згоди на це батьків (усиновлювачів), піклувальника або органу опіки та піклування така особа може бути зареєстрована підприємцем. За цієї умови фізична особа, з моменту державної реєстрації її як підприємця, набуває повної цивільної дієздатності.

Відповідна норма передбачена ч. 3 ст. 35 Цивільного кодексу України від 16 січня 2003 року № 435-IV із змінами та доповненнями.

Водночас, нагадуємо, що питання взяття на облік самозайнятих осіб в органах державної податкової служби визначено у ст. 65 Податкового кодексу України / За матеріалами ДПІ в Хмельницькій області (*Хмельницький бізнес портал (<http://biznes.km.ua/onenews/Pidpriyemcem-tozhna-stati-v-16-rokiv.html>)*). – 2013. – 22.01).

Платники єдиного податку 2-ї групи більше не звітуватимуть до податкової щоквартально.

ДПС у Кіровоградській області повідомляє, що Законом України від 20.11.2012 №5503 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо перегляду ставок деяких податків і зборів» з 1 січня 2013 року звітним податковим періодом для платників єдиного податку другої групи є календарний рік.

Це означає, що починаючи з цього року такі платники єдиного податку звільняються від щоквартального подання Податкової декларації платника єдиного податку – фізичної особи-підприємця, а звітують один раз у строки, передбачені пп.49.18.3 п.49.18 ст.49 Кодексу для річного звітного періоду – протягом 60 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного (податкового) року. Тобто, декларацію за 2013 рік платникам єдиного податку 2-ї групи необхідно буде подати не пізніше 1 березня 2014 року (*ДПС у Кіровоградській області (<http://kr.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/83397.html>)*). – 2013. – 25.01).

Наказом Міністерства фінансів України від 17.01.2013 № 19 внесено зміни до бюджетної класифікації, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 14.01.2011 №11 «Про бюджетну класифікацію» (із змінами), а саме Класифікацію доходів бюджету доповнено такими позиціями:

11023100 «Авансові внески з податку на прибуток підприємств і організацій, що перебувають у державній власності»;

11023200 «Авансові внески з податку на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності»;

11023300 «Авансові внески з податку на прибуток підприємств, створених за участю іноземних інвесторів»;

11023400 «Авансові внески з податку на прибуток від казино, відеосалонів, гральних автоматів, концертно-видовищних заходів»;

11023500 «Авансові внески з податку на прибуток іноземних юридичних осіб»;

11023600 «Авансові внески з податку на прибуток банківських організацій, включаючи філіали аналогічних організацій, розташованих на території України»;

11023700 «Авансові внески з податку на прибуток страхових організацій, включаючи філіали аналогічних організацій, розташованих на території України»;

11023900 «Авансові внески з податку на прибуток організацій і підприємств споживчої кооперації, кооперативів та громадських об'єднань»;

11024000 «Авансові внески з податку на прибуток приватних підприємств»;

11024100 «Авансові внески з податку на прибуток від інших платників податку на прибуток»;

11024600 «Авансові внески з податку на прибуток фінансових установ, включаючи філіали аналогічних організацій, розташованих на території України, за винятком страхових організацій».

У зв'язку з викладеним, платникам податків, які сплатили авансові внески з податку на прибуток у січні 2013 року, необхідно подати заяви про переведення сплаченої суми вказаних внесків на нові коди Класифікації доходів бюджету, що призначені для сплати авансових внесків з податку на прибуток.

Нагадуємо, що Законом України від 05.07.2012 № 5083-УІ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної податкової служби та у зв'язку з проведенням адміністративної реформи в Україні» (далі – Закон № 5083) передбачено, зокрема, сплату авансових внесків з податку на прибуток підприємств починаючи з 1 січня 2013 року (*ДПС у Кіровоградській області* (<http://kr.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/83218.html>). – 2013. – 23.01).

ПРАКТИКА СИСТЕМИ КОРПОРАТИВНОЇ БЕЗПЕКИ

7–11 лютого 2013 року в с. Розлуч (Львівська обл., Турковський район), в Гостинично-ресторанному комплексі «Собинь» пройшла 3-я Конференція Всеукраїнської Асоціації Частних Детективів (ВАЧД).

Програма конференції включала декілька важливих питань.

На першому місці – обговорення проекту ВАЧД Закону України «О частной детективной (розыскной) деятельности» (№1093).

Этот проект подготовила объединённая группа научных и практикующих специалистов. Также обсуждалась программа расширения деятельности ВАЧД и её членов в сфере сотрудничества с авторитетными представителями общественных и коммерческих структур в сфере негосударственной безопасности, формирование и утверждение официальных представительств ВАЧД в регионах Украины, обсуждение вопросов о системе обучения частных детективов.

На конференции было озвучено, что рынок детективных услуг Украины должен функционировать с использованием механизма лицензирования.

При этом уполномоченный орган государственного регулирования должен принимать решения о выдаче или аннулировании лицензии исключительно по решению т.н. «Отраслевой палаты».

По мнению детективов, Отраслевая палата – это общественный орган, в который могут входить представители органа лицензирования, и на который будут замыкаться действующие на рынке саморегулирующие организации. Таким образом, будет исключена возможность монополизации рынка частных детективных услуг со стороны каких бы то ни было институций.

Программа Конференции:

1. Обсуждение проекта ВАЧД Закона Украины «О частной детективной (розыскной) деятельности», подготовленного объединённой группой научных и практикующих специалистов.

а) обсуждение изменений и дополнений ВАЧД в проект закона о частной детективной (розыскной) деятельности (№1093) по итогам встречи и переговоров с инициаторами законопроекта и представителями влиятельных структур в сфере негосударственной безопасности;

б) доклады по теме:

- Президент ВАЧД;
- Представитель УСПП;
- Президент УФПБ;

в) выступления по теме профильных специалистов из Украины, России и Литвы

г) утверждение документов по результатам обсуждения 1-го вопроса.

2. Обсуждение Программы расширения деятельности ВАЧД и её членов в сфере сотрудничества с авторитетными представителями общественных и коммерческих структур в сфере негосударственной безопасности.

- Доклад вице- президента ВАЧД.
- Доклад руководителя Консалтинговой компании «Сидкон» о расширении сотрудничества с WAD.
- Доклад руководителя Группы Компаний «МИГ» (г. Москва) о перспективах сотрудничества с агентствами и детективами ВАЧД.

3. Формирование официальных представительств ВАЧД в регионах Украины на основе активно действующих членов ВАЧД:

- Доклад о необходимости, порядке формирования официальных представительств ВАЧД в регионах.
- Доклад о практических задачах, стоящих перед официальными представительствами ВАЧД и доведение Системы их работы.
- Утверждение плана и конкретных кандидатур, имеющих право формировать официальные представительства ВАЧД.

4. Обсуждение вопросов закрытой части Конференции.

- создание Системы обучения частных детективов:

- а) доклад вице-президента ВАЧД;
 - б) доклады представителей профессорско-преподавательского состава Академии МВД Украины.
- утверждение Общественного совета по организации и распределению заказов среди членов ВАЧД
- г) приём новых членов ВАЧД;
 - д) награждение лучших детективов Украины;
 - е) отчёт Совета о проделанной работе в 2012 г., в т. ч. – доклад по хозяйственной и финансовой составляющей.
5. Неформальное общение участников, налаживание контактов и связей для развития деятельности членов ВАЧД в регионах.

(Інформація Департаменту з корпоративної безпеки УСПП).

В декабре 2012 года в Киеве в рамках мероприятия NY Security Day 2012 состоялось открытое профессиональное ток-шоу «Что угрожает негосударственным субъектам безопасности?». Организатором мероприятия выступила медиа-группа «Секьюрити ЮЭй».

В дискуссии по вопросам оценки состояния и перспектив развития негосударственного сектора безопасности принимали участие ведущие специалисты и профессионалы рынка безопасности Украины.

Главными спикерами ток-шоу выступили Василий Крутов, Александр Музыченко, Борис Платкевич, Игорь Мисевич, Олег Западнюк и Александр Бухар.

Открыл профессиональное ток-шоу *вице-президент УСПП по корпоративной безопасности, Василий Крутов* с темой «Негосударственная система безопасности. Что же это на самом деле такое?». В своем выступлении В.Крутов рассказал о первых шагах к легализации развития негосударственного сектора безопасности и о том, насколько эффективен гражданский проект «Негосударственная система безопасности предпринимательства». Тема, не первый год волнующая многих игроков рынка, вызвала ряд дискуссий и споров.

«...Терять монополию над системой национальной безопасности государству на первых порах будет очень сложно. Здесь должна поработать общественность. Во-первых, нужно разработать общегосударственную программу обеспечения безопасности личности и предпринимательства. А, во-вторых, инициировать слушания в комитетах ВР по этому вопросу, чтобы мы могли двигаться дальше по развитию законодательного поля», – заявил В. Крутов.

Генеральный директор АБ «Тайфун», вице-президент УФПБ, Александр Музыченко посвятил выступление вопросу состояния рынка охранных услуг. Он затронул не только проблему качества предоставляемых охранных услуг, но и провёл чёткую градацию понятий «демпинг» и «недобросовестная конкуренция».

«Важно, когда не только сама компания может обеспечить контроль качества, но и когда контроль качества проводится другими структурами,

начиная с общественных организаций и заканчивая СМИ», – отметил А.Музыченко.

Заместитель Председателя Общественного совета при Госкомпредпринимательства, президент-председатель Правления УСПТБ, Борис Платкевич выступил на тему: «Государственное регулирование в сфере охранной деятельности и пожарной безопасности», продолжив вопрос демпинга.

«Во многих странах есть антидемпинговое законодательство, которое просто не разрешает предоставлять услуги и продукцию ниже индикативных цен. И это правильно. Имеет ли право фирма так работать? Имеет, но при этом она обязана предоставлять качественные услуги», – отметил Б.Платкевич. Далее он затронул тему внедрения системы саморегулирования индустрии безопасности.

«Я отработал практически во всех группах и комитетах, которые работали по вопросам саморегулирования и, естественно, поддерживаю это и говорю, что альтернативы саморегулированию нет. Но пока нет одной системы контроля, нельзя отменять другую», – подытожил Б.Платкевич.

Проблеме защиты отечественного производителя посвятил свое выступление генеральный директор ЧП «АРТОН» Игорь Мисевич. В частности, он сравнил системы сертификации в Европе и в Украине, отметил, что многоступенчатая система ответственности, где каждый по закону отвечает за качество предлагаемого потребителю товара, может стать весомым шагом на пути к стабилизации защиты отечественного производителя.

Проблемы бизнеса в сфере земельных отношений рассмотрел в своем выступлении генеральный директор охранной корпорации «СПРУТ» Александр Бухар.

Финальным выступлением стала презентация «Внутренние угрозы охранных компаний» эксперта по охране массовых мероприятий Олега Западнюка. О.Западнюк сосредоточил внимание участников на внутренних угрозах в рамках существующего клиент-ориентированного подхода в работе охранных компаний, отметил, что клиент-ориентированная стратегия безопасности и правопорядка является инструментом стойкого повышения финансовых показателей компании. На примере подготовки к Евро-2012 он отметил низкий уровень отечественных охранных услуг в аспекте данного подхода. Но, несмотря на проблемы, по результатам Евро-2012 и коммуникаций с зарубежными коллегами была разработана своеобразная методика контроля качества охранных услуг, которая и обеспечила достаточно успешное проведение охранных мероприятий во время Евро.

«Было разработано около 7 методик, среди которых наиболее эффективной и удобной со стороны клиента является «методика охранного аудита», когда представитель или клиента или непосредственно охранной компании привлекает третью сторону, аудитора, который обеспечивает и стимулирует работу охранного персонала в соответствии с качеством того предмета, который был оговорен с клиентом», – отметил О.Западнюк (*rsb-*

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

**С. Горвая, науч. сотр. ФПУ НБУВ,
канд. наук по соц. коммунікаціям**

«Газпром»: с недоборами – перебор...

«Газпром» выставил «Нафтогазу Украины» счет на 7 млрд долл. за недобор газа в 2012 г. В свою очередь, украинская госкомпания утверждает, что в полном объеме в течение года рассчитывалась за импортный газ по счетам, которые направлял «Газпром», и предупреждала российского монополиста о планах сократить закупки.

При этом, безусловно, обращает на себя внимание то, что аналогичная ситуация с европейскими потребителями российского газа закончилась уступками «Газпрома». Так, ранее «Газпром» впервые проиграл суд по принципиальному условию международных контрактов – схеме «бери или плати» (take-or-pay) (условия контракта, подразумевающие, что покупатель должен оплатить не менее определенного объема газа вне зависимости от того, сколько он закупил в действительности в рассматриваемый период): венский арбитраж подтвердил право чешской RWE Transgas снижать объемы закупок без штрафов.

«Газпром» и RWE судились по поводу авансовой оплаты невыбранных минимальных годовых объемов газа за 2008–2011 гг. Дело рассматривалось Венским арбитражным судом, сумма иска «Газпрома» составляла 500 млн долл.

Представители RWE Transgas в суде ссылались на «Дополнение № 1» к контракту на поставки от 15 октября 1998 г. Согласно этому дополнению, компания имеет право на снижение обязательств по отбору газа. «Газпром» считал данное дополнение недействительным.

Источник СМИ в газовой отрасли отметил, что условия take-or-pay при поставках RWE Transgas подразумевают взаимозачет. «Если “Газпром” осуществляет поставки не RWE Transgas, а, например, компании Vemex (контролируемая “Газпромом” чешская компания – газовый оператор), эти объемы также учитываются при расчете take-or-pay с RWE TG, – говорит источник. – То есть поставки другому контрагенту RWE Transgas может записать на свой счет».

Председатель коллегии адвокатов «Ваш юридический поверенный» К. Трапайдзе считает, что именно с этим может быть связано решение суда. «Европейское антимонопольное законодательство подразумевает, что при наличии более чем одного покупателя у одного и того же поставщика

покупателям предоставляются преференции, – говорит юрист. – И в связи с этим RWE TG может частично отказаться от своих обязательств по take-or-pay за счет другой компании».

В своем официальном пресс-релизе «Газпром» прокомментировал решение австрийского суда следующим образом: «Вынесенное арбитражем решение, позволяющее европейской компании-монополисту на чешском рынке до конца срока действия контракта сохранять свое монопольное положение в Чехии, ограничивая тем самым конкуренцию на рынке ЕС, приобретает особую пикантность в свете того, что Европейская комиссия пристально изучает всю деятельность компании “Газпром” на рынках стран Европейского Союза на предмет соответствия конкурентному законодательству ЕС, обвиняя ее в злоупотреблении доминирующим положением. Вместе с тем арбитраж оставил в силе положение контракта, которое является нарушением европейских императивных норм и создает предпосылки по ограничению конкуренции».

Значительное внимание к данному судебному примеру с участием чешской RWE Transgas обусловлено тем, что впервые европейская Фемида приняла к рассмотрению принцип «бери или плати». В большинстве случаев «Газпром» и энергетические концерны дискутировали на темы изменения формулы цены на газ, сокращения продолжительности контрактов с 15–20 лет до 5–7 лет и продажи части газа по ценам спотового рынка, обычно на 20–30 % дешевле.

Принцип «бери или плати» – это фактически важнейшая составляющая и столп газовой империи России. Обязанность европейских компаний выкупать определенный объем газа является вполне логичной, как и долгосрочные контракты. «Газпром» имеет огромные месторождения газа, на которых работают тысячи скважин, и просто так остановить часть из них, – поскольку вдруг французской или австрийской компании разонравился российский газ, – не получится.

Соответственно, существует четкий план промышленного развития «Газпрома», но, вероятно, Европа хочет сегодня его откорректировать в собственных интересах. Поэтому сегодня «Газпром» яростно защищает свое будущее благополучие. А Европа – пытается сэкономить и не увеличить зависимость от российского газа.

В действительности, как писали СМИ, тому же RWE Transgas грех было жаловаться на условия сотрудничества с «Газпромом». Чешская компания имела на руках гарантированный к выполнению контракт с «Газпромом» на ежегодный выкуп до 2035 г. 9 млрд м куб. – минимальный обязательный выкуп – 90 %.

Одновременно в течение 2008–2011 гг. чехи получали скидки от российского концерна. В 2008 г. «Газпром» разрешил купить 7,61 млрд м куб. (85 %), в 2009 г. – 6,44 млрд (72 %), в 2010 г. RWE Transgas взяла 8,57 млрд (95 %), в 2011 г. – 7,59 млрд м куб. газа (84 %).

Разрекламированное поражение «Газпрома» в австрийском суде – это, во-первых, продолжение глобального противостояния ЕС и «Газпрома». За

компанией RWE Transgas откровенно просматривается политика Еврокомиссии. Как известно, ранее комиссия начала рассмотрение дела против российского монополиста на основании документов, которые были получены во время обысков в офисах энергетических компаний ЕС ровно год назад (<http://news.finance.ua/ru/~2/0/all/2012/10/30/290315>, 30.10.2012).

Судебное решение RWE Transgas имеет еще одну скрытую составляющую – это давний конфликт немецкой материнской компании RWE и «Газпрома», считают в СМИ.

Наконец, третьим интересным нюансом судебного поединка России и Чехии стало то, что «Газпром» проиграл иск, который сам же и подал против RWE Transgas.

Поэтому, учитывая все обстоятельства чешского судебного дела против «Газпрома», следует признать, что радость RWE Transgas и европейского сообщества может быть несколько преждевременной.

Кроме того, по информации СМИ, ООО «Газпром экспорт» 8 января 2013 г. обратилось в Торговый суд г. Вены с требованием об отмене вынесенного 4 октября 2012 г. арбитражного решения по спору с компанией «РВЕ Трансгаз» относительно невыполнения условия «бери-или-плати» в контракте на поставку газа в Чехию. Основание для отмены – противоречие вынесенного арбитражного решения публичному порядку, а именно: неправильное применение арбитражем императивных норм европейского конкурентного права, которое влечет противоречие указанного решения праву Европейского Союза. Торговый суд г. Вены в этом случае является компетентной инстанцией, которая может отменить решение арбитража, вынесенное на территории Австрии.

Условия дополнения к контракту, которые арбитраж признал действительными в октябре прошлого года, с момента присоединения Чехии к ЕС, нарушают европейское законодательство о конкуренции, а именно ст. 101 Договора о функционировании ЕС. Решение арбитража имеет явную антигазпромовскую направленность и вынуждает «Газпром экспорт» действовать в противоречии с европейским законодательством (<http://www.gazpromexport.ru/presscenter/news/809/>, 18.01.2013).

Одновременно вынесенное арбитражем в октябре решение позволяет RWE Transgas до конца срока действия контракта сохранять свое доминирующее положение в Чехии, ограничивая тем самым конкуренцию. Это также прямо противоречит императивным правовым нормам ЕС, пишут СМИ.

При этом следует обратить внимание на достаточно активное комментирование ситуации относительно судебного решения RWE Transgas экспертами и политологами.

Так, с юридической точки зрения принцип «бери или плати» называет таким, который полностью укладывается в правовую систему и подлежит судебной защите, М. Крючкова, начальник юридического отдела АКБ «Ланта-Банк». «В российской правовой доктрине принцип «бери и плати» сейчас активно используется, например, в электроэнергетике. Причем суды

поддерживают поставщиков, требующих с потребителей оплаты неполученного ими объема электроэнергии, поскольку в контрактах присутствует условие take-or-pay», – рассказывает она.

С помощью принципа «бери или плати» «Газпром» минимизирует риски по сбыту на фоне капиталовложений, которые он вынужден сделать для обеспечения поставок в максимальном объеме. В противном случае он мог бы включить данные риски в формулу ценообразования. Разумеется, европейцам доставляет мало радости обязательство платить «Газпрому» миллиарды долларов за продукт, который они не потребляют.

«Газпром» подстраховывается по объемам поставок, – считает аналитик «Инвесткафе» Ю. Войтович. – Условие «бери или плати» может привести к определенным потерям для потребителей российского газа, что особенно актуально для европейских потребителей, так как общее потребление газа в Европе сейчас снижается. А потому те объемы, которые указаны в долгосрочных контрактах «Газпрома» с европейскими потребителями, могут оказаться невостребованными».

Партнер компании «Налоговик» Д. Липатов в своем комментарии отметил, что практика, по которой поставщик газа страхуется от убытков, в любом случае получая гарантированный доход, является вполне нормальным явлением. Но сейчас арбитры сформировали не очень положительный для «Газпрома» прецедент. «В Европе судебные решения не являются источником права, как и в России, но при толковании правовых норм им уделяют пристальное внимание», – поясняет эксперт. При этом Д. Липатов не исключает, что и другие покупатели «Газпрома» обратятся с иском к своему поставщику о взыскании «переплаченных сумм» по контракту «бери или плати».

Президент РФ В. Путин говорил, что использование такой схемы на внешних рынках является обоснованным. Но теперь Россия является членом ВТО, поэтому деление «Газпромом» покупателей на «своих» и «не своих» очень не понравится европейским покупателям газа, считает Д. Липатов. «В этом смысле к России могут быть предъявлены претензии через арбитражные органы ВТО, а решение венских арбитров – первое предупреждение для нас», – прогнозирует эксперт (<http://vz.ru/economy/2012/10/24/604059.html>, 24.10.2012).

По мнению Нарека Авакяна из финансовой компании Afogex, для «Газпрома» было бы неразумно упорствовать в вопросах уступок в отношении своих ключевых клиентов. «Крайне опасно было бы проводить упорную политику по отстаиванию подобных условий («бери или плати»), поскольку европейские потребители могут попросту и вовсе отказаться от российского газа и переориентироваться на поставщиков с Ближнего Востока и из Африки», – рассуждает он.

Международные договоры – это всегда компромисс. «Вопрос не в пунктах, которые можно истолковать тем или иным образом, а в политическом заказе на российскую компанию, как убедительно показывает

прибалтийский пример», – отмечает ведущий аналитик компании «Альпари» М. Крылов.

Суть «атаки на «Газпром», по его словам, заключается в том, что европейцы нашли ответ на относительно высокие цены, которые ложатся на плечи потребителей: претензии Европы – это претензии европейских государств по отношению к акционерной компании. «Шансы на выигрыш в этом случае будут, только если «Газпром» на переговорах станет упираться на сложившиеся коммерческие отношения и использовать дружеские связи. Это расходится с идеологией прозрачности сделок и может вызвать дополнительные упреки», – считает М. Крылов.

Разбирательств можно ожидать практически везде, где международное право использовало такие договоры, в том числе в Болгарии, Эстонии, Венгрии, Латвии, Литве, Польше и Словакии. «Недовольство вызывает не только попытка “Газпрома” привязать цену газа к стоимости нефти, но и вполне естественная для нас практика раздела рынка на сегменты с отсутствием единой ценовой политики», – указывает аналитик (<http://vz.ru/economy/2012/10/24/604059.html>, 24.10.2012).

Директор по развитию бизнеса в странах СНГ агентства Argus В. Мищенко говорит, что после победы в суде RWE TG другие контрагенты «Газпрома» попробуют воспользоваться ситуацией. «Будет попытка политического давления, – считает эксперт. – Но решаться все будет через суд, а здесь все будет зависеть от конкретных условий договоров».

В. Мищенко отмечает, что эпоха глобального доминирования контрактов с жесткими условиями заканчивается. «И это касается не только «Газпрома», – считает эксперт. – Привязка газовых цен к нефти, как и условия “бери или плати”, уходят в прошлое. Сейчас наступает время более мягких договоренностей» (<http://www.gazeta.ru/financial/2012/10/24/4823329.shtml>, 24.10.2012).

В статье Forbes, как сообщают СМИ, говорится о том, что с точки зрения комерческой отдачи «Газпром» не в состоянии быть тем, кем предписывает ему быть Президент России В. Путин. Который ясно дал понять ЕС, что считает «Газпром» стратегическим объектом российского государства. Причина – конкуренция сланцевого газа. Если В. Путин лишь отмахнется от ЕС и не подкрепит свои заявления весомыми действиями, не вложит больше средств и господдержку в расширение глобальных амбиций «Газпрома», то компанию ожидает медленная и мучительная рыночная смерть.

По мнению издания, главная проблема «Газпрома» состоит в том, что его левая рука не знает, что делает правая. С одной стороны, это газовый монолит, продвигающий позиции Кремля. С другой – это игрок на рынке с миноритарными акционерами, который должен внимательно следить за изменениями, делая только разумные и экономически эффективные вложения.

Под воздействием широкомасштабной добычи сланцевого газа рынок сильно изменился. России не удастся удержать свои мировые позиции, если

она будет продолжать играть на повышение. Международные нефтяные компании с удовольствием вкладывают капитал в добычу дешевого сланцевого газа в США, производство сжиженного природного газа на Ближнем Востоке и в Западной Африке, считает Forbes.

В результате единственным путем к выживанию в новом газовом мире для «Газпрома» будет инкорпорация с Кремлем, говорится в статье. Стратегические инвестиции в компанию придется делать на каждом шагу. «Газпром» не только ограничен в плане капитала, ситуация с акциями компании в энергетическом секторе на мировом рынке была самой худшей в прошлом году. Оставшиеся 35 трлн куб. м газа находятся в труднодоступных местах на Ямале, Дальнем Востоке и Восточной Сибири, что сделает его добычу очень дорогостоящей.

По мнению автора материала, естественный выход, когда недостает денег и технологий для разработки газовых месторождений, – предложить международным нефтяным компаниям привлекательные условия в области налогов, пошлин, арендных платежей, а также освобождение от экспортного налога. Между тем Россия находится далеко не на первом месте среди стран, с которыми международные нефтяные компании хотят иметь дело, отмечает автор, упоминая «пагубные экономические и политические условия для газового бизнеса».

Не случайно первым ударом, нанесенным в ответ на начало расследования ЕС, стала не угроза сократить поставки газа в Европу, а попытка использовать свою экспортную монополию в России, чтобы приостановить закупки газа у таких независимых производителей, как «Новатэк» и «Лукойл», продолжает обозреватель.

Он видит следующие основные векторы дальнейших действий «Газпрома» и российского государства. Во-первых, В. Путин продолжит полностью отвергать справедливость расследования Еврокомиссии. Во-вторых, будут продвигаться основные проекты по южноевропейскому направлению, в первую очередь «Южный поток», чтобы скрыть самые очевидные геополитические слабые места «Газпрома» (<http://argumentua.com/novosti/vmesto-mirovogo-liderstva-gazprom-mozhet-ozhidat-muchitel'naya-gynoch'naya-smert-smi>, 14.09.2012).

Единственным способом для «Газпрома» приблизиться к своим целям будет отказ от коммерческой логики развития, разрушенной сланцевой революцией, и полный переход в руки российского государства, утверждает автор статьи.

«Путин хорошо знает: если «Газпром» утратит свои позиции, то побочного эффекта от этого будет вполне достаточно, чтобы он сам потерял свой пост», – полагает автор публикации. Другого пути у В. Путина и А. Миллера нет, считает он.

СМИ обращают внимание на то, что ранее «Газпрому» удавалось решать споры относительно условия контрактов на досудебном уровне. В течение 2011–2012 гг. российская газовая монополия пошла на уступки не

один раз – скидки получили компании PremiumGas, Edison, Sinergie Italiane, EGL, GDF Suez, Wingas, SPP, Botas, EON.

Также «Газпром» удовлетворил просьбу Болгарии, Румынии, Эстонии, Латвии, Словакии – эти страны получали скидку в размере 10–30 %.

И ранее, в посткризисные 2009–2010 гг., Россия проявляла лояльность ко всем странам ЕС и позволяла сокращать закупки газа. Собственно, это касалось принципа «бери или плати». Показательным был пример голландской компании Gasterra, которой Россия позволила выкупить 50 % газа от объема «бери или плати» по цене спотового рынка. Правда, это касалось лишь 2 млрд куб. м топлива.

При этом СМИ писали о том, что, на самом деле только одна Украина «сиротливо» не получила никакого бонуса от «Газпрома» за многолетнее сотрудничество (<http://news.finance.ua/ru/~2/0/all/2012/10/30/290315,30.10.2012>).

СМИ информировали читателей о том, что Украина также жаловалась на систему take-or-pay. По контракту, срок которого истекает в 2019 г., Украина должна закупать 52 млрд куб. м газа в год, но в середине июня «Нефтегаз Украины» подал заявку на 2013 г. лишь на 27 млрд куб. м.

Глава «Газпрома» А. Миллер говорил, что «Нефтегаз» в соответствии с этими условиями должен в любом случае оплачивать не менее 33 млрд куб. м. Плюс возможные штрафные санкции: если закупки Украины уже в текущем году составят 27 млрд куб. м, сумма штрафов за недобор может достичь 2 долл. млрд. Штрафы за 2013 г. с учетом роста цен будут еще больше (<http://www.gazeta.ru/financial/2012/10/24/4823329.shtml>, 24.10.2012).

В контексте вышесказанного обращает на себя внимание, что в статье The Washington Post отмечается: ни одна страна не была более связанной с проблемными состояниями «Газпрома», чем Украина. И ни одна страна не имела так мало успеха в борьбе с «Газпромом». «На протяжении десятилетия “Газпром” и его доходы были важнейшей финансовой поддержкой системы, построенной В. Путиным. Теперь эта поддержка столкнулась с проблемами из-за резкого снижения цен на газ во всем мире. Но еще не понятно принесет ли это облегчение Украине. По сути Россия использует энергетические беды Украины для того, чтобы надежно закрепить страну в орбите Москвы, – отмечает американское издание. – Отношения были сложными почти с самого начала независимости 21 год назад. Дважды “Газпром” отрезал подачу газа в Украину. “Газпром” широко рассматривают как главную движущую силу коррупции здесь (в Украине. – Ред.)... И “Газпром” был важнейшим инструментом часто агрессивной политики Путина относительно большого соседа России», – добавляет The Washington Post.

Украина, которая зависит от природного газа как топлива, «с треском провалила» свои усилия вылепить интеллектуальную энергетическую политику. Об этом говорится в последнем отчете US-Ukraine Foundation во главе с бывшим топ-менеджером Chevron, а ныне экспертом в Центре стратегических и международных исследований Эдвардом Чоу. «Основной причиной являются непрозрачные деловые практики, ведущие к

распространенной и массовой коррупции в энергетическом секторе», – отметил Э. Чоу в отчете (<http://argumentua.com/novosti/ukraina-mozhet-stat-poslednim-rynkom-vzyatym-rossiei-v-plen>, 22.10.2012).

«Перед лицом огромных затрат экспортный бизнес “Газпрома” распыляется. Это дает большинству европейских покупателей широкий простор для переговоров. Но это может заставить “Газпром” еще больше давить на Украину, которая может стать последним рынком, взятым Россией в плен», – говорится в статье.

При этом обращает на себя внимание информация в СМИ о том, что НАК «Нефтегаз Украины» рассмотрела обращение ОАО «Газпром» об оплате стоимости невыбранных в 2012 г. объемов природного газа и будет решать все вопросы, связанные с выполнением контракта, в соответствии с его условиями. «30 января 2013 г. компания “Нефтегаз Украины” направила ответ ОАО “Газпром”. Все вопросы, связанные с выполнением контракта, будут решаться в соответствии с его условиями», – говорится в распространенном сообщении управления по связям с общественностью госхолдинга (<http://podrobnosti.ua/economy/2013/01/31/885151.html>, 31.01.2013).

Ранее министр энергетики и угольной промышленности Украины Э. Ставицкий сообщил, что юристы изучают требования российского «Газпрома» к «Нефтегазу» относительно выплаты 7 млрд долл. за недобор природного газа в 2012 г., исходя из предусмотренного контрактами требования «бери или плати».

По словам министра, Украина выполнила все свои обязательства по контракту с юридической точки зрения и оплатила весь потребленный газ.

В контексте рассмотрения долгосрочной стратегии формирования отношений между Россией и Украиной представляется логичным солидаризироваться с надеждой министра юстиции Украины А. Лавриновича касательно того, что «Газпром» и НАК «Нефтегаз Украины» смогут избежать судебных разбирательств и урегулируют спорные вопросы путем переговорного процесса. Такое решение диктуют интересы обеих стран.

«Нафтогаз» проиграл судебный спор на \$3,9 млрд. Стокгольмский арбитраж обязал монополию выполнить контракт с итальянским трейдером Italia Ukraina Gas и поставить ему 13,1 млрд кубометров газа по ценам 2003 года – \$110 за тысячу кубометров при нынешней его стоимости в \$416. Суд также обязал НАК заплатить газотрейдеру штраф в размере \$12,7 млн за задержку поставок (*Главком: Новости политики и экономики* (<http://glavcom.ua/news/112349.htm>). – 2013. – 21.02).

СТОСУНКИ БІЗНЕСУ ТА ВЛАДИ

ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПІДПРИЄМЦІВ

Прокуратурою м. Вінниці відкрито кримінальне провадження за фактом вимагання та отримання хабара міліціонерами та представником одного із контролюючих органів.

Обставини справи:

За безперешкодне здійснення роздрібною торгівлі фруктами вінничанином до кінця січня цього року два дільничні інспектори міліції міського відділу УМВС України у Вінницькій області та працівник одного із контролюючих органів м. Вінниці вимагали у нього та отримали хабар у розмірі 1200 грн.

Двоє із правопорушників затримані на місці події в порядку ст. 208 КПК України та поміщені в ізолятор тимчасового утримання.

У кримінальному провадженні, відкритому за ч. 3 ст. 368 (одержання хабара групою осіб) КК України, проводяться допити свідків, призначено судово-криміналістичні експертизи, виконуються інші слідчі дії, спрямовані на всебічне, повне і неупереджене дослідження всіх обставин злочину.

Додатково:

Санкцією ч. 3 ст. 368 КК України передбачено позбавлення волі на строк від 5 до 10 років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років та з конфіскацією майна
*(Прокуратура Вінницької області
(http://www.vin.gp.gov.ua/ua/news.html?_m=publications&_c=view&_t=rec&id=115329). – 2013. – 23.01).*

На Вінниччині державного виконавця затримали на хабарі в 45 тисяч гривень.

Працівники Управління державної служби боротьби з економічними злочинами УМВС затримали «на гарячому» головного державного виконавця одного з районних відділів ДВС, який, використовуючи службові повноваження, вимагав та отримав в якості хабара 45 тисяч гривень від представника одного з місцевих товариств за вирішення питання, віднесеного до його компетенції.

Як повідомив *начальник УДСБЕЗ УМВС підполковник міліції Іван Наумов*, посадовець вимагав гроші за виконання рішення районного суду про накладення арешту на майно підприємства. В момент передачі коштів від представника фірми-кредитора, зацікавленої в реалізації майна боржника, хабарника було затримано.

Слідчим управління УМВС відкрито кримінальне провадження за ознаками злочину, передбаченого ч. 3 ст. 368 КК України за фактом вимагання та отримання хабара посадовою особою відділу державної виконавчої служби одного з районних управлінь юстиції Вінницької області.

За такий злочин законом передбачено покарання у вигляді позбавлення волі строком від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна (*Міністерство внутрішніх справ України* (<http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/article/812838;jsessionid=9889682BA101A162B79CE6ED7338E843>)). – 2013. – 30.01).

В 2012 году органами прокуратуры Донецкой области проведено более 180 проверок в органах государственного контроля, местного самоуправления, разрешительных и правоохранительных органах и т.п.

По результатам проведенных проверок в отношении должностных лиц государственных органов возбуждено 14 уголовных дел (в основном по фактам вымогательства незаконного вознаграждения за получение разрешений, умышленного препятствования хозяйственной деятельности). По требованию прокуроров отменено 17 решений о проведении внеплановых проверок и наложения финансовых санкций, к дисциплинарной ответственности привлечено 233 контролера.

На телефоны «горячей линии» органов, которые работают с целью оперативного реагирования на случаи незаконного вмешательства в хозяйственную деятельность, в 2012 году поступило 35 жалоб от предпринимателей. По каждому случаю проведена проверка. В случае подтверждения доводов заявителя принимались меры реагирования.

Так, прокуратурой области проведена проверка по обращению предпринимателя из города Димитрова о незаконном применении санкций Государственной инспекцией защиты прав потребителей. Решение о наложении административно-хозяйственной санкции, как безосновательное, по протесту прокуратуры области отменено.

Грубые нарушения действующего законодательства при назначении и проведении проверок субъектов хозяйственной деятельности выявлено в правоохранительных органах области. Ними допускаются случаи проведения проверок вне предоставленной им компетенции. По требованию прокуратуры виновные правоохранители привлечены к дисциплинарной ответственности

(Донецкие Новости (<http://dnews.donetsk.ua/news/2013/01/20/15729.html>)). – 2013. – 20.01).

За безпідставні перевірки минулого року до відповідальності притягнуто більше 100 посадовців.

25 січня у прокуратурі Житомирської області відбувся круглий стіл з питань захисту конституційних засад підприємницької діяльності, у якому

взяли участь керівники Житомирського територіального відділення Асоціації платників податків України, регіональної Ради підприємців Житомирської області, Житомирської обласної організації підприємців, роботодавців та орендарів.

На зустрічі виступив *перший заступник прокурора області Анатолій Чумаченко*, який наголосив, що забезпечення конституційних засад підприємницької діяльності є одним із пріоритетів у роботі органів прокуратури. Прокуратурою області вжито низку організаційних та практичних заходів, зокрема, проведено перевірки додержання вимог законодавства щодо дерегулювання підприємницької діяльності, законності дій органів державного контролю та правоохоронних органів у взаєминах із малим та середнім бізнесом.

На жаль, перевітками виявлені непоодинокі порушення чинного законодавства при визначенні контролюючими органами підстав для проведення перевірок, строків їх проведення, порядку оформлення результатів перевірки тощо.

Установлено факти безпідставних перевірок суб'єктів господарювання. Лише за минулий рік з метою усунення таких порушень прокурорами внесено понад 90 документів реагування керівникам органів державного контролю та правоохоронних органів. За результатами їх розгляду понад 100 посадових осіб притягнуто до відповідальності.

Крім того, протягом минулого року порушено 2 кримінальні справи за фактами вимагання хабарів від підприємців за невтручання у їх господарську діяльність, складання позитивних актів перевірки тощо. Одне таке порушення виявлено у поточному році, за яким розпочато кримінальне провадження.

Постійна активна робота на захист підприємців вестиметься прокуратурою і надалі.

Присутні на круглому столі керівники громадських організацій, представників малого та середнього бізнесу висловили свої пропозиції щодо шляхів подальшої співпраці з органами прокуратури з метою забезпечення оперативного реагування на порушення закону в діяльності правоохоронних органів, органів державного контролю та поновлення прав підприємців у разі їх порушення.

Для забезпечення максимальної ефективності та оперативності з питань захисту прав суб'єктів господарювання у прокуратурі області діє телефон «гарячої лінії»: 41-27-01 (*Прокуратура Житомирської області* (<http://www.zhit.gp.gov.ua/ua/news.html?m=publications&c=view&t=rec&id=115476>)). – 2013. – 26.01).

В Запорозьє інспекція по благоустрою незаконно перевіряла підприємця: втручалась прокуратура

Прокуратурою міста Запорозьє по зверненню підприємця на «горячу лінію» по поводу незаконного втручання контролюючого

органа в хозяйственную деятельность проведена проверка. Установлено, что инспекция по благоустройству Запорожского городского совета, в нарушение законодательства проверила предпринимателя, который занимался реализацией овощей. В то время как в перечень предприятий, подлежащих проверке, этот субъект хозяйствования не значился.

По результатам проверки прокуратура внесла соответствующее представление начальнику городской инспекции по благоустройству, которое сейчас находится на рассмотрении.

С целью противодействия противоправному вмешательству и давления со стороны контролирующих и правоохранительных органов на бизнес в органах прокуратуры действует «горячая линия»: (061)-233-41-49 – Прокуратура Запорожской области; (061)-233-60-45 – Прокуратура Запорожья (*IPnews* (<http://www.ipnews.in.ua/index.php/2013/01/02>)). – 2013. – 02.01).

Працівники прокуратури Запорізької області спільно зі службою безпеки України затримали під час отримання хабара у сумі 50 тисяч гривень начальника управління облдержадміністрації.

Заяву директора одного з приватних підприємств про вимагання у нього цим керівником 80 тисяч гривень відділ прокуратури області з розслідування корупційних кримінальних правопорушень зареєстрував у Єдиному реєстрі 16 січня цього року. Попередня кваліфікація кримінального правопорушення – ч. 3 ст. 368 КК України (одержання хабара службовою особою, яка займає відповідальне становище, поєднане з вимаганням).

Гроші, пояснив заявник, у нього вимагалися за подальше бюджетне фінансування підприємства з боку цього управління Запорізької облдержадміністрації за договором підряду на будівництво поліклініки в одному з районів області.

Керівник управління отримав від директора 50 тисяч гривень, після чого був затриманий правоохоронцями.

Хід розслідування – на контролі керівництва прокуратури області (*Прокуратура Запорізької області* (<http://www.zap.gp.gov.ua/ua/news.html?m=publications&c=view&t=rec&id=115414/>)). – 2013. – 25.01).

В Запоріжжє глава Фінинспекції отримав 60 тисяч гривень взятки.

Чиновника задержали 8 январа работники прокуратуры и УБОП ГУМВД области после получения взятки.

– В декабре в милицию обратился директор одного из запорожских предприятий и заявил, что чиновник требует от него взятку. Деньги предлагалось заплатить за то, чтобы работники контролирующего органа составили «чистый» акт проведения проверки финансовой отчетности предприятия заявителя – без отображения каких-либо нарушений при

использовании бюджетных средств за выполненные подрядные работы по ремонту в одном из высших учебных заведений, – рассказали в пресс-службе прокуратуры.

Во время досудебного расследования установлено, что в декабре предприниматель передал правонарушителю часть денег – 8 тысяч гривен, 8 января заявитель передал должностному лицу остаток предварительно определенной суммы – 52 тыс. гривен.

Сразу после получения второй части взятки руководитель Фининспекции был задержан. Событие зарегистрировали в Едином реестре досудебных расследований с квалификацией уголовного преступления по ч. 3 ст. 368 УК Украины (получение взятки в крупном размере должностным лицом, занимающим ответственное положение, соединенное с вымогательством взятки). Досудебное расследование продолжается, его ход – на контроле прокурора Запорожской области (*Запорожское время* (<http://timeszp.com/current/55506-.html>). – 2013. – 09.01).

Органы прокуратуры Украины при рассмотрении сообщений, поступающих на телефоны «горячей линии», продолжают выявлять факты противоправного вмешательства работников контролирующих органов в деятельность субъектов хозяйствования. Об этом УНН сообщили в пресс-службе ГПУ.

Так, проведенной прокуратурой Новгородковского района Кировоградской области проверкой по сообщению частного предпринимателя установлено, что должностными лицами управления труда и социальной защиты населения райгосадминистрации незаконно проведены внеплановые проверки ряда субъектов хозяйствования. При этом приказы о проведении указанных мероприятий не выдавались, удостоверения (направления) на проверки не оформлялись, предприниматели о плановых мероприятиях письменно не сообщались. На устранение указанных нарушений закона прокурором внесено представление.

В Сумской области Конотопа межрайонной прокуратурой во время рассмотрения сообщения руководителя предприятия установлены нарушения требований закона в действиях служебных лиц городского совета при организации и проведении конкурсных торгов по закупке услуг столовых. По результатам рассмотрения представления прокурора результаты конкурсных торгов отменено, к дисциплинарной ответственности привлечены восемь должностных лиц (*УНН* (<http://www.unn.com.ua/ru/news/1182032-posadovtsi-rayderzhadministratsiyi-nezakonno-provodili-pozaplanovi-perevirki-pidpriyemstv>). – 2012. – 30.01).

Прокуратури Київщини на захисті конституційних прав підприємців: у відповідності до вимог Президента України та Генерального прокурора України захист конституційних засад підприємницької діяльності

залишається пріоритетом у наглядовій діяльності органів прокуратури Київської області.

З метою забезпечення оперативного реагування на факти незаконного втручання у діяльність підприємств, установ, організацій та інших господарюючих суб'єктів з боку контролюючих та правоохоронних органів у прокуратурі діють телефони «гарячої лінії» – 200-19-87 та 200-09-27.

Також приділяється увага зверненням суб'єктів господарювання, які скаржаться на свавілля чиновників.

Така організація роботи дає позитивні результати.

Як приклад, від одного із народних депутатів України до прокуратури області надійшло звернення керівника промислового підприємства, який скаржився на неправомірну відмову службових осіб Бюро технічної інвентаризації у Києво-Святошинському районі у видачі витягу із Реєстру прав.

За результатами проведеної перевірки доводи заявника підтвердились, за поданням прокурора району підприємство отримало відповідний витяг.

Перевіркою, проведеною за зверненням керівника одного із товариств Обухівського району, встановлено, що службовці районного бюро технічної інвентаризації, незважаючи на наявність судового рішення, усупереч вимогам чинного законодавства відмовляють у внесенні до Реєстру прав відомостей про право власності цього товариства на будівлю будинку побуту.

За вказаним фактом прокуратурою Обухівського району розпочато кримінальне провадження. Діям службових осіб вказаного органу реєстрації прав надається кримінально-правова оцінка. Робота на вказаному напрямку триває
(Прокуратура Київської області
(http://www.kobl.gov.ua/ua/news.html?_m=publications&_c=view&_t=rec&id=115318). – 2013. – 23.01).

На хабарі затримано першого заступника міського голови одного з міст Кіровоградщини.

Встановлено, що посадовець вимагав і отримав від директора приватного підприємства 50 тис. грн хабара за прийняття рішення про надання дозволу на розміщення тимчасових об'єктів торгівлі.

Слідчим управлінням УМВС України в області розпочато досудове розслідування у кримінальному провадженні. Інформацію про злочин внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Прокуратурою області здійснюється процесуальне керівництво у даному кримінальному провадженні
(Прокуратура Кіровоградської області
(http://www.kir.gov.ua/ua/news.html?_m=publications&_c=view&_t=rec&id=115300). – 2013. – 23.01).

Податківці тиснули на сільськогосподарське підприємство у Львівській області.

На телефон «гарячої лінії» Генеральної прокуратури України надійшло повідомлення одного із сільськогосподарських підприємств Львівської області щодо блокування працівниками податкової служби його діяльності шляхом безпідставної відмови в реєстрації податкових накладних. Унаслідок таких протиправних дій товариство було позбавлено можливості здійснювати господарську діяльність.

Генеральною прокуратурою організовано перевірку, під час якої незаконні дії податківців припинено. Як результат, податкова звітність підприємства реєструється у встановленому порядку.

Аналогічним чином, завдяки належній організації перевірки у найкоротший термін поновлено порушені права двох підприємств столиці. Генеральною прокуратурою України від суб'єктів господарювання одержано листи – подяки (*Генеральна прокуратура України <http://www.gp.gov.ua/ua/news.html? m=publications& c=view& t=rec& id=115434>*). – 2013. – 25.01).

Конфликт между новым арендатором, которому отдали 100 мест в мясном павильоне ДП «Алчевский рынок» и предпринимателями, торгующими на этих местах, набирает обороты.

В конце прошлого года предпринимателей уведомили, что 100 из 252 мест мясного павильона переданы в аренду на 2 месяца некоему физлицу, которое тут же подняло плату за торговое место с 12 до 18 грн. Мясники под эгидой Алчевского союза предпринимателей решили добиваться заключения договоров на аренду между ними и ДП «Алчевский рынок», фиксированной и экономически обоснованной платы за торговое место, а также исключения из этой цепочки посредника-физлица. Председатель Алчевского союза предпринимателей Юрий Кушнир сообщил, что часть проблемных вопросов уже решили с собственником рынка – Луганским облпотребсоюзом.

Однако вопрос взаимоотношений с новым арендатором остался открытым (*Неделя (<http://nedelya.net.ua/news/ekonomika/na-alchevskom-rynke-razgoraetsya-konflikt-mejdu-arendatorom-i-predprinimateljami>)*). – 2013. – 23.01).

За результатами проведеної прокуратурою Миколаївської області перевірки керівнику податкового відомства області внесено подання, яке задоволено, двох посадовців притягнуто до дисциплінарної відповідальності.

Як зазначила начальник відділу захисту конституційних прав і свобод громадян та інтересів держави прокуратури Миколаївської області **Наталія Порошина**, захист конституційних засад підприємницької діяльності визначено Генеральним прокурором України пріоритетним

напрямок прокурорської діяльності. Основні засади державного нагляду у сфері господарської діяльності передбачені відповідним законом. Однак прокурорськими перевітками виявлено низку порушень вказаного закону з боку контролюючих та правоохоронних органів.

Установлені численні порушення вимог законодавства під час проведення інспекторами охорони праці управління Держгірпромнагляду у області позапланових заходів із здійснення державного нагляду.

– На вимогу прокурора виявлені порушення усунуто, до відповідальності притягнуто 3 посадових особи, – розповідає Н.Порошина. – Окремі порушення законодавства при здійсненні державного контролю допущено податківцями. За результатами проведеної прокуратурою області перевірки керівнику податкового відомства області внесено подання, яке задоволено, двох посадовців притягнуто до дисциплінарної відповідальності.

Задля забезпечення оперативного реагування на факти незаконного втручання у діяльність підприємств, установ, організацій та інших господарюючих суб'єктів з боку контролюючих та правоохоронних органів в органах прокуратури області впроваджено роботу телефонів „гарячої лінії», за якими можна повідомити про факти перешкоджання господарської діяльності (47-25-16) (*Сайт прокуратури Миколаївської області (http://pmo.gov.ua/news/za_rezultatami_prokurorsko_perevrki_golovnomu_podatkvcju_oblast_vneseno_podannja.htm). – 2013. – 30.01).*

С целью защиты прав предпринимателей в органах прокуратуры Одесской области работает телефонная «горячая линия» для получения информации о фактах незаконного вмешательства в деятельность предприятий, учреждений, организаций и других хозяйственных субъектов контролирующими и правоохранительными органами.

Есть определенные результаты работы этой линии. Например, после рассмотрения обращения одного из предпринимателей установлены многочисленные нарушения, допущенные сотрудниками ГУ Гостехногенбезопасности Украины в Одесской области во время закрытия помещения бизнес-центра. По инициативе прокуратуры области к ответственности привлечены три должностных лица органа государственного контроля. Также подтвердились доводы предпринимателя, который жаловался на незаконные действия должностных лиц инспекции государственного архитектурно-строительного контроля...

О фактах давления на предпринимателей, нарушениях законодательства со стороны сотрудников органов государственного контроля и внутренних дел необходимо сообщать в прокуратуру по телефону (048) 731-47-47 (*Вечерняя Одесса (<http://vo.od.ua/rubrics/pravo-i-nalogi/24083.php>). – 2013. – 17.01 (№7—8 (9729—9730)).*

За втручання органів прокуратури державі відшкодовано майже 8 млн грн.

З 1 грудня 2012 року набув чинності Закон України від 18.09.2012 №5288-IV «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань удосконалення діяльності прокуратури». У зв'язку із законодавчими змінами діяльність прокуратури переорієнтовано на проведення перевірок та забезпечення нагляду за додержанням і застосуванням законів саме органів державної влади, місцевого самоврядування та контролюючих органів.

Свідченням цього є те, що в 2012 року перевітками охоплено 95 відсотків органів державного контролю області (40 з 42). За результатами перевірок до відповідальності притягнуто 892 особи органів державного контролю, 1150 – органів місцевого самоврядування та виконавчої влади.

Органами прокуратури області з 1 грудня 2012 року зареєстровано понад 338 постанов про проведення перевірок, за результатами яких вже порушено 30 кримінальних проваджень, внесено 292 подання, притягнуто до відповідальності 168 осіб органів влади та місцевого самоврядування, у тому числі 61 особу органів контролю, відшкодовано майже 8 млн грн, заявлено позовів на суму 5,3 млн грн.

Прокурорські перевірки засвідчили, що на території Одещини проблемним залишається питання усунення «тиску» на підприємців з боку державних органів контролю та управління. Зокрема, це стосується проведення одним і тим же органом виконавчої влади неодноразових перевірок суб'єктів господарювання.

Органи прокуратури наділені достатніми повноваженнями для повноцінного забезпечення конституційних засад малого та середнього бізнесу, тому принципово реагуватимуть на ці та інші порушення законодавства і надалі (***Прокуратура Одеської області*** (<http://www.od.gp.gov.ua/ua/news.html? m=publications& c=view& t=rec&id=115382>)). – 2013. – 24.01).

Працівники міліції на Рівненщині незаконно перевіряли діяльність рівненського товариства.

З метою забезпечення конституційних засад підприємницької діяльності органами прокуратури Рівненщини вживаються заходи реагування, які сприяють відновленню порушених прав підприємців.

Так, на телефон «гарячої лінії» прокуратури області (26-15-77) надійшло повідомлення від заступника директора одного із рівненських ТОВ щодо незаконних дій працівників міліції.

Невідкладною перевіркою встановлено, що четверо оперуповноважених Рівненського МВ УМВС України в області, у порушення вимог Законів України «Про звернення громадян» та «Про міліцію», за анонімним повідомленням та у відсутності керівника товариства і понятих провели перевірку статутних та дозвільних документів суб'єкта господарювання, а також після проведення огляду комп'ютерної техніки

мали намір її вилучити. Однак, після втручання прокуратури такі незаконні дії міліціонерів було припинено. Прокуратурою області внесено подання начальнику УМВС України в Рівненській області з вимогою усунути порушення чинного законодавства та притягнути винних осіб до дисциплінарної відповідальності (*Рівненські новини* (<http://rivnenews.com.ua/index.php/pratsivniki-militsiyi-na-rivnenschini-nezakonno-perevirjali-dijalnist-rivnenskogo-tovaristva.htm>)). – 2013. – 30.01).

Завдяки роботі телефонів «гарячої лінії» органами прокуратури виявляються факти протизаконного перешкодження правоохоронними та контролюючими органами діяльності суб'єктів господарської діяльності.

Так, прокуратурою Сумської області за зверненням одного з підприємств-забудовників м. Суми, що надійшло на телефон «гарячої лінії», проведено перевірку на предмет додержання містобудівного законодавства інспекцією державного архітектурно-будівельного контролю у Сумській області під час проведення планових і позапланових перевірок цього підприємства. За результатами перевірки виявлено численні та грубі порушення законодавства, що допускалися посадовими особами вказаного контролюючого органу як під час самих перевірок, так і після них, зокрема при застосуванні штрафних санкцій.

Прокуратура області відреагувала на вказані порушення внесенням подання з вимогою про їх усунення та притягнення до дисциплінарної відповідальності винних працівників, яке знаходиться на розгляді.

Усього ж протягом минулого року прокуратурою області внесено в інспекцію ДАБК у Сумській області 7 документів прокурорського реагування, за наслідками розгляду яких до дисциплінарної відповідальності притягнуто 11 посадовців цього контролюючого органу.

У разі наявності фактів порушення законодавства працівниками вказаної інспекції та інших контролюючих органів, зокрема здійснення тиску на суб'єктів господарської діяльності, телефон «гарячої лінії» 22-11-83 (*Сайт прокуратури Сумської області* (http://www.prokuratura.sumy.ua/index.php?option=com_content&view=frontpage&Itemid=7)). – 2013. – 30.01).

В Тернопольской области СБУ разоблачила противоправную деятельность двух сотрудников государственной налоговой инспекции, которые требовали у частного предпринимателя взятку за не начисление штрафных санкций.

Установлено, что работники налоговой инспекции проверяли магазин относительно соблюдения предпринимателем налогового законодательства по вопросам оборота наличных, порядка осуществления плательщиком налогов расчетных и кассовых операций, наличия лицензий. Никаких

нарушений обнаружено не было. Тогда за «гарантию» не насчитывать штрафные санкции в будущем проверяющие предложили заплатить им 12 тыс. грн.

28 января сотрудники СБУ задержали налоговиков во время получения у предпринимателя части взятки в размере 4 тыс. грн.

Прокуратурой Тернопольской области относительно налоговиков осуществляется досудебное расследование по ч.3 ст.368 УК Украины (получение взятки) (*Международное агентство информационных расследований* (<http://mair.in.ua/news/show/id/26976>). – 2013. – 31.01).

Херсонская инспекция по защите прав потребителей, проверяя деятельность одного из частных предпринимателей, выявила ряд нарушений и насчитала штрафные санкции в размере 240 тысяч гривен.

Бизнесмен не согласился с результатами проверки. Поэтому исполняющий обязанности руководителя инспекции за символическое (на его взгляд) вознаграждение в 10 тыс. грн. предложил оплатить штраф в 100 раз меньший: всего 2500 гривен. Предприниматель обратился в правоохранительные органы с соответствующим заявлением.

Спецподразделение УСБУ вместе с представителями облпрокуратуры задержали чиновника в его служебном кабинете.

Начато досудебное расследование по ч.3 ст. 368 УК Украины (*Херсонские вести* (<http://www.visti.ks.ua/novosti/kriminal/5824-zaschitnik-nashih-prav-okazalsya-vzyatochnikom.html>). – 2013. – 31.01).

Прокуратура Чернігівської області у 2012 році неодноразово реагувала на факти порушення вимог Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», зокрема на порушення термінів та порядку видачі дозвільних документів.

За результатами прокурорських перевірок до відповідальності притягнуто понад 80 посадових осіб органів контролю.

Для оперативного реагування на факти незаконного втручання контролюючих та правоохоронних органів у підприємницьку діяльність в прокуратурі області цілодобово діє телефон «гарячої лінії» 0462-698-140 (*Чернігівський монітор* (<http://monitor.cn.ua/ua/style/10151>). – 2013. – 04.01).

ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПІДПРИЄМЦЯМИ

Протягом 2012 року працівники податкової виявили майже 96 тис. найманих осіб, які працювали без трудових угод. Роботодавцями до

бюджету сплачено додатково понад 19 млн грн податку на доходи фізичних осіб, а робітники працевлаштовані належним чином.

Аналітики відомства відзначають, що, на жаль, подібні порушення залишаються розповсюдженим явищем – під час перевірок недотримання трудового законодавства фіксують в 9 випадках із 10. Підприємці або працюють без державної реєстрації, або виплачують своїм найманих робітникам зарплату «у конвертах».

Загалом у минулому році за такі порушення суб'єктам господарювання донараховано до сплати в бюджет майже 337 млн грн. податку на доходи фізичних осіб та штрафних санкцій.

Також понад 53 тис. підприємців після співбесід з податківцями офіційно зареєструвалися та сплатили до бюджету додаткових 17 млн грн. податку.

Експерти Міндоходів впевнені, що для вилучення з національної бізнес-практики системного ігнорування вимог трудового законодавства потрібні суттєві зміни у регулюванні трудових відносин. Зараз у міністерстві працюють над пропозиціями законодавчих змін, спрямованих на зменшення податкового навантаження на фонд оплати праці, а також розробляють спрощені процедури адміністрування єдиного соціального внеску. «Дебюрократизація» податку на доходи та єдиного внеску стимулюватиме підприємців до легалізації зарплат (*Державна податкова служба України* (<http://www.sts.gov.ua/media-tsentr/novini/82612.html>). – 2013. – 17.01).

У Теплицькому районі товариство використовувало підземні води без укладання відповідних документів.

Обставини справи:

Одне із товариств з обмеженою відповідальністю здійснювало самовільний водозабір підземних вод, чим спричинило шкоду державі в сумі понад 270 тис. грн.

Дані відомості внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань з попередньою кваліфікацією ч. 2 ст. 364 КК України.

Додатково:

Ч. 2 ст. 364 КК України – зловживання службовим становищем, що спричинило тяжкі наслідки (*Прокуратура Вінницької області* (<http://www.vin.gp.gov.ua/ua/news.html?m=publications&c=view&t=rec&id=115516>). – 2013. – 28.01).

Волинська фірма використовувала схемні операції на фондовому ринку для мінімізації сплати податків. Шляхом придбання завідомо збиткових цінних паперів підприємство «сховало» реально отримані прибутки. Про це в інтерв'ю для програми «Сила закону» повідомила заступник голови ДПС у Волинській області Інна Степанюк.

«Практика, коли фірма прибутковий вид діяльності перекриває збитковими операціями з цінними паперами, на жаль, має місце і на Волині. Минулого року волинські підприємства придбали цінних паперів більш як на мільярд гривень. Проте, далеко не всі придбані акції – насправді вартісний товар», – підкреслила Інна Степанюк.

За словами посадовця, за придбанням волинською фірмою акцій за ціною, що більш як в сто разів перевищує номінальну вартість – однозначно спроба приховати прибутки, щоб не сплачувати податки.

Тому всі матеріали, зібрані податковими ревізорами в ході перевірки підприємства, передані до слідчого відділу ПМ ДПС у Волинській області.

«Схемні операції на фондовому ринку – надзвичайно болюче питання для податківців. Ми сподіваємося, що нові правила оподаткування операцій із цінними паперами та деривативами дозволять створити прозорий ринок цінних паперів», – підсумувала Інна Степанюк.

Довідково: в грудні 2012 року внесено зміни до Податкового кодексу України, відповідно до яких введено податок на операції відчуження цінних паперів та операцій з деривативами на рівні:

– 1,5% від суми продажу цінних паперів поза фондовою біржею, які не перебувають у біржовому реєстрі, та 5 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (85 гривень) за укладений дериватив (контракт) поза фондовою біржею;

– 0% від суми операції з продажу цінних паперів на фондовому ринку та від операцій із деривативами;

– 0,1% від суми продажу поза фондовою біржею цінних паперів, що містяться у біржовому реєстрі. При цьому податковим агентом виступає торговець цінними паперами. Схвалений закон також передбачає встановлення ставки податку на прибуток від операцій із цінними паперами на рівні 10%.

За підрахунками експертів ці зміни призведуть до збільшення надходжень до держбюджету 2013 року на 6 млрд гривень (*ДПС у Волинській області* (<http://vl.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/83685.html>). – 2013. – 29.01).

С начала 2012 года налоговой службой Донецчины 30 субъектам предпринимательской деятельности в автоматическом режиме возмещено 198,1 млн грн на расчетные счета. Об этом сообщает пресс-служба ГНС в Донецкой области.

По декларациям за октябрь автоматическое бюджетное возмещение получили 10 предприятий на сумму 27,6 млн грн.

«Следует отметить, что налоговыми органами региона уделяется особое внимание предотвращению незаконного возмещения НДС. Так, в 2012 году по результатам проверок достоверности начисления бюджетного возмещения налога на добавленную стоимость выявлено 153 факта незаконно заявленных к возмещению из бюджета сумм налога на

добавленную стоимость в размере 137,8 млн грн», – подчеркнули налоговики.

По их данным, наибольшую сумму незаконно заявленного бюджетного возмещения упредили налоговые органы в Мариуполе (Донецкая область) по одному из частных предприятий (ее размер – 61,5 млн грн), а также Красноармейской ОГНИ (Донецкая область) по обществу с ограниченной ответственностью (34,2 млн грн). Предприятия не имели права на бюджетное возмещение согласно нормам действующего налогового законодательства (*УРА-Информ. Донбасс* (<http://ura.dn.ua/16.01.2013/134484.html>)). – 2013. – 16.01).

Співробітники податкової міліції ДПС у Донецькій області в січні поточного року викрили чергове кримінальне правопорушення у сфері незаконного відшкодування ПДВ.

Посадові особи одного з підприємств Донецька скоїли замах на заволодіння державним майном на загальну суму 20 мільйонів гривень. У звітності вони відобразили дані про придбання відходів вуглезбагачення з породного відвалу (терикону) у Луганській області. Ці господарські операції фактично не здійснювалися. Таким чином вони намагалися незаконно отримати кошти з державного бюджету у вигляді відшкодування ПДВ.

У відношенні посадових осіб підприємства розпочато кримінальне провадження за статтею, що передбачає відповідальність за привласнення або заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем, вчинених в особливо великих розмірах (*ДПС у Донецькій області* (<http://dn.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/83526.html>)). – 2013. – 28.01).

На Житомирщині працівники СБУ викрили механізм протиправного виведення коштів із державного бюджету України. Як з'ясували правоохоронці, спритники, які займаються реалізацією сільськогосподарської техніки, спільно з виробником техніки підписали угоди із сільгоспвиробниками нашого регіону на постачання вітчизняних зернозбиральних комбайнів.

Ініційованою СБУ перевіркою встановлено, що під виглядом вітчизняних комбайнів правопорушники реалізовували техніку, вироблену на підприємстві однієї із сусідніх країн, і на яку попередньо були нанесені наклейки та знаки маркування українського заводу-виробника. Для отримання з державного бюджету тридцятивідсоткової компенсації покупці подавали до Головного управління агропромислового розвитку Житомирської обласної адміністрації документи про витрати на придбання техніки вітчизняного виробництва.

Наразі оперативники встановили 5 приватних сільгоспідприємств регіону, які з використанням такого механізму заявили та одержали із державного бюджету понад один мільйон 200 тисяч гривень.

Всі обставини цієї вже кримінальної справи має з'ясувати досудове слідство **(Радіостанція «Житомирська хвиля»** (<http://103fm.com.ua/news/32350-----qq----->). – 2013. – 23.01).

Прокуратура м. Запоріжжя розпочала досудове розслідування за ч. 2 ст. 382 КК України (невиконання судового рішення вчинене службовою особою) стосовно керівників одного з приватних будівельних підприємств Запоріжжя.

Прокурорська перевірка встановила, що приватна компанія ігнорувала рішення суду і не сплатила кошти до ДПС, Пенсійного фонду, а також Запорізькій міськраді. Загальна сума заборгованості – понад 5,3 мільйонів гривень **(Прокуратура Запорізької області** (<http://www.zap.gp.gov.ua/ua/news.html? m=publications& c=view& t=rec& id=115370>). – 2013. – 24.01).

Генеральний директор товариства «Хустхліб» разом з головним бухгалтером, підробивши документи, ухилились від сплати податків на суму майже 4 млн. 200 тис. грн.

Прокуратурою області вже затверджено та направлено до суду обвинувальний акт стосовно генерального директора товариства з обмеженою відповідальністю «Хустхліб» та його головного бухгалтера.

Їм інкримінуються умисне ухилення від сплати до державного бюджету податку на прибуток в сумі майже 4 млн. 200 тис. грн, тобто коштів в особливо великих розмірах та службове підроблення (ч. 2 та ч. 3 ст. 212 та ч. 2 ст. 366 КК України – караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю з конфіскацією майна.)

Під час досудового розслідування встановлено, що керівник ТОВ «Хустхліб» за попередньою змовою з головним бухгалтером цього товариства, в період з липня 2009 року по вересень 2010 року, шляхом заниження об'єктів оподаткування, умисно ухилився від сплати податку на прибуток в сумі 499355 грн, а з січня по травень 2011 року умисно занижив до сплати у бюджет податок на прибуток на суму майже 4 млн. 200 тис. грн.

Аби уникнути сплати податків головний бухгалтер, у змові зі своїм керівником, внесла неправдиву інформацію до податкової декларації та засвідчила це власним підписом, чим підробила офіційний документ і подала його до Хустської ОДПІ. Саме податківці і виявили факт підроблення документів та ухилення від сплати податків і відповідно несплати до бюджету податку на прибуток в особливо великих розмірах, що, у свою чергу, спричинило тяжкі наслідки державним інтересам.

Відносно обвинувачених застосовано запобіжний захід у вигляді підписки про невиїзд **(Прокуратура Закарпатської області** (

<http://www.zak.gp.gov.ua/ua/news.html? m=publications& c=view& t=rec&id=114821>). – 2013. – 09.01).

Судами задоволено 68 звернень, які направлені податківцями Прикарпаття до органів державної виконавчої служби щодо тимчасової заборони виїзду за кордон фізичних осіб – підприємців або керівників підприємств – боржників.

Завдяки цьому та застосуванню інших заходів, таких як виставлення інкасових доручень на стягнення заборгованості з розрахункових рахунків, вилучення готівкових коштів, реалізація майна, яке перебуває в податковій заставі в рахунок погашення податкового боргу до зведеного бюджету у 2012 році залучено 174,8 млн грн, в т. ч. за грудень – 16,3 млн грн.

У підсумку, податковий борг в області станом на 1 січня 2013 року зменшився на 63,8 млн грн. у порівнянні з початком минулого року (*ДПС в Івано-Франківській області* (<http://if.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/83464.html>)). – 2013. – 25.01).

Для підвищення рівня зарплат на столичних підприємствах, податковими органами г. Києва, разом з органами місцевої влади та представителями Пенсійного фонду проводяться спільні заходи та роз'яснювальна робота, повідомили в прес-службі Державної податкової служби України.

В результаті проведеної в 2012 році з керівниками підприємств роз'яснювальної роботи, рівень зарплати працівників зріс на 4 676 грн. в підприємствах Києва.

Отже, в Києві, згідно статистичних даних, середній рівень зарплати є найвищим по всій країні – 4,6 тисяч гривень в місяць.

Крім того, в столиці є підприємства, середній рівень зарплат яких «не досягає» до мінімального, встановленого законодавством (з 1 січня 2013 року – 1 147 грн).

Так, на одному з столичних підприємств, яке займається оптовою торгівлею фруктами та овочами, середній рівень зарплати в третьому кварталі 2012 року становив 888 гривень. Після розмови з керівником, середній рівень зарплати був підвищений до 1 900 гривень. На одному з будівельних підприємств, де середній рівень не перевищував 1 100 гривень – підвищений вдвоє (2 200 гривень).

В бюджет додатково надійшли 10,6 мільйона гривень податку на доходи фізичних осіб (*ForUm* (<http://www.for-ua.com/kyiv/2013/01/25/115947.html>)). – 2013. – 25.01).

Викрито ухилення від сплати податків на 2,2 млн грн. директором кіровоградського приватного підприємства.

Як з'ясувалось під час слідства, підприємство надавало будівельні послуги державній установі. Держустанова оплатила всі роботи шляхом перерахування 6,2 млн грн. грошових коштів на поточний рахунок приватного підприємства. Достовірно усвідомлюючи, що зазначені відносини та отримання коштів на рахунок не були відображені у податковій звітності, підприємство ухилилось від сплати податків на загальну суму у 2,2 млн грн.

Відповідно до вимог Кримінального процесуального кодексу, слідчим податкової міліції ДПС у Кіровоградській області матеріали перевірки внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань України із попередньою кваліфікацією кримінального правопорушення за ч. 3 ст. 212 Кримінального кодексу України. Вона передбачає покарання за умисне ухилення від сплати податків в особливо великих розмірах.

Наразі, проводиться досудове розслідування та вживаються заходи щодо відшкодування завданих державі збитків (*ДПС у Кіровоградській області* (<http://kr.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/83530.html>). – 2013. – 28.01).

У Луганську в межах операції «Акциз» податківці викрили потужний канал постачання в Україну тютюнових виробів імпортного виробництва без акцизних марок встановленого зразка. «Географія» країн-виробників цигарок охоплювала США, Ірландію, Сирію, Молдову та Російську Федерацію. Про це повідомили в управлінні податкової міліції ДПС у Луганській області.

Нелегальне постачання цигарок організував 30-річний луганчанин. Вантаж надходив поза митним контролем безпосередньо з Російської Федерації та Одеси.

Загалом, вилучено понад 83 тис. пачок тютюнових виробів на загальну суму понад мільйон гривень.

Відносно «тютюнового нелегала» складено протокол, йому загрожує конфіскація товару та штраф у розмірі ста відсотків його вартості (*ДПС у Луганській області* (<http://lg.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/83494.html>). – 2013. – 25.01).

Органами прокуратури Рівненщини проведено перевірки додержання вимог законодавства при функціонуванні приватних охоронних структур та повноти державного контролю за їх діяльністю.

На території Рівненської області зареєстровано 47 суб'єктів господарювання, які мають ліцензії на провадження господарської діяльності щодо надання послуг з охорони власності та громадян. Однак, ряд з цих підприємств не дотримується вимог «Ліцензійних умов провадження

господарської діяльності з надання послуг з охорони власності та громадян» та інших нормативно-правових актів.

Серед найпоширеніших порушень, що їх виявили прокурори – це відсутність у приватних охоронних структурах документів, що свідчать про перебування працівників, яких залучено до охоронної діяльності, на обліку в органах охорони здоров'я з приводу психічної хвороби, алкоголізму чи наркоманії.

В діяльності управління громадської безпеки УМВСУ мають місце факти порушення при плануванні та періодичності проведення перевірок суб'єктів господарювання, або їх неякісного проведення. Повнота виконання заходів, визначених у розпорядженнях про усунення порушень Ліцензійних умов належним чином не контролюється.

З метою усунення порушень вимог законодавства про охоронну діяльність прокурори внесли керівникам 12 приватних підприємств та начальнику УМВС України в Рівненській області подання. За результатом розгляду документів реагування вказані порушення усунуті, притягнуто до відповідальності 3 посадові особи.

Перевірки з питань додержання в області вимог законодавства про охоронну діяльність тривають (*Прокуратура Рівненської області* (<http://pro.gov.ua/zmi/380-provedeno-perevirki-diyalnosti-privatnikh-okhoronnikh-struktur.html>)). – 2013. – 10.01).

Налоговики Сумщини розоблачили масштабную теневую схему уклонения от налогообложения экспортерами сельхозпродукции области, которые скрыли от государства 6,6 млн грн. налогов.

По данным ведомства, работники налоговой милиции Сумщины разоблачили преступную группу лиц, которые, используя реквизиты специально созданных субъектов хозяйствования, проводили незаконные экспортные операции с сельхозпродукцией. При этом, чтобы «замести» следы и избежать расчетов с государством, нарушители пытались перерегистрировать предприятие в одном из южных регионов Украины с целью его дальнейшей ликвидации.

В результате анализа грузовых таможенных деклараций оперативники вышли на одно из предприятий области, задействованное в схеме минимизации налогов. Они установили, что вся овощная продукция, фрукты, орехи, которые большими партиями направлялись на экспорт в Россию, фактически закупались у сельхозпроизводителей области, а чтобы уменьшить налоговую нагрузку, по документам их приобретение оформлялось от сельского населения Сумщины. Таким образом, для незаконного обогащения использовалась разница в налогообложении предприятий и физических лиц.

Искаженные данные из поддельных актов закупки сельхозпродукции учитывались при составлении налоговых деклараций за 2012 год. Подсчитано, что за период проведения активной внешнеэкономической

деятельности фактический объем экспортных операций на предприятии составил почти 32 млн грн, а общая сумма уплаченных им налогов за весь прошлый год – всего 12 тыс. грн. В результате проведения незаконных внешнеэкономических операции, экспортеры задолжали государству 6,6 млн грн..

По данному факту следственным отделом налоговой милиции ГНС в Сумской области начато уголовное производство. Проводятся мероприятия по возмещению нанесенных государству убытков (*«Данкор онлайн»* (<http://dancor.sumy.ua/news/newsline/91287>). – 2013. – 24.01).

В 2012 году налоговые органы провели 642 проверки на рынке продажи алкогольных и табачных изделий (580 – в 2011-м), выявив 707 нарушений (739 – в 2011-м).

Большинство нарушений (542 случая) касаются превышений максимальных розничных цен на табачные изделия. В числе других – торговля алкоголем и табачными изделиями без соответствующих лицензий, реализация алкогольных напитков по ценам, ниже минимальных, торговля алкогольно-табачными изделиями, не маркированных акцизами, или их хранение. Общая сумма финансовых санкций, примененных к нарушителям, составила почти 1,7 млн грн, при этом аннулировано 984 лицензии на право розничной торговли алкогольными напитками и табачными изделиями, действие 354 лицензий приостановлено (*«Вечерний Харьков»* (<http://vecherniy.kharkov.ua/news/73414/>). – 2012. – 21.01).

В управлінні оподаткування фізичних осіб ДПС у Хмельницькій області відзначають, що якісний доперевірочний аналіз дозволив залишити на контролі відомства лише потенційних «тіньових» працедавців. Так, за підсумками 2012 року податківці краю «завітали» до 372 господарників, що перебували у зоні посиленої податкової уваги та мали «трудові» ризики, – і не помилились у жодному з випадків, виявивши порушення у кожного з них.

Несумлінні підприємці, які нехтували законом та дозволяли собі використовувати «сіру» або ж взагалі «чорну» найману працю сплатять до бюджету 4 мільйони 700 тисяч гривень податків та штрафних санкцій, з них до казни вже надійшло майже чотири мільйони. Крім того на порушників складено понад 370 адміністративних протоколів.

Економічним ефектом від офіційного працевлаштування колишніх підпільних наймитів стали додаткові надходження до місцевих скарбниць регіону майже 200 тисяч гривень податку на доходи фізичних осіб.

Крім того, завдяки активній роботі з детінізації ринку праці податківці Хмельниччини залучили до офіційної державної реєстрації 449 приватних підприємців, які раніше з меркантильних причин «надавали» перевагу

комерційній діяльності у «затінку». Від цього до бюджету надійшло ще 170 тисяч гривень податків.

У новому році податкова служба Хмельниччини продовжить наполегливо працювати над викоріненням цієї ганебної соціальної хвороби з терен Поділля (*ДПС у Хмельницькій області* (<http://km.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/81497.html>)). – 2013. – 01.01).

Два черкаських підприємця, один из которых связан с гостиничным бизнесом, а другой – с издательским делом в Черкасской области, зарегистрировали на чужие имена целый ряд предприятий, через которые в течение года «конвертировались» деньги предприятий, среди которых были также и государственные.

Среди предприятий, которые пользовались услугами «конверт-центра», были госпредприятия и предприятия, которые предоставляют услуги за бюджетные средства. В 2011–2012 годах такими предприятиями через расчетные счета переведены безналичных средств в наличность около 1 миллиарда гривен, полученных от реальных субъектов хозяйствования, в результате чего бюджетом недополучено около 150 миллионов гривен налога на добавленную стоимость, – отметили в МВД.

Руководителей и организаторов «конверт-центра» задержали. Проводится проверка (*Сайт «Народный комитет по борьбе с коррупцией»* (<http://stopotkat.net/news/view/26501>)). – 2013. – 31.01).

За ухилення від сплати податків майже на 2 млн. 900 тис. грн підприємець відповідатиме в суді.

Прокуратурою Черкаської області затверджено та звернено до суду обвинувальний акт у кримінальному провадженні стосовно директора одного із приватних підприємств міста Умані, який підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 212, ч. 4 ст. 358, ч. 1 ст. 366 КК України (ухилення від сплати податків в особливо великих розмірах, використання службовою особою завідомо підробленого документа).

Встановлено, що вказана особа, протягом 2011 року, умисно ухилилась від сплати податку на прибуток у розмірі майже 2 млн. 900 тис. грн, що призвело до фактичного ненадходження коштів до бюджету України в особливо великих розмірах.

Наразі обвинувальний акт розглядається в Уманському міськрайонному суді, обвинуваченому загрожує покарання за сукупністю злочинів у вигляді позбавлення волі від п'яти до десяти років (*Прокуратура Черкаської області* (<http://www.chk.gov.ua/ua/news.html? m=publications& c=view& t=rec& id=114746>)). – 2013. – 08.01).

90% роботодавців Чернівецької області виплачують зарплату у конвертах.

Нещодавно на Буковині провели перевірки, у результаті яких виявили, що ситуація в краї зовсім сумна.

– 90% з усіх роботодавців Буковини, яких перевірила податкова, видавали зарплату у конвертах, – каже **начальник відділу масово-роз'яснювальної роботи та звернень громадян ДПА Чернівецької області Наталія Залуцька**. – Торік ми провели 82 перевірки і виявили 75 порушень. Роботодавці або взагалі не оподатковували зарплату, або документували лише мінімальну зарплату. У результаті їм довелося донарахувати 249 тис. грн. податку на доходи фізичних осіб та сплатити штрафи (***Від і До*** (http://vidido.ua/index.php/pogliad/article/90_vidotkiv_robotodavciv_chernivec_koi_oblasti_viplachujut_zarplatu_u_konv/). – 2013. – 24.01).

ЗАХИСТ ВЛАДОЮ ІНТЕРЕСІВ БІЗНЕСУ

С целью предупреждения фактов давления на бизнес Генеральным прокурором Украины и прокурором Сумской области организовано принятие сообщений на телефон «горячей линии» – как в центральном аппарате, так и территориальными прокурорами.

В течение шести месяцев на телефоны «горячей линии» органов Прокуратуры Украины поступило 400 сообщений. По результатам их проверок обновлена деятельность более 200 субъектов предпринимательской деятельности и выявлено около 60 незаконных проверок субъектов хозяйствования, – сообщает пресс-служба Прокуратуры Сумской области (***Всі Суми*** (<http://www.vsisumy.com/news/delovoy-zhurnal/v-prokurature-rabotaet>). – 2013. – 14.01).

В январе текущего года на заседании коллегии прокуратуры Донецкой области обсуждались пути по активизации работы по обеспечению конституционных основ предпринимательской деятельности, принципиального реагирования на случаи незаконного вмешательства в хозяйственную деятельность.

В области действует 48 органов государственного контроля, которые уполномочены осуществлять проверки хозяйственной деятельности предпринимателей. Ими в течение прошлого года проведено более 120 тыс. проверок, почти 40 процентов из которых – внеплановые...

Сейчас прокуроры ориентированы на принципиальное реагирование на нарушений прав предпринимателей и недопущение излишней активности контролеров. Эта задача является первоочередной, – отметил в своем выступлении на коллегии **первый заместитель прокурора Донецкой**

Податкова служба Вінницької області активно пропагує зниження тиску на бізнес.

В першу чергу це відображається на кількості перевірок. Так, до плану-графіка проведення документальних перевірок у 2012 році було включено 144 суб'єкта господарювання, що на 172 платника менше ніж за 2011 рік.

Кількість перевірок юридичних осіб, проведених протягом 2012 року, в порівнянні з попереднім, значно зменшилась: 201 планова (за 2011 р. – 490) та 1134 позапланових перевірки (за 2011р. – 1283). При цьому, поліпшується якість самих перевірок. Так, станом на 1 січня 2013 року питома вага малоефективних планових перевірок складає лише 9,4%.

При цьому документальними перевірками, проведеними впродовж 2012 року, зменшено безпідставно заявлений до відшкодування з бюджету податок на додану вартість на 7,3 млн грн, а за результатами перевірок збиткових підприємств – зменшено від'ємне значення об'єкту оподаткування податком на прибуток на 153,1 млн грн, чим упереджено несплату податку на прибуток в наступних податкових періодах на 32 млн грн. (ДПС у Вінницькій області (<http://vin.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/83277.html>)). – 2013. – 24.01).

Волинському бізнесу торік відшкодували майже 300 мільйонів гривень ПДВ.

За підсумками 2012 року підприємствам Волинської області з державного бюджету відшкодовано 293, 8 мільйона гривень ПДВ. Це 93,6 відсотка від суми задекларованого торік до відшкодування ПДВ місцевим бізнесом, – інформує управління оподаткування юридичних осіб ДПС у Волинській області.

Як свідчить аналітика, підприємства з часткою іноземного капіталу отримали за дванадцять місяців 2012 року 212,9 мільйона гривень бюджетного відшкодування. У переліку отримувачів бюджетної компенсації – лише підприємства реального сектору економіки, більшість із яких – експортери.

«Сьогодні кожен крок податківців підпорядкований оздоровленню бізнес-клімату на Волині. Своєчасно відшкодовуючи ПДВ сумлінним платникам податків, податкова служба прагне створити сприятливий інвестиційний клімат в нашому прикордонному регіоні і тим самим стимулювати бізнес-середовище до подальшого розвитку», – запевнив голова ДПС у Волинській області Володимир Михалчич (ДПС у Волинській області (<http://vl.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/83251.html>)). – 2013. – 24.01).

В прошлом году в Украине удовлетворено 60% жалоб предпринимателей из 407 поданных. Такие данные экспертно-апелляционного совета при Госслужбе Украины по вопросам регуляторной политики и развития предпринимательства. Всего жаловались прошлым году предприниматели киевляне, от которых поступило 77 жалоб. А вот из Волынской области, например, не поступило ни одной просьбы о пересмотре решения лицензионного органа об аннулировании лицензии. Среди тех, кто получил отказ, «первые» места занимают перевозчики и аптекари. Соответственно 46 и 58 предпринимателей все-таки лишили лицензии.

– Если орган проверки работал незаконно, его следует наказать, но если во время этой проверки у лицензиата выявили серьезные нарушения, его лишат лицензии, – объясняет **глава Госпредпринимательства Михаил Бродский**. – Отсутствие предпринимателя во время плановой проверки или отказ ее проводить – первая причина для этого.

По данным Госкомпредпринимательства, в сфере лицензирования дерегуляцию ведут по двум направлениям. Это отмена лицензирования видов хозяйственной деятельности, в которых оно не является оптимальным (сокращен перечень лицензируемых видов деятельности примерно на 30% – до 56), а также сокращено количество документов, которые подают для получения лицензий. Это в частности отмена представления выписки из Единого государственного реестра юрлиц и физлиц-предпринимателей. С начала 2010 года в некоторых случаях сокращение составило до 60% (с 20 до 8 документов).

У предпринимателей своя «арифметика» относительно инспекторов. Например, Харьковская областная организация «Ассоциация частных работодателей» считает, что 90% проверок, которые проводят контролирующие и правоохранительные органы, не имеют законных оснований. «Главная их цель – поставить предпринимателя в такие условия, при которых он вынужден отстаивать перед контролерами свое право честно и спокойно работать, создавать рабочие места и платить налоги. А это приводит к тенизации бизнеса», – отметил **председатель «Ассоциации частных работодателей» Александр Чумак**. Одновременно позитивными достижениями в сфере регуляторной политики и развития предпринимательства бизнесмен называет принятие 14 раздела Налогового кодекса («Упрощенная система налогообложения»), возвращение предпринимателям возможности добровольно регистрироваться в качестве плательщиков налога на добавленную стоимость, уменьшение количества разрешительной документации, появление единого разрешительного окна (единых разрешительных центров).

«Малому и среднему предпринимательству дали надежду, развеяв мифы об отмене упрощенной системы налогообложения. Она стала более удобной и простой. Если с 1 января 2012 года существовало четыре группы плательщиков единого налога, то уже с июля утверждено введение двух дополнительных групп, что увеличит планку для работы на едином налоге до

20 млн грн», – підкриває *президент Українського союзу промисленників и підприємців Анатолій Кинах*.

Показательно, что, по данным Министерства доходов и сборов, в 2012 году количество предпринимателей, применяющих упрощенную систему налогообложения, выросла на 300 тысяч – до 1,3 миллиона человек (*Киевский городской портал «Я Киев»* (<http://yakiev.com/news/block-2736/>). – 2013. – 15.01).

Городской совет Алушты утвердил бюджетную программу поддержки и развития малого и среднего предпринимательства. Решение об этом принято в ходе заседания сессии городского совета 28 декабря.

Программа рассчитана на два бюджетных года. Ее цель – создание благоприятной предпринимательской среды, увеличение количества рабочих мест, повышение уровня жизни, рост поступлений в бюджет. Финансирование мероприятий программы планируется осуществлять за счет средств местного бюджета, собственных средств предприятий, привлеченных инвестиций и других источников.

Ожидается, что в результате реализации программы будет увеличено количество малых предприятий в городе, численность работающего населения, появятся новые компании, хозяйства и фирмы, будет обеспечен приток инвестиций в экономику Алушты и Крыма (*«Крымское информационное агентство»* (<http://www.kianews.com.ua/node/51598>). – 2013. – 02.01).

У Сімферополі стартував проект сприяння туризму.

У кримській столиці розпочалася реалізація проекту «Сприяння розвитку туризму на території міста Сімферополя».

Проект здійснюється за підтримки німецького товариства міжнародного співробітництва GIZ і спрямований на популяризацію культурно-пізнавального туризму. Проект передбачає надання підтримки представникам туристичного бізнесу, розвиток ринку туристичних послуг в Сімферополі (*Рада міністрів АР Криму* (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245947634&cat_id=244277216). – 2013. – 09.01).

На Закарпатті 18 тисяч родин отримали 10 мільйонів гривень у рамках програми «Державна підтримка галузі тваринництва». Про це 9 січня розповів під час брифінгу заступник голови Закарпатської облдержадміністрації Михайло Попович.

У 2012 році державна підтримка сільськогосподарського виробництва була поширена на середнього та дрібного товаровиробника. Це, зокрема,

стосується виплат спеціальної бюджетної дотації за утримання та збереження молодняка великої рогатої худоби віком від 3 до 15 місяців.

Діють в області й інші програми, які покликані фінансово підтримати сільське господарство краю. Зокрема, це стосується розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників і нагляд за ними, заходів в агропромисловому комплексі, розвитку рослинництва та раціонального використання земельних ресурсів (*Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245947908&cat_id=244277216). – 2013. – 09.01*).

В 2012 году ГНС в Запорожской области были запланированы проверки 332 предприятия, на 32 процента меньше, чем в 2011 году (488 предприятий). А по сравнению с 2010 годом количество запланированных к проверкам предприятий уменьшилось более, чем вдвое.

– Тенденция уменьшения количества проверок, которая продолжалась в прошлом году будет продолжаться в нынешнем, – отметил во время пресс-конференции с представителями средств массовой информации *председатель ГНС в Запорожской области Алексей Тимарцев.*

Уменьшение количества проверок зафиксировано и в сфере применения регистраторов расчетных операций.

В регионе за 2011 год проведено 1410 проверок предприятий и предпринимателей, которые в своей деятельности применяют РРО, что втрое меньше, чем за 2010 год. По 2012 проверок проведено в 2 раза меньше, чем за 2011 год (*Голос Запорожья (<http://golos.zp.ua/zaporizhzhja/7587-nalogoviki-szhalilis-nad-zaporozhskimi-predprinimateljami.html>). – 2013. – 23.01*).

Потенціал надсучасного промислового майданчика Сумщини буде представлено на престижних інвестиційних форумах у Таллінні та Києві – про це заступник голови облдержадміністрації Ігор Яговдик повідомив у ході наради щодо перспектив розвитку індустріального парку. «Індустріальний парк «Свема» у Шостці – це візитка області. Він приваблює, перш за все, вигідним географічним розташуванням, розвинутою інфраструктурою та логістичною базою і є яскравим свідченням створення сприятливих, прозорих умов ведення бізнесу в регіоні», – зауважив посадовець.

Ігор Яговдик переконаний, Сумська область зацікавила бізнес, зокрема, завдяки запровадженню механізму «єдиного інвестиційного вікна», ініційованого *головою облдержадміністрації Юрієм Чмирем.*

Це дозволило значно спростити бюрократичні процедури та прискорити реалізацію бізнес-проектів. «Влада Сумщини готова до співпраці. Ми повернули довіру бізнесу, який заходить на територію області, розміщує своє виробництво», – підкреслив Ігор Яговдик.

Нині на території індустріального парку «Свема» працює 31 підприємство, яке спеціалізується на енергозберігаючих технологіях, виробництві піноскла, будівельних матеріалів та інструментів, виробів з деревини, хімічної продукції, пластмаси тощо.

Серед найбільших підприємств – ТОВ «ШП «Харківенергоремонт», ТОВ «Плюс» ЛТД, ТОВ «Технологія», ТОВ «Хемікал Інвест лімітед», ТОВ «Галант», ПП «Грант-сервіс» та інші. У розвиток виробництва інвестовано 1,5 мільярда гривень, створено близько 2 тисяч робочих місць (*Сумська обласна державна адміністрація* (http://state.gov.sumy.ua/2013/01/09/ndustrialnij_park_svema_privablju_bznes.html). – 2013. – 09.01).

На Херсонщині бізнесу повернуто понад 123 мільйони ПДВ.

У 2012 році держава повернула на рахунки херсонських підприємців понад 123 млн грн податку на додану вартість. При чому 11% бюджетного відшкодування ПДВ здійснено в автоматичному режимі. Автокомпенсацію податку отримало три підприємства – ПАТ «Укргідромех», АТ «Завод крупних електричних машин» та НОВ НВФ «Монада».

«Сервісом автоматичного відшкодування ПДВ користуються лише підприємства реального сектору економіки, які відповідають усім визначеним у Податкового кодексу критеріям. Їх бездоганна з точки зору сплати податків ділова репутація та соціальні гарантії для працівників – обов’язкові умови господарської діяльності», – зазначає *перший заступник голови ДПС у Херсонській області Володимир Трапизанов*.

Однак, потенційних претендентів на автовідшкодування в області може бути як мінімум ще в межах декількох десятків. А єдиною перешкодою для активного користування цим сервісом залишається недостатній рівень заробітної плати працівників на підприємствах–претендентах на ПДВ-автомат.

Як відомо, закон передбачає, що ПДВ в автоматичному режимі може отримати лише те підприємство, на якому заробітна плата у 2,5 рази перевищує мінімальний розмір.

Результати опрацювання декларацій свідчать, що цьому критерію не відповідають майже 23 платники Херсонщини. Деякі з них мають розбіжності між власним податковим кредитом і податковими зобов’язаннями своїх контрагентів, деякі – податковий борг, не перебувають за місцем реєстрації або перебувають на стадії банкрутства (*ДПС у Херсонській області* (<http://kherson.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/82963.html>). – 2013. – 22.01).

СПІВРОБІТНИЦТВО ПІДПРИЄМЦІВ ТА ВЛАДИ У ВДОСКОНАЛЕННІ ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ

ВІДГУКИ НА РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

У відповідь на чисельні звернення підприємців, УСПП звернувся до міністра доходів і зборів О.Клименка з пропозицією внести певні зміни до Узагальнюючої податкової консультації щодо особливостей подання декларацій з податку на прибуток та сплати податку у 2013 році.

На переконання *голови Комісії УСПП з питань економічної політики Юлії Дроговоз*, суть цієї консультації протирічить чинному законодавству України, деяким нормам Податкового кодексу, а саме статтям 9, 14, 57 цього документу.

Враховуючи те, що податок на прибуток і авансові платежі з податку на прибуток зараховуються до бюджету за одними і тими ж кодами бюджетної класифікації, надміру сплачені грошові зобов'язання з податку на прибуток підлягають зарахуванню у зменшення грошових зобов'язань, визначених у розрахунку щомісячних авансових внесків з цього податку.

«Запропоноване ж податківцями правило – сплачувати авансові внески з податку на прибуток при наявності у таких платників податків суттєвих сум надміру сплачених коштів з цього податку – суперечить діючому податковому законодавству, більше того, може значно погіршити фінансовий стан підприємств», – каже Ю. Дроговоз.

Крім того, УСПП запропонував удосконалити порядок уточнення платником податку, що сплачує авансові внески, задекларованих податкових зобов'язань з податку на прибуток і відповідної суми авансових внесків.

Мова йде про те, що у разі здійснення платником податку на прибуток одного і того ж самого правопорушення, виправлення помилки буде відбуватися за двома видами документів податкової звітності: в податковій декларації з податку на прибуток та в розрахунку щомісячних авансових внесків.

Відтак платник податків може бути покарний двічі: один раз при нарахуванні штрафу у розмірі 3–5% від суми недоплати податку на прибуток при уточненні показників податкової декларації за період, в якому допущено заниження податкових зобов'язань з податку на прибуток, другий раз – при нарахуванні штрафу при уточненні показників розрахунку щомісячних авансових внесків.

Однак відповідно до статті 61 Конституції України «ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності одного виду за одне і те ж саме правопорушення».

УСПП наполягає на тому, щоб штраф за заниження податкових зобов'язань в розмірі 3–5% повинен стягуватися один раз – при виправленні показників податкової декларації з податку на прибуток без повторного його нарахування при виправленні показників розрахунку щомісячних авансових внесків (*Сайт Українського союзу промисловців та підприємців (<http://www.uspp.org.ua/news/3209.normi-zakonu-povinni-dotrimuvatisya.htm>). – 2013. – 15.01).*

Запровадження електронних перевірок, що передбачено законом про внесення змін до Податкового кодексу України щодо перегляду ставок деяких зборів та податків, безумовно є стратегічним кроком податкового відомства на шляху удосконалення процедур адміністрування податків. Він несе в собі певний позитив, що полягає в реалізації деяких механізмів перетворення податкового органу із фіскального відомства в орган, який надає платникам податків практичну допомогу в питаннях оподаткування через систему сервісів, вважає голова Комісії УСПП з питань економічної політики Юлія Дроговоз.

За її словами, дане нововведення сприятиме подальшому розвитку електронного документообігу та автоматизації всіх процесів адміністрування податків, що у свою чергу допоможе підприємцям, перш за все тим, які працюють на спрощеній системі оподаткування, у веденні податкового обліку, декларуванні податків і зборів.

Головною ознакою електронних перевірок, на думку Ю.Дроговоз, є закладений в них принцип добровільності з боку платника податків, а також принцип сумлінності підприємців, що виражається в незначному ступені ризику, визначеною системою управління ризиками податкового органу.

Однак на фоні цих позитивів постає питання, а чи потрібні такі перевірки малому бізнесу? Чи готовий бізнес до позитивного сприйняття запропонованих податковим відомством новацій? – задається питаннями голова Комісії УСПП з питань економічної політики.

Для відповіді на них, Ю.Дроговоз змодельовала ситуацію для підприємця, який має незначний ступень ризику. По-перше, для звернення до податкового органу щодо проведення електронної перевірки він має бути достатньо впевненим в тому, що його податковий облік відповідає вимогам податкового законодавства. Чи може хто-небудь сьогодні бути впевнений у правильності ведення податкового обліку при нестабільному податковому законодавстві з практикою множинного тлумачення його норм, питання риторичне.

По-друге, підприємець повинен мати технічні можливості для переведення своєї первинної документації в електронний формат (якщо такі документи створюються таким платником податків в електронній формі та зберігаються на машинних носіях інформації) із дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису та впевненість у дотриманні податковим органом конфіденційності щодо наданої в електронному форматі інформації. Так, відповідно до пункту 85.2 статті 85 ПКУ для проведення електронної перевірки платник податків забезпечує подання до органу державної податкової служби в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб документів, які відповідно до цього Кодексу пов'язані з обчисленням та сплатою податків і зборів (якщо такі документи створюються таким платником податків в електронній формі та зберігаються на машинних носіях інформації). Чи має сьогодні бізнес,

особливо малий, додаткові фінансові та трудові ресурси для перепрограмування своїх баз даних у відповідний електронний формат для передачі електронного документообігу в податкову інспекцію? Чи всі представники малого бізнесу ведуть облік в електронному вигляді? Чи є впевненість у підприємців в тому, що їх бази даних будуть використані належним чином у разі їх передачі податковим органам?

По-третє, підприємець має бути готовий за результатами електронної перевірки або до сплати донарахованих податковим органом податків і зборів шляхом подачі уточнюючих розрахунків та декларацій, або до проведення податковим органом вже документальної виїзної позапланової перевірки, у разі якщо він не представить протягом 20 робочих днів після дати складення довідки про проведення електронної перевірки, якою встановлено порушення податкового законодавства (пункт 50.3 статті 50 ПКУ). Зрозуміло, що проведення виїзної перевірки буде здійснюватися на підставі первинної документації такого платника з реалізацією податковим органом всього спектру прав, передбачених ПКУ під час проведення перевірок. Чи всі підприємці, особливо представники малого бізнесу, будуть готові до можливих спорів та конфліктів з податковими органами?

Враховуючи особливості реалізації податкової політики місцевими податковими органами з оглядом на кількість суперечок між платниками податків і контролюючим органом, можна передбачити, що проведення електронних перевірок буде супроводжуватися тими ж спорами та конфліктами між сторонами податкових відносин. В цьому випадку підприємець, звертаючись до податкового органу із заявою щодо проведення електронної перевірки, повинен бути готовий оскаржувати відповідні податкові повідомлення – рішення в адміністративному або судовому порядку. Однак, в порівнянні із звичайною процедурою підписання акту документальної перевірки та оскарження рішень податкового органу платник податків отримує додаткову нагоду посперечатися з податковим органом, що призначив перевірку, шляхом надання спочатку заперечень на довідку про результати електронної перевірки, а тільки потім – заперечень на акт документальної виїзної позапланової перевірки з послідуєчим оскарженням податкових повідомлень – рішень у звичайному порядку.

«Процес запровадження електронних перевірок потребує часу для розуміння бізнесом всіх переваг від реалізації внесених змін, на підвищення культури ведення бізнесу, який, на жаль, залишається в нашій країні на невисокому рівні, на подолання негативних факторів в роботі податкового відомства, що часто використовує інструменти тиску на бізнес. Сподіваємося, що до 2016 року, коли цей вид перевірок запрацює для всіх без виключення платників податків, всі негативні чинники сьогоденної податкової системи будуть усунені, і електронні перевірки зможуть, дійсно, виконувати стимулюючу, а не примусову, функцію для сумлінного виконання платниками податків своїх обов'язків в добровільному порядку», – вважає Юлія Дроговоз.

Нагадаємо, з 1 січня 2013 року набув чинності закон України від «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо перегляду ставок деяких податків і зборів», яким запроваджений новий вид документальних перевірок – електронна перевірка. При цьому статус цього виду перевірки кардинально відрізняється від інших видів документальної перевірки.

Так, електронна перевірка відповідно до підпункту 75.1.2 пункту 75.1 статті 75 Податкового кодексу України – це документальна невідзна позапланова електронна перевірка, що проводиться на підставі заяви, поданої платником податків з незначним ступенем ризику до органу державної податкової служби, в якому він перебуває на податковому обліку. Заява подається за 10 календарних днів до очікуваного початку проведення електронної перевірки. При цьому відповідно до пункту 77.2 статті 77 ПКУ перелік ризиків та їх поділ за ступенями встановлюються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику (далі – податковий орган).

У разі незгоди платника податків або його законних представників з висновками перевірки чи фактами і даними, викладеними в довідці, складеній за результатами електронної перевірки, вони зобов'язані підписати таку довідку та мають право подати свої заперечення, які є невід'ємною частиною такої довідки, разом з підписаним примірником довідки. Такі заперечення розглядаються органом державної податкової служби та платнику податків надсилається відповідь. Така відповідь є невід'ємною частиною довідки про проведення електронної перевірки. Платник податку (його уповноважена особа та/або представник) має право брати участь у розгляді заперечень, про що він зазначає у поданих запереченнях.

Згідно з пунктом 50.1 статті 50 ПКУ у разі якщо у майбутніх податкових періодах платник податків за результатами електронної перевірки виявляє помилки, що містяться у раніше поданій ним податковій декларації, він зобов'язаний надіслати уточнюючий розрахунок до такої податкової декларації. При цьому пунктом 50.3 цієї статті встановлено, що у разі якщо платник податків не подає уточнюючий розрахунок протягом 20 робочих днів після дати складення довідки про проведення електронної перевірки, якою встановлено порушення податкового законодавства, відповідний контролюючий орган має право на проведення позапланової перевірки платника податків за відповідний період (*Сайт Українського союзу промисловців та підприємців (<http://www.uspp.org.ua/news/3207.elektronni-perevirki-chi-potribni-voni-malomu-biznesu.htm>). – 2013. – 11.01).*

Податківці Джанкоя у співробітництві з платниками податків досягли позитивної динаміки надходжень до бюджету. Як повідомила представникам ЗМІ заступник начальника Джанкойської ОДПІ АРК ДПС Інесса Апічук, у порівнянні з минулим роком темп росту надходжень до Зведеного бюджету Джанкойського регіону склав 113,8%. Так за 12 місяців

2012 року до Зведеного бюджету Джанкойського регіону надійшло 142 млн 702 тис. грн.

Збір податку на додану вартість до спеціального та загального фонду Державного бюджету України склав 21 млн. 685 тис. грн, у тому числі до загального фонду – 13 млн. 266 тис. грн, що на 1 млн 755 тис. грн. і на 1 млн 587 тис. грн відповідно більше збору платежів 12 місяців 2011 року.

«Виконання завдань з наповнення бюджету досягнуто насамперед завдяки удосконаленню обслуговування платників податків і адміністрування податків і зборів, а також протидії ухиленню від оподаткування. Минулий рік був складним. Так, наприклад, Податковим кодексом України була створена абсолютно інша спрощена система оподаткування, яка наразі є найпопулярнішою серед платників податків. З погляду наповнення бюджету, 2012 рік був досить напруженим, але нам вдалося виконати прогностичні показники», – відзначила Інеса Апічук.

Орієнтування податкового відомства на забезпечення максимального комфорту з застосуванням новітніх технологій, безумовно, позитивно вплинули на рівень сплати податків у бюджет. У Джанкої відкрито сервісний центр, з'явилася можливість одержати безкоштовні ключі для надання звітності в електронному вигляді, ДПС України впроваджує нові електронні сервіси для зручності платників, словом робиться усе для того, щоб кожен платник податків міг зі зручністю виконати свої податкові зобов'язання (*ДПС в Автономній Республіці Крим (<http://crimea.sts.gov.ua/media-ark/local-news/81448.html>). – 2013. – 09.01*).

За минулий рік податківці Дніпропетровщини спрямували до бюджету понад 427 млн грн екологічного податку.

Згідно з вимогами ст.46 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», кошти від екологічного податку (за винятком, тих що справляються за утворення та тимчасове зберігання радіоактивних відходів) зараховуються до державного та місцевих бюджетів. Стаття 69 Бюджетного кодексу України визначає – 70% екологічного податку направляється до спеціального фонду саме місцевих бюджетів.

Тож Дніпропетровський регіон, який є насиченим виробництвами, що завдають шкоду навколишньому середовищу, через податкові механізми отримує відповідні кошти на відновлення екологічної ситуації. Звертає увагу той факт, що понад 16% всіх надходжень по екологічному податку в Україні складають саме кошти, що спрямовуються податківцями Дніпропетровської області.

Експерти стверджують, податкова політика в екологічній сфері протягом 2013 року стане більш ефективною. Зміни до Податкового кодексу України, які набули чинності з 01.01.2013р., унеможливили виникнення подвійного оподаткування екологічним податком та врегулювали питання звільнення від оподаткування відходів вторинної сировини, що розміщуються на власній території суб'єктів господарювання

(ДПС у Дніпропетровській області (<http://dp.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/81460.html>). – 2013. – 09.01).

Фактичні надходження за грудень 2012 року по акцизному податку з вироблених в Україні товарів склали більше 2 млн грн. У порівнянні з аналогічним періодом 2011 року сплата акцизу зросла на 1,4 млн грн, або на 352%.

За грудень акцизного податку з ввезених на митну територію України товарів зібрано майже 4,3 млн грн. У порівнянні з аналогічним періодом 2011 року надходження цього податку збільшено в 5,2 рази.

Слід зазначити, що Закон України від 20 листопада 2012 № 5503 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо перегляду ставок деяких податків і зборів» передбачає авансову сплату акцизного податку при придбанні марок, а також збільшення розміру мінімального акцизного податкового зобов'язання та специфічної ставки акцизного податку з одночасним зменшенням впливу адвалерної складової. На думку фахівців податкової служби, такий порядок адміністрування акцизного податку зробить не вигідними махінації з роздрібними цінами на тютюнові вироби. Це також унеможливило демпінгові махінації як один з розповсюджених методів недобросовісної конкуренції.

Фахівці податкової служби також працюють над запровадженням низки інших інноваційних процедур в адмініструванні акцизного податку, зокрема – електронних акцизних марок та декларування максимальних цін на тютюнові вироби в електронному вигляді *(ДПС у Донецькій області (<http://dn.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/81370.html>). – 2013. – 09.01).*

Кількість підприємців-спрощенців на Вінниччині постійно зростає. Наразі, як інформує голова ДПС у Вінницькій області Ірина Зленко, на теренах області нараховується 41665 діючих платників єдиного податку, фізичних осіб. Це на 4916 підприємців або на 13,4 % більше ніж на початок 2012 року. Тоді спрощену систему оподаткування на Вінниччині обрали 36749 осіб.

Як свідчать аналітичні дані переважна більшість зареєстрованих спрощенців, а саме 24584, що становить 53,3 % від загальної кількості, обрали другу групу. До третьої групи зі сплатою 5-відсоткового податку увійшли 8137 підприємців-єдинників або 19,5%. Першу групу обрали 8673 спрощенця або 17,5 %. Третю зі сплатою 3 % податку та п'яту групу обрали 269 та 2 суб'єкта підприємництва-фізичні особи відповідно.

Очільник податківців Вінницької області Ірина Зленко, наголошує, що на таку позитивну динаміку зростання кількості представників малого та середнього бізнесу вплинули, зокрема, новації у застосуванні спрощеної системи оподаткування та запровадження сучасних податкових сервісів європейського рівня / Відділ взаємодії із ЗМІ та

громадськістю ДПС у області (*ДПС у Вінницькій області* (<http://vin.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/82974.html>)). – 2013. – 22.01).

В прошлом году услугами Луганского регионального отделения Центра сертификации ключей ГНС Украины воспользовались 4516 налогоплательщиков. Все они оценили преимущества электронной отчетности и получили усиленные сертификаты открытых ключей.

По оценке специалистов, цифровая подпись является своеобразной защитой налоговой отчетности, которая посылается «электронкой». Однако сфера применения подписи не ограничивается лишь отчетностью. Налогоплательщики также могут заключать договоры в электронной форме с другими субъектами хозяйствования.

Налоговики напоминают, что срок действия усиленных сертификатов открытых ключей составляет один год с момента их формирования.

Детальную информацию о бланках документов, образцах их заполнения, перечне необходимых для регистрации документов, режиме работы и перечне представительств Центра сертификации ключей ГНС Украины можно посмотреть на его официальном информационном ресурсе <http://www.acskidd.gov.ua>.

Специальное программное обеспечение также можно бесплатно загрузить из указанного информресурса. Для удобства плательщиков на видеохосте «YouTube» размещена видеоинструкция о настройках программы «ГНС Защита отчетности» (*Ирта-факс* (<http://irtafax.com.ua/news/2013/01/2013-01-28-37.html>)). – 2013. – 28.01).

СПІВПРАЦЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ВЛАДИ ТА БІЗНЕСУ

Крымское правительство разработало методичку для властей приморских городов и поселков по организации выносной торговли. До начала курортного сезона местные советы должны воплотить рекомендации в новые схемы дислокации торговых точек, которые будет согласовывать Совмин.

На своем заседании Совмин утвердил рекомендации по размещению временных сооружений для осуществления предпринимательской деятельности на территории Крыма. Документ подготовлен рабочей группой по методической помощи органам местного самоуправления и базируется на существующих требованиях законодательства к размещению и оформлению точек выносной торговли.

По словам первого вице-премьера Павла Бурлакова, до вынесения рекомендаций на утверждение правительства, документ обсудили на совещании с главами прибрежных городов и поселков, профильных служб и ведомств.

Все торговые палатки должны быть выполнены в едином архитектурном стиле, цветовом решении, иметь логотип Крыма и символику региона, и не превышать установленных размеров в зависимости от вида товаров. В каждой палатке должен быть уголок покупателя, у продавца – бейдж с ФИО, а места продаж экскурсий содержать информацию о квалификации экскурсоводов и виде транспорта для перевозок.

Единый архитектурный тип объектов временной торговли утверждают исполкомы местных советов. Им же предстоит оформить земельные участки под объектами временной торговли в аренду коммунальному предприятию, которое будет заключать договоры с владельцами точек. Как считают в Совмине, плата за землю под временными торговыми точками существенно пополнит местные бюджеты.

Места для выносной торговли должны распределяться по конкурсу. Положение о его проведении пока не разработано, но от руководителей приморских городов и поселков в Совмине потребовали сдать график проведения всех конкурсов в Минэкономки и включить представителей министерства в конкурсную комиссию («NR2.Ru» (<http://www.nr2.ru/crimea/421164.html>)). – 2013. – 23.01).

Підприємці Дніпропетровська визначать кращу податкову інспекцію міста за підсумками 2012 року.

В межах Програми підтримки малого та середнього бізнесу у Дніпропетровську, Державна податкова служба у Дніпропетровській області, спільно з міською радою розпочали опитування підприємців щодо якості роботи районних податкових інспекцій в Дніпропетровську. Ці та інші питання обговорювались на зустрічі з бізнесом, яку проводили на цьому тижні представники органів державної влади та місцевого самоврядування.

Серед критеріїв, за якими буде оцінюватись робота податкових, організатори рейтингу назвали наявність необхідної для підприємців інформації; якість надання податкових консультацій; доступність та зручність умов, які створені для відвідувачів; етика поведінки співробітників.

Начальник управління взаємодії із ЗМІ та громадськістю ДПС у Дніпропетровській області Наталя Робцер повідомила, що обласна податкова служба з увагою чекає на результати опитування. Вона акцентувала увагу, сервісна модель, на яку перейшли податкові органи, передбачає що найбільш ефективно оцінити якість податкового сервісу можуть саме його споживачі, зокрема – представники малого та середнього бізнесу.

Разом з тим, учасників зустрічі проінформовано, що протягом минулого року Державна податкова служба у Дніпропетровській області провела більше 50 перевірок роботи сервісних центрів по обслуговуванню платників податків, які відкриті при державних податкових інспекціях в містах і районах області. Особлива увага приділялась тривалості часу, який витрачає платник на виконання податкових процедур; недопущенню черг; наявності необхідної інформації для платників; рівню підготовки персоналу, який

обслуговує відвідувачів; дотриманню співробітниками сервісних центрів культури спілкування та етики поведінки.

Крім того, протягом 2013 року продовжить роботу антикорупційний сервіс Державної податкової служби України «Пульс податкової», на який також можна повідомити про факти неналежного обслуговування підприємців в районних податкових інспекціях (*ДПС у Дніпропетровській області* (<http://dp.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/83297.html>). – 2013. – 24.01).

24 января в Днепропетровске состоялась коллегия Днепропетровской облгосадминистрации, посвященная работе Днепропетровского областного территориального управления АМКУ за 2012 год.

Председатель Днепропетровской облгосадминистрации Дмитрий Колесников во время коллегии поставил задачу руководителям городов и районов области усилить контроль за соблюдением антимонопольного законодательства. В частности:

- активизировать работу по формированию и развитию конкурентной среды. Создать равные условия выхода на рынок предпринимателей;
- усилить контроль за ценообразованием на рынке нефтепродуктов в период проведения весенне-полевых работ;
- проводить мониторинг розничных цен на хлеб;
- усилить контроль при установлении тарифов на жилищно-коммунальные услуги.

«Среди главных задач на 2013 год Президент Украины Виктор Янукович определил создание благоприятного бизнес-климата и поддержку развития реального сектора экономики, предпринимательства, инноваций, производственного и технологического обновления. Для выполнения поставленных задач сегодня необходимо тесное взаимодействие всех ветвей власти и всех контролирующих структур», – сказал *председатель областного совета Евгений Удод*.

Председатель областного совета также подчеркнул, что ключевой фигурой рынка должен стать потребитель, то есть рядовые граждане, получающие разного рода услуги (*НОВЫЙ МОСТ - новости Днепропетровска и Украины* (http://most-dnepr.info/news/society/dejstvennyj_kontrol_za_sobljudeniem_antimonopolnogo_zakonodatelstva_sozdaet_zdorovuju_konkurentnuju_sredu_na_dnepropetrovsh_hine_dmitrij_kolesnikov.htm). – 2013. – 24.01).

Звернення голови ДПС у Житомирській області Сергія Шинкаренка до роботодавців щодо дотримання діючого податкового законодавства при виплаті заробітної плати:

Шановні роботодавці!

Головний акцент внутрішньої політики нашої держави – це забезпечення соціальної справедливості, у тому числі у сфері трудових відносин.

Зростання добробуту громадян гальмується тіньовою економікою та нелегальною зайнятістю.

Це одна з найактуальніших проблем, що потребує усвідомлення кожним роботодавцем, кожним підприємцем.

Виплата зарплати в «конвертах» та у розмірах нижче мінімальних гарантій, встановлених державою, позбавляє наших громадян належного захисту на випадок непрацевдатності та прирікає на мізерну пенсію. Від цього зазнають значних втрат Пенсійний фонд, інші страхові фонди, а до місцевих бюджетів не надходять необхідні кошти, що безпосередньо відображається на рівні життя і на вирішенні безлічі соціальних проблем мешканців області.

Виплата заробітної плати нижче встановленого рівня є порушенням трудового законодавства.

Статтею 95 Кодексу законів про працю України визначено, що мінімальна заробітна плата – це законодавчо встановлений розмір заробітної плати за просту, некваліфіковану працю, нижче якого не може провадитися оплата за виконану працівником місячну, погодинну норми праці.

Трудові відносини між найманим працівником і роботодавцем мають бути зафіксовані у трудовій угоді, якою визначаються умови оплати праці та розмір заробітної плати.

Згідно зі ст.8 Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік», встановлюються такі розміри мінімальної зарплати:

з 1 січня – 1147 грн на місяць та 6,88 грн на годину;

з 1 грудня – 1218 грн на місяць та 7,3 грн на годину.

Дотримання законодавства про працю є невід’ємною складовою цивілізованого ведення бізнесу. Поважайте закони держави, у якій ви живете!
Голова ДПС у Житомирській області / *(ДПС у Житомирській області*
(<http://zt.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/81539.html>). – 2013. – 10.01).

До місцевих бюджетів області в минулому році надійшов 1 млрд. 671 млн грн податкових платежів, що на 212 млн грн більше, ніж 2011 року. Всього до зведеного бюджету в області податківці мобілізували майже 4,2 млрд грн податків і зборів, повідомляють у ДПС в області.

«Попри те, що 2012 рік був складним, наповнення бюджету забезпечувалось ритмічно. Податкова культура більшості прикарпатських платників податків – на високому рівні. Водночас, є ряд суб’єктивних факторів, які в деякій мірі стримують розвиток економіки, в тому числі податкової системи. Зокрема, це навантаження на фонд заробітної плати», – зазначає *голова ДПС в області Віктор Рахміль.*

За його словами, у 2013 році податківці Прикарпаття вдосконалюватимуть систему обслуговування платників податків – впровадзуватимуть електронні сервіси, напрацьовані останнім часом. Зокрема, електронний кабінет платника податку, який за допомогою Інтернет-мережі надаватиме максимум необхідної інформації бізнесу та

громадянам, спростить формування податкової звітності. Уже почалось запровадження електронної касової стрічки до реєстраторів розрахункових операцій. З початку року забезпечується можливість фізичним особам подати податкові декларації про майновий стан та доходи за 2012 рік в електронному вигляді. Віктор Рахміль запевняє: «Податківці надалі проводитимуть виважену контрольню-перевірочну роботу, в тому числі щодо малого бізнесу, яка базується на системі відбору платників для перевірок за наявністю ризиків ухилення від оподаткування» (*Івано-Франківська обласна державна адміністрація* (<http://www.if.gov.ua/modules.php?name=News&file=article&sid=18695>). – 2013. – 24.01).

На Миронівщині обговорили розвиток малого підприємництва.

За даними податкової служби в Миронівському районі на сьогоднішній день функціонує 377 малих підприємств, серед яких діючих – 315, в тому числі 65 – підприємців. У порівнянні з минулим роком малих підприємств стало на 30 менше, а підприємців на 68 більше.

Голова райдержадміністрації Валентина Усик наголосила на важливості ролі керівництва у створенні сприятливого бізнес-клімату в районі. Підприємці в свою чергу повинні працювати в рамках закону, дбаючи не тільки про власні доходи, а й про наповнення бюджету та соціальну відповідальність перед територіальними громадами.

Протягом 2012 року було зареєстровано 155 нових суб'єктів малого підприємництва – 133 фізичні та 22 юридичні особи. За сприяння центру зайнятості власну справу відкрили 12 безробітних. Також відповідно підведених статистичних даних: 48% малого бізнесу зосереджено у сфері торгівлі, 30% займаються виробництвом та переробкою сільгосппродукції, 10% – будівництвом та виробництвом будівельних матеріалів, 5% – пасажироперевезеннями, 4% надають побутові послуги.

Для підтримки малого бізнесу в районі створено інформаційно-консультативну установу, яка надає відповідні консультації з ведення бухгалтерського обліку та складання звітності, її комп'ютерного супроводження та ін. Відновлено роботу дія 3 кредитних спілок та функціонує дозвільний центр (*Київська обласна державна адміністрація* (http://www.kyiv-obl.gov.ua/news/url/na_mironivschini_obgovorili_rozvitok_malogo_pidprijemnitstva). – 2013. – 24.01).

Налоговики Кировоградской ОГНИ провели очередной семинар с физическими лицами-предпринимателями. Специалисты сосредоточили внимание налогоплательщиков на последних изменениях в налоговом законодательстве. Рассказали о преимуществах упрощенной системы

налогообложения, учета и отчетности, и разъяснили методы представления налоговой отчетности в электронном виде.

Но топовой темой семинара стал нововведенный налог на недвижимое имущество, отличное от земельного участка. В частности, налогоплательщиков интересовало кто должен платить этот налог и как он будет рассчитываться.

Наконец кировоградские налоговики рассказали о порядке регистрации плательщиков НДС и о внесении изменений при заполнении банковских документов («Утренний город» (<http://www.ugorod.kr.ua/news/2013-01-23-21639.html>)). – 2013. – 23.01).

Протягом 2012 року до податкових органів Тернопільщини надійшло на розгляд 185 письмових звернень від 214 громадян. Найбільше зверталися до ДПС у Тернопільській області, куди надійшло 81 письмове звернення (43,8 %). Серед районних податкових інспекцій найактивніше дописували на адресу Тернопільської ОДПІ – 58 (31,4 %), Кременецької МДПІ – 25 (13,5 %) та Борщівської МДПІ – 8 (4,3 %).

За тематикою майже третина звернень стосується інформування про ухилення від сплати податків – 54 звернення, проведення контрольно-перевірочної роботи – 25 звернень (13,5 %) та присвоєння реєстраційних номерів облікової картки платника податків – 19 звернень (10 %).

Із загальної кількості отриманих письмових звернень найбільше їх надійшло від фізичних осіб-підприємців – 28 звернень (ДПС у Тернопільській області (<http://tr.sts.gov.ua/prymalnia-gromadian/informatsiyni-materiali/81531.html>)). – 2013. – 10.01).

Від платників податків до органів ДПС у Тернопільській області протягом 2012 року надійшло 55 інформаційних запитів. З них поштою – 51 запит (майже 93%), у телефонному режимі та електронною поштою – по 2 запити.

Насамперед у запитах на публічну інформацію цікавилися реєстраційними даними суб'єктів господарської діяльності – юридичних та фізичних осіб, інформацією щодо проведення перевірок представників бізнесу, інформацією про кількість платників єдиного податку, сплатою збору за паркування транспортних засобів та сплатою екологічного податку. Також у запитах порушувалися питання щодо адміністрування і сплати податку на додану вартість, єдиного податку та податку на доходи фізичних осіб. (ДПС у Тернопільській області (<http://tr.sts.gov.ua/dostup-do-publichnoi-info/zviti-schodo-zadovolennya-zapitiv-na-inf/81387.html>)). – 2013. – 09.01).

За станом на 1 січня 2013 р. в місті Хмельницькому функціонують 2229 об'єктів торгівлі і закладів ресторанного господарства, 379 об'єктів побуту, 39 ринків та 23 торгових майданчики. Для порівняння – у 2011 році в місті функціонували – 2100 об'єктів роздрібної торгівлі та ресторанного господарства і 348 об'єктів побуту.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 12 травня 2010 р. №340 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2005 р. №1176 та від 17 травня 2006 р. №685 в місті запроваджено порядок повідомлення державного реєстратора або дозвільного органу про відповідність матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства. У 2012 році зареєстровано 537 декларацій відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства у сфері торгівлі, а також (в тому числі) підготовлено 73 погодження на розміщення та початок торговельної діяльності в кіосках та відділах, 47 погоджень на розміщення відкритих майданчиків для харчування, 124 погодження на розміщення об'єктів дрібнороздрібної мережі.

Відповідно до прийнятих міською радою рішень значно спрощено для підприємців укладання договору особистого строкового сервітуту на розміщення тимчасових споруд – кіосків, павільйонів, відкритих майданчиків для харчування. Протягом 2012 р. укладено 197 договорів особистого строкового сервітуту для розміщення об'єктів дрібнороздрібної торговельної мережі. Згідно договорів особистого строкового сервітуту за 2012 рік до міського бюджету надійшло близько 2,6 млн грн. (за 2011 рік надійшло 1,8 млн.).

Велика увага приділяється питанням діяльності та розвитку інфраструктури ринків. З директорами ринків проводяться наради, на яких розробляються спільні заходи з покращення функціонування ринків. За звітний період проведено 7 нарад.

Адміністраціями ринків протягом звітного періоду вживались заходи щодо забезпечення функціонування ринків, створення належних умов для купівлі-продажу товарів на ринках – як приклад, було організовано вивезення снігу з територій ринків (виконавець робіт КП «Спецбудмеханізація»), дольову участь в заході взяли 24 суб'єкта господарювання. Також проведено ямковий ремонт вул. Геологів на умовах дольової участі ринків. Вартість робіт згідно кошторису склала 194500 грн. (Площа асфальтового покриття, яка потребувала ремонту – 867 м²). Виконавець робіт також КП «Спецбудмеханізація».

За 2012 р. комунальним підприємством – ринок «Ранковий» для забезпечення функціонування ділянки ринку по вул. Геологів, 13 (бувний «Бартерсервіс») виконано робіт на суму 1258 тис. грн.

ТОВ «Приватна справа» продовжується будівництво нового приміщення ринку на прс. Миру, 69, де зможуть здійснювати торгівлю в зручних умовах суб'єкти господарювання.

У 2012 році по проїзду Геологів розпочав роботу торговий центр «Європа» загальною площею 27151,8 м² з інфраструктурою – автостоянки

площею близько 3 га для паркування 1600 транспортних засобів, складські приміщення, супермаркет «Таврія» торговою площею 2827 м². Введення їх в дію дало змогу створити нові робочі місця, збільшити кількість автостоянок в районі ринків, що в свою чергу забезпечило потреби в розміщенні автомобільного транспорту під час максимального піку торгівлі.

Управління здійснюється моніторинг вартості утримання торгових місць на ринках. В 2012 році на всіх ринках цей платіж залишався незмінним.

На виконання пункту 5 Правил торгівлі на ринках м. Хмельницького, затверджених рішенням десятої сесії міської ради від 12.02.2003 року №16, з метою інформаційно-роз'яснювальної роботи наказом по управлінню торгівлі від 21.05.2012 р. №84 «Про створення робочої групи по перевірці відповідності кількості торгових місць на ринках міста, передбачених проектною документацією» створено робочу групу за участю працівників управління торгівлі та представників ДПП у м. Хмельницькому.

Також на виконання пункту 5 рішення виконавчого комітету від 12.07.2012 р. №573 «Про посилення взаємодії органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та управління Пенсійного фонду України у м. Хмельницькому щодо наповнення бюджету Фонду та погашення заборгованості» в діяльність робочої групи долучено працівників Пенсійного фонду з метою залучення суб'єктів малого та середнього бізнесу до сплати податків.

Станом на 1 січня 2013 року робочою групою проведено інвентаризацію торгових місць 31 ринку, торгових рядів та майданчиків м. Хмельницького (*Хмельницький бізнес портал (<http://biznes.km.ua/onenews/Infrastruktura-rinkiv-Hmelnickogo-prodovzhuyetsya-rozvivatisya.html>). – 2013. – 22.01*).

Для надання фінансової допомоги на поворотній основі для реалізації інвестиційних проектів в обласному бюджеті 2013 року передбачено 2 млн грн. На цьому наголосив заступник голови Сумської облдержадміністрації Ігор Яговдик.

Відповідно до Програми розвитку малого та середнього підприємництва в Сумській області на 2013–2014 роки, виділення коштів здійснюватиметься за пріоритетними напрямками бізнесу, насамперед у сільській місцевості, зокрема, для налагодження виробництва та переробки сільськогосподарської продукції. Виділення коштів здійснюватиметься на конкурсній основі. Серед головних критеріїв – створення нових робочих місць, наповнення місцевих бюджетів, виробництво продукції, що відповідає потребам області та соціальна відповідальність бізнесу, повідомив заступник голови облдержадміністрації.

«Запропонований механізм співфінансування передбачає дольову участь усіх зацікавлених учасників. Зокрема, за рахунок обласного бюджету компенсується 50% вартості інвестиційного проекту, 20% – за рахунок

районного бюджету, 15% – бюджету відповідного населеного пункту та 15% – власних коштів суб'єктів господарювання», – пояснив посадовець.

За словами Ігоря Яговдика, це дозволить у 2013 році вдвічі збільшити загальну суму інвестицій на реалізацію цих проектів – до 4 млн грн

(Урядовий портал

http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245971555&cat_id=244277216). – 2013. – 17.01).

Майже 100 платників податків Харківського регіону отримали консультативну допомогу від фахівців ДПС України.

Таку можливість отримали мешканці міста Харкова та Харківської області, прийнявши участь у семінарі, який проведено 25 січня цього року в рамках співпраці *ДПС України та Українського союзу промисловців та підприємців.*

На семінарі висвітлені нові аспекти оподаткування податку на додану вартість: питання щодо реєстрації платників ПДВ, визначення об'єкту оподаткування та відображення у податковому обліку операцій, що не є об'єктом оподаткування. Також присутні дізналися про зміни у порядку заповнення декларації з ПДВ, нарахуванні податкового кредиту, податкового зобов'язання та інше.

Після виступу всі присутні мали можливість отримати кваліфіковані відповіді стосовно нарахування та сплати ПДВ, що виникають під час господарської діяльності. Таке безпосереднє спілкування з платниками податків допомагає виявити питання, які виникають у більшості суб'єктів господарювання та потребують додаткового роз'яснення (*ДПС у Харківській області* (<http://kh.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/83511.html>). – 2013. – 25.01).

Черкаські підприємці отримали консультації щодо законодавчих нововведень у сфері зайнятості.

Два дні поспіль представниками ДПА України в Черкаській області та спеціалістами Черкаського міського центру зайнятості проводились зустрічі з підприємцями ринку «Пушинка» та «Авторинок» у місті Черкаси.

Під час зустрічей представники Черкаського міського центру зайнятості відповідали на запитання підприємців щодо Закону України «Про зайнятість населення», що вступив в силу 01.01.2013 року. Як інформують у обласному центрі зайнятості, загалом у заходах взяли участь 65 підприємців, які активно цікавилися основними змінами законодавства про зайнятість, процедурою реєстрації трудових договорів між фізичними особами-підприємцями і найманими працівниками та іншими актуальними питаннями, які хвилювали кожного присутнього (*Діловий регіон* (<http://www.dr.ck.ua/news/region/4705>). – 2013. – 24.01).

На Черкащині пройшов перший податковий флешмоб, повідомляють у Черкаській ОДА. Його організатори поставили перед собою мету – нагадати підприємцям, які використовують касові апарати, про підключення до «електронної стрічки», громадськості – про запровадження дистанційного моніторингу касових операцій та усім зацікавленим мешканцям області – про електронні податкові сервіси.

Мобери, податківці і волонтери з числа студентів, учнів податкових класів та членів місцевих податкових ветеранських організацій висвітлили «РРО-меседжі», серед яких: обов’язковість з 1 січня застосування РРО з контрольною стрічкою; податківці до 1 липня не штрафуватимуть за неподання РРО – звітності в електронній формі; податкова служба веде перемовини з сервісними центрами щодо формування реальної (не завищеної) ціни на переобладнання РРО; адекватна відповідь підприємців – підключення до «електронної стрічки».

Учасники заходу поширювали листівки, пояснювали зацікавленим перехожим особливості нововведення, збирали відгуки і інтерв’ю за темами «Яка ваша думка щодо введення дистанційного моніторингу касових операцій?», «Оберіть: податкові перевірки чи новий безконтактний формат контролю?» (*Провінція – Інформаційно-аналітичне видання http://pro-vincia.com.ua/novini/news_podyi/5060-u-cherkasah-proyshiv-podatkoviy-fleshmob.html. – 2013. – 25.01*).

За словами депутата Черкаської міської ради С. Гладких – одного із ініціаторів появи черкаського бізнес-інкубатора – головним його акцентом стане розвиток інновацій таких, як підприємництво у сфері ІТ-технологій.

– Головне завдання бізнес – інкубаторів – допомагати на початковій стадії тим, хто розпочинає свій бізнес. Як відомо, у перший рік діяльності припиняє своє існування до 90 % нових бізнесів. Бізнес-інкубатор зменшує цей ризик до 30 %, – констатує С. Гладких. – Через бізнес-інкубатори свого часу пройшли 70 % власників та менеджерів великих підприємств та корпорацій. Бізнес-інкубатор допомагає тим, хто хоче розпочати та розвивати власний бізнес: консультує їх, підвищує кваліфікацію, проводить навчання. Підприємців навчають знаходити інвестиції для впровадження своїх бізнес – ідей, виходити на якісно вищий рівень ведення бізнесу.

За словами С. Гладких, саме бізнес-інкубатори у всьому світі вважаються найбільш вдалою формою підтримки та розвитку підприємництва. Крім сприяння становленню та самореалізації молодих підприємців, вони виконують і важливу соціальну роль – сприяють розвитку інноваційних технологій, стаючи інтелектуальними ресурсними центрами регіону, а також сприяють наповненню бюджету (за рахунок податків нових підприємців), допомагають вирішити проблему безробіття та відродження економічної активності регіону.

За словами С. Гладких, наразі тривають підготовчі роботи до того, аби бізнес – інкубатор запрацював у Черкасах уже цього року: проаналізовано досвід бізнес – інкубаторів, що діють у Росії, Ізраїлі та США, створено робочу групу, яка провела ряд обговорень із підприємницькими організаціями міста та міською владою, знайдено можливість старту для цієї ідеї завдяки грантовому проекту, учасником якого можуть стати Черкаси.

Важлива новація черкаського бізнес – інкубатора – це те, що навчатимуть не лише підприємців–початківців. Основи економіки та ведення бізнесу викладатимуть і студентам, і школярам. Це робитиметься для того, аби на етапі вступу у доросле життя молодь уже мала багаж практичних і корисних знань, що допоможуть їй побудувати кар'єру (*У Черкасах планують створити бізнес–інкубатор // Прес-Центр (<http://www.pres-centr.ck.ua/economics/31959/>). – 2013. – 15.01*).

РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ

У I кварталі 2013 році податкові перевірки скоротяться на чверть

До плану-графіку проведення документальних перевірок включено лише 1,6 тис. суб'єктів господарювання-юридичних осіб. Порівняно з I кварталом 2012 року кількість підприємств-платників податків скорочено на 24%. Тоді перевірялися 2,1 тис. суб'єктів господарювання.

За словами експертів Міністерства доходів і зборів, практика скорочення документальних перевірок продовжуватиметься і надалі завдяки запровадженню ризикоорієнтованої системи відбору платників податків до перевірок. Вона дозволяє зосереджувати податкову увагу виключно на ризикових підприємствах.

Інноваційні інструменти моніторингу були розроблені в рамках загальної стратегії відмови від фіскальних методів на користь створення на базі податкової повноцінної сервісної служби. Одним з основних принципів податкового сервісу є неутручання у діяльність сумлінних платників.

Автоматизований відбір кандидатів на перевірку призвів до того, що в минулому році щоквартально перевірялося не більше 2 тис. підприємств, а за весь рік було перевірено близько 8 тис. платників. Загалом з 2010-го року кількість перевірок знизилася втричі (*Державна податкова служба України (<http://www.sts.gov.ua/media-tsentr/novini/82591.html>). – 2013. – 17.01*).

Кримський бізнес за 2012 рік сумлінно поповнив скарбницю автономії більш ніж на 1,2 млрд. грн. акцизного податку. Саме стільки акцизного податку надійшло від 58 кримських виробників підакцизної продукції за січень- грудень 2012 г., зокрема, 834,4 млн грн. було сплачено виробником алкогольної продукції, що знаходиться на податковому обліку в офісі крупних платників податків.

Темп зростання до аналогічного періоду 2011 г. склав 137% або 338,6 млн грн. Податковий борг по акцизному податку знизився на 192,9 тис. грн. і склав 249,9 тис. грн. (*ДПС в Автономній Республіці Крим* (<http://crimea.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/81357.html>). – 2013. – 09.01).

Кількість підприємців-спрошенців на Вінниччині зростає.

На сьогодні, як інформує *голова ДПС у Вінницькій області Ірина Зленко*, на теренах області нараховується 41665 діючих платників єдиного податку, фізичних осіб. Це на 4916 підприємців або на 13,4% більше ніж на початок 2012 року. Тоді спрощену систему оподаткування на Вінниччині обрали 36749 осіб.

Як свідчать аналітичні дані, переважна більшість зареєстрованих спрошенців, а саме 24584, що становить 53,3% від загальної кількості, обрали другу групу. До третьої групи зі сплатою 5-відсоткового податку увійшли 8137 підприємців – платників єдиного податку, або 19,5%. Першу групу обрали 8673 спрошенця, або 17,5 %. Третю зі сплатою 3% податку та п'яту групу обрали 269 та 2 суб'єкти підприємництва – фізичні особи відповідно.

аку позитивну динаміку зростання кількості представників малого та середнього бізнесу вплинули, зокрема, новації у застосуванні спрощеної системи оподаткування та запровадження сучасних податкових сервісів європейського рівня (*Урядовий портал* (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246012493&cat_id=244277216). – 2013. – 31.01).

До бюджетів всіх рівнів у Вінницькій області за минулий рік надійшло майже 4,5 мільярди гривень податкових платежів. Це приблизно на 300 мільйонів більше, ніж у 2011. При цьому 97% – це добровільно задекларовані платниками суми. Повідомила голова ДПС області Ірина Зленко.

Позитивом є те, що відтепер мешканці ще двох районних центрів – Жмеринки та Крижополя мають можливість отримати безкоштовні ключі електронного підпису.

Ірина Зленко також відзначила активізацію роботи податкового відомства області із платниками податку на додану вартість. Якщо на початок дії сервісу автоматичного відшкодування ПДВ на Вінниччині було 2 таких платники, то на сьогодні 10-м платникам ПДВ було відшкодовано в автоматичному вигляді. Із усіх заявлених до повернення сум 30,8 млн грн, або 15,6% було відшкодовано в автоматичному режимі (*Урядовий портал* (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245986964&cat_id=244277216). – 2013. – 23.01).

За підсумками 2012 року підприємствам Волинської області з державного бюджету відшкодовано 293, 8 мільйона гривень ПДВ. Це 93,6 відсотка від суми задекларованого торік до відшкодування ПДВ місцевим бізнесом, – інформує управління оподаткування юридичних осіб ДПС у Волинській області.

Як свідчить аналітика, підприємства з часткою іноземного капіталу отримали за дванадцять місяців 2012 року 212,9 мільйона гривень бюджетного відшкодування. У переліку отримувачів бюджетної компенсації – лише підприємства реального сектору економіки, більшість із яких – експортери.

«Сьогодні кожен крок податківців підпорядкований оздоровленню бізнес-клімату на Волині. Своєчасно відшкодовуючи ПДВ сумлінним платникам податків, податкова служба прагне створити сприятливий інвестиційний клімат в нашому прикордонному регіоні і тим самим стимулювати бізнес-середовище до подальшого розвитку», – запевнив голова ДПС у Волинській області Володимир Михалчич (*ДПС у Волинській області* (<http://vl.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/83251.html>)). – 2013. – 24.01).

Для зручності жителів Дніпропетровської області протягом січня 2013 року відкрито нові пункти для оформлення електронних ключів:

- при Державній податковій інспекції у Бабушкінському районі м.Дніпропетровська: вул.Героїв Сталінграду,25 т.(056)749-63-34;
- при Нікопольській об'єднаній державній податковій інспекції: м.Нікополь, проспект Трубників,27 т.(05662) 2-23-18.

Перехід на електронну форму виконання податкових процедур суттєво зменшує втручання в поточну діяльність малого та середнього бізнесу, а також надає можливість платникам податків користуватися безкоштовними електронними сервісами, які пропонує Державна податкова служба України.

Підприємці, які звітують до податкової засобами електронного зв'язку, зможуть отримати можливість приєднатися до он-лайн сервісу «Податковий асистент», користувачі якого на постійній основі через Інтернет будуть отримувати від податкової інформацію про податкові ризики, які виявляються під час моніторингу господарської діяльності. За допомогою цього сервісу підприємці отримають можливість усувати недоліки ще до проведення перевірок та застосування штрафів.

Вже сьогодні фізичні особи, які отримали електронний цифровий підпис, мають можливість подати податкову декларацію про майновий стан і доходи до органів ДПС засобами електронної пошти через сервіс «Електронний кабінет платника податків».

З метою створення додаткових зручностей для платників податків Державною податковою службою України підписано Меморандум із компаніями, що охоплюють 80% ринку розробки програмного забезпечення в сфері впровадження електронних сервісів та електронного документообігу. Розробники програмного забезпечення, які приєдналися до Меморандуму, на

безоплатній основі пропонують представникам бізнесу цілий ряд електронних послуг: «ДПС Захист звітності», «ОПЗ», «АЙФІН».

Державна податкова служба у Дніпропетровській області нагадує: ознайомитись з правилами реєстрації, згенерувати особисті ключі можна за адресою сайту акредитованого Центру сертифікації ключів www.cskidd.gov.ua. Додаткову інформацію можна отримати в Центрах обслуговування платників при ДПІ області та за телефоном сектору сертифікації ключів при ДПС у Дніпропетровській області (056) 374-31-52.

Довідково. За підсумками 2013 року:

– в секторі сертифікації ключів при ДПС у Дніпропетровській області платники податків Дніпропетровської області отримали майже 10 тисяч ключів електронного підпису;

– понад 96% звітів по ПДВ вже надсилаються платниками Дніпропетровської області через Інтернет (*ДПС у Дніпропетровській області* (<http://dp.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/83589.html>). – 2013. – 28.01).

Донеччина: відкрито три нові пункти по видачі безкоштовних ключів електронного цифрового підпису.

З метою надання платникам податків послуг щодо видачі сертифікатів відкритих ключів електронного цифрового підпису для подання електронної звітності на безоплатній основі у Донецькій області створені нові пункти реєстрації користувачів акредитованого центру сертифікації ключів ІДД ДПС України. Нові пункти реєстрації розміщуються при Горлівській ОДПІ, ДПІ у м.Краматорську, ДПІ у Кіровському районі м. Донецька.

Слід зазначити, що ДПС України розробила програмне забезпечення «Інформаційного порталу органів ДПС» по обробці та прийому електронної звітності платників податків з використанням нових форматів (можна ознайомитися за електронною адресою WWW.CSKIDD.GOV.UA). Але паралельно органами ДПС буде здійснюватись приймання звітності, підписаної посиленими сертифікатами відкритих ключів (до закінчення терміну їх дії), які видані акредитованими центрами сертифікації ключів раніше.

Наразі, в листопаді минулого року засобами e-mail надали податкову звітність до органів ДПС Донецької області майже 83% платників податків, у тому числі – 99% платників ПДВ. Для порівняння зазначимо, що на початок 2012 року аналогічні цифри відповідно дорівнювали 70,7% та 95% платників (*ДПС у Донецькій області* (<http://dn.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/83249.html>). – 2013. – 24.01).

Майже 4,5 тисячі закарпатських бізнесменів започаткували свою справу у 2012 році. З них 816 юридичні особи та 3667 фізичні особи – підприємці.

З 17 грудня 2012 року законодавчими змінами спрощено процедуру реєстрації та взяття на облік податковою службою юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців.

Так, взяття на облік платників податків в органах ДПС підтверджується випискою з Єдиного державного реєстру юридичних та фізичних осіб-підприємців. Міністерство фінансів України своїм наказом від 6 листопада 2012 року №1146 скасувало видачу довідки податковою інспекцією про взяття на облік платника податків за формою №-4-ОПП для фізичних осіб – підприємців.

При цьому, законом встановлено особливості державної реєстрації для платників податків, відомості щодо яких не містяться в Єдиному державному реєстрі. Щодо них залишено формування органом державної податкової служби довідки про взяття на облік за формою №4-ОПП.

Враховуючи вищезазначені зміни, при поданні заяви про застосування спрощеної системи оподаткування приватними підприємцями (обрання, перехід та внесення змін до свідоцтва платника єдиного податку) в заяві не заповнюється – номер реєстрації та дата взяття на облік в органі державної податкової служби. Також суб'єкти господарювання – фізичні особи при поданні заяви про застосування спрощеної системи оподаткування не подають інших документів (довідок, дозволів, договорів, тощо).

Для новостворених платників, які обирають єдиний податок, свідоцтво видається у день отримання органом ДПС заяви щодо обрання спрощеної системи оподаткування (*ДПС у Закарпатській області* (<http://zak.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/82960.html>). – 2013. – 22.01).

Підприємства Яремчанини на 65% перевиконали податкові надходження з податку на прибуток до зведеного бюджету України у 2012 році, порівняно з 2011 роком.

Про такі результати роботи підприємств *повідомила перший заступник начальника ДПІ у м.Яремчі Дарія Мироняк.*

За її словами, на тлі зменшення ставки податку на прибуток підприємств у 2012 році надходження з даного податку до зведеного бюджету збільшилися майже на 176 тис. грн. у порівнянні з 2011 роком. Що стосується плану виконання надходжень з відповідного податку, то він у 2012 році виконаний на 114%.

Заступник начальника зауважила, що відповідні результати роботи податківці змогли отримати, опираючись на взятий курс щодо довіри до бізнесу та співпрацю з ним. «Основною метою податківців сьогодні є створення для кожного платника податків умов, в яких йому було б просто та зручно провадити свою діяльність, звітувати до органів податкової служби тощо» – відмітила Дарія Мироняк (*ДПС в Івано-Франківській області* (<http://if.sts.gov.ua/media-ark/local-news/83323.html>). – 2013. – 24.01).

Минулого року підприємцям Житомирщини повернули майже три сотні мільйонів гривень. У вигляді відшкодування податку на додану вартість підприємства отримали торік понад 285 мільйонів гривень. До того ж понад 20 підприємств Житомирщини були залучені до автоматичного відшкодування ПДВ. Згадані представники реального сектору економіки отримали відшкодування цього податку у сумі майже 90 мільйонів гривень. Про переваги такого виду отримання відшкодування грошей з бюджету неодноразово наголошував головний податківець області Сергій Шинкаренко:

«Перше, це переваги у скороченні часу відшкодування ПДВ. Якщо в звичайному режимі це відбувається у межах 74 робочих днів, то в автоматичному режимі – за 28 робочих днів» – **голова податкової служби області Сергій Шинкаренко (Радіостанція «Житомирська хвиля» (<http://103fm.com.ua/news/32018-2013-01-09-14-04-28>)). – 2013. – 09.01).**

На Житомирщині надходження від єдиного податку зросли більш ніж удвічі. Про це інформує прес-служба обласної податкової.

У 2011 році надходження становили 50 мільйонів гривень. За результатами 2012-го – до місцевих бюджетів Житомирської області платники єдиного податку покладали 118,5 мільйони гривень.

– Підприємці гідно оцінили започатковані податківцями новації – спрощення адміністрування єдиного податку та помірні ставки платежів, – запевняє податкова Житомирщини. І як доказ обґрунтованості такого висновку наводить аргумент: порівняно з минулим роком кількість спрощенців зросла майже на 6,7 тисяч осіб.

Декілька цифр від податкової: у I-му кварталі єдиний податок сплачуватимуть 32 тисячі фізичних осіб-підприємців та 3 тисячі юридичних осіб.

Найпопулярнішою серед спрощенців залишається друга група, яку обрали 18 тисяч підприємців, або 56,4 % від загальної кількості «спрощенців». Першу групу обрали 8,5 тисячі платників, третю – 5,5 тисячі (**Reporter.ZT.ua (<http://reporter.zt.ua/news/9882-bilshe-polovyny-sproshchentsiv-zhytomyrshchyny-nalezhat-do-2-yi-hrupy-vedynoho-podatku>)). – 2013. – 23.01).**

Податкову звітність «електронкою» подали 94 відсотки платників ПДВ Івано-Франківської області.

Всього у грудні 2012 року 3628 платників податку на додану вартість прозвітували до органів ДПС області в електронному вигляді, з них 3053 – юридичні особи та 575 – фізичні особи-підприємці. Загалом в області податкову звітність з ПДВ подали 3853 суб'єкти господарювання.

У порівнянні з попереднім аналогічним періодом електронну звітність подали на 66 платників більше (3628 проти 3562).

Для інформаційної підтримки та технічної допомоги з питань надсилання звітності в електронній формі ДПС України видає безкоштовні посилені сертифікати відкритих ключів.

Необхідну інформацію з цього питання можна отримати за номером телефону 0-800-501-007 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів), а також на офіційному веб-порталі ДПС України (www.sts.gov.ua) та інформаційному ресурсі Акредитованого Центру сертифікації ключів Інформаційно-довідкового департаменту державної податкової служби за адресою www.cskidd.gov.ua (ДПС в Івано-Франківській області (<http://if.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/81508.html>)) (ДПС у Житомирській області (<http://zt.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/81539.html>)). – 2013. – 10.01).

Збільшилися надходження податків до бюджету за використання природних ресурсів Кіровоградщини.

У 2012 році господарюючі суб'єкти Кіровоградщини сплатили до державного та місцевого бюджетів 44,2 млн грн. плати за користування надрами, 30,7 млн грн. за спеціальне використання води, 15,5 млн грн. екологічного податку та майже 4 млн грн. зборів за спеціальне використання лісових ресурсів.

Найбільший ріст надходжень до бюджету відбувся від суб'єктів господарювання, які використовували надра Кіровоградщини для видобування корисних копалин – це на 13,5 млн грн. більше, ніж сплачено у 2011 році.

Приріст надходжень збору за використання води в порівнянні з 2011 роком склав 4 млн грн, екологічного податку – 3,5 млн грн.

Слід відзначити, що кошти від вказаних податків і зборів спрямовуються на фінансування заходів по забезпеченню охорони навколишнього природного середовища та раціонального використання природних ресурсів (ДПС у Кіровоградській області (<http://kr.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/81505.html>)). – 2013. – 10.01).

Одещина: за 2012 рік платникам відшкодовано майже 205 мільйонів гривень ПДВ. В порівнянні з 2011 роком це на 103 мільйони гривень більше.

Станом на 1 січня 2013 року ПДВ «автоматом» отримало 5 підприємств Одещини на суму 23 мільйони гривень. Порівняно з відповідним періодом 2011 року обсяги автоматичного відшкодування збільшилися у 9,5 рази.

Загалом протягом 2012 року до бюджету зібрано 2 168 мільйонів гривень ПДВ / Управління взаємодії із засобами масової інформації та громадськістю ДПС в Одеській області (ДПС в Одеській області (<http://od.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/83332.html>)). – 2013. – 24.01).

Если в январе 2012 года в государственной налоговой инспекции в г. Сумы насчитывалось 7903 упрощенца, тогда как уже на 1 января 2013 выбрали единый налог 9938 плательщиков.

По данным ведомства, возрастают и поступления в бюджет. Если за 2011 год упрощенцы уплатили 8,7 млн грн, то за 2012 – 30,7 млн грн, чем перевыполнили прогнозы на 27,7% (**«Данкор онлайн»** (<http://dancor.sumy.ua/news/newsline/91826>). – 2013. – 31.01).

На Тернопільщині надходження податку на прибуток зросли більш, ніж удвічі. Зведений бюджет отримав у 2012 році від платників податків Тернопільщини 283,5 мільйонів гривень податку на прибуток, тобто 116 % від очікуваного. Як повідомила заступник голови ДПС у Тернопільській області Марія Мельник, у порівнянні з попереднім роком надходження податку в цілому по області збільшились на 100 мільйонів або 54,4 відсотки.

Зокрема, надходження податку на прибуток до державного бюджету за 2012 рік склали 281 мільйон гривень або 115,6 % до прогнозованого.

До загального фонду держбюджету за період 2012 року мобілізовано частини чистого прибутку (доходу) державних унітарних підприємств та їх об'єднань у сумі 2,8 мільйонів гривень або 107,7% від очікуваного. Порівняно з 2011 роком надходження частини чистого прибутку (доходу) збільшились на 928 тисяч гривень або на 39 %.

«Позитивна динаміка зростання надходжень стала можливою завдяки ефективній налагодженій співпраці платників податків та органів податкової служби області», – зауважила Марія Мельник / Відділ взаємодії із ЗМІ та громадськістю ДПС у Тернопільській області (**ДПС у Тернопільській області** (<http://tr.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/81391.html>). – 2013. – 09.01).

Підприємствам Харківщини «автоматом» відшкодовано 83,5 млн грн. ПДВ.

Загалом у 2012 році суб'єктам господарювання Харківського регіону держава повернула ПДВ грошовими коштами 595 млн грн, тоді як на бюджетне відшкодування ПДВ була заявлена сума у розмірі 456 млн грн, з яких 93,1 % – за рахунок проведення експортних операцій.

За інформацією управління оподаткування юридичних осіб, найбільші суми відшкодовано таким виробникам-експортерам як ХДАВП (34 млн грн), ТОВ НВО «Вертикаль» (29 млн грн).

Крім того, з ресурсу відшкодованих сум ПДВ сплачено 87,3 млн грн податку на прибуток (15%).

За інформацією управління, 83,5 млн грн, або 14% від загальної суми відшкодування ПДВ, минулого року було повернуто в автоматичному режимі. 22 підприємства області скористалися правом на «автомат». В основному це експортери-виробники, в числі яких ПАТ «Вовчанський

агрегатний завод» (8,1 млн грн), ПАТ «Турбогаз» (20,5 млн грн), Новоселівський гірничо-збагачувальний комбінат (6,1 млн грн).

За минулий рік на третину зменшилися залишки невідшкодованих сум ПДВ – з 280,5 млн грн. до 184 млн грн. Крім того, податківцям вдалося упередити незаконне відшкодування ПДВ на загальну суму близько 50 млн грн, у т. ч. на розрахунковий рахунок – майже 26 млн грн. *(ДПС у Харківській області (<http://kh.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/81444.html>). – 2013. – 09.01).*

Харківщина: радіус отримання безплатних «електронних ключів» збільшено.

Нині платникам податків, які зареєстровані за межами обласного центру, не обов'язково їхати до Харкова, аби безплатно отримати сертифікат електронного підпису. Акредитований Центр сертифікації електронних ключів (АЦСК) при ДПС України розширив свою мережу на Харківщині, повідомив ***начальник відділу реєстрації користувачів при ДПС у Харківській області Олександр Долгарьов.***

Відтепер клієнтам податкової надаються послуги з видачі електронного цифрового підпису не лише у 6 під'їзді Держпрому (2-й пов., каб. 121), а й в 5-ти районних податкових інспекціях міста та області – Держинській ДПІ, Московській ДПІ, Основ'янській МДПІ, Красноградській МДПІ та Куп'янській ОДПІ. Крім того, за словами начальника відділу, незабаром планується відкриття відділів реєстрації у містах: Лозова та Ізюм.

За інформацією Олександра Долгарьова, минулого року з моменту відкриття АЦСК до його харківського представництва звернулося близько 5 тисяч абонентів, яким безплатно видано 9 412 посилених сертифікатів відкритих ключів. Переважна більшість клієнтів сектору є фізичні особи-підприємці – 3,5 тисячі, решта – юридичні особи.

Приблизно чверть усіх виданих минулоріч електронних ключів припала на грудень. З початку нинішнього року цією послугою вже скористалося понад 1 100 платників податків.

Враховуючи розширення харківської мережі пунктів АЦСК при ДПС України та стрімкий розвиток електронних податкових сервісів, кількість абонентів харківського сектору реєстрації зростатиме, прогнозують у податковій *(ДПС у Харківській області (<http://kh.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/83183.html>). – 2013. – 23.01).*

В налоговой инспекции Херсона на учете находится более 2500 регистраторов расчетных операций (кассовых аппаратов). С 1 января началось их подключения к «электронной кассовой ленте» – системы передачи данных о наличных операциях на серверы налоговой службы.

Для этого им необходимо или приобрести новую кассовую технику или подключить уже существующие модемы.

Обслуживать систему хранения и сбора данных, предоставлять услуги по технической поддержке и информационному обслуживанию будет определенная Нацбанком Украины организация.

Как сообщает пресс-центр ГНИ в г. Херсоне, у бизнеса есть полгода на адаптацию к новым требованиям законодательства – в течение первом полугодии 2013 года штрафные санкции за непредставление такой отчетности в электронной форме применяться не будут (*visti.ks.ua* (<http://www.visti.ks.ua/novosti/novosti-hersona/5694-otchitayutsya-elektronnymi-lentami-budut-2500-predprinimateley-hersona.html>)). – 2013. – 24.01).

В прошлом году количество пользователей налоговыми электронными сервисами увеличилась с 7443 до 10515 налогоплательщиков. Об этом сообщает IT Expert со ссылкой на пресс-службу ГНС в Херсонской области.

Помимо этого 98% плательщиков НДС представило отчетность в электронном виде. Активно приобщаются к представлению отчетности по «электронке» и частные предприниматели.

Так, если в 2011 году декларации плательщика единого налога-физического лица подавали в электронном виде 1257 плательщиков, то в 2012 году уже 3205.

Всего в течение 2012 года налоговики обработали более 469 000 отчетных документов налогоплательщиков. Из них почти 56% предоставлены в электронном виде (*IT Expert* (<http://itexpert.in.ua/rubrikator/item/22163-pochti-56-otchetnich-dokumentov-nalogoplatelshikov-chersonschini-podano-cherez-internet.html>)). – 2013. – 29.01).

На Хмельниччині понад чотири тисячі підприємців стали власниками цифрових ключів до електронних сервісів від податкової.

За час роботи регіонального представництва центру сертифікації електронних ключів його послугами на Поділлі скористались 3,1 тисячі фізичних осіб та 1,1 тисячі юридичних осіб.

Завдяки цьому на початок року в області усвідомили зручність дистанційного звітування до податкової майже всі платники ПДВ та половина платників податку на прибуток. І чим далі більше така можливість цікавить платників податку на землю та підприємців–«єдинщиків».

Фахівці ДПС у Хмельницькій області відзначають, що цифровий підпис є своєрідним захистом податкової звітності, що надсилається «електронкою». Однак сфера застосування підпису не обмежується лише звітуванням. Платники податків також можуть укласти з іншими суб'єктами господарювання договори в електронній формі.

Громадянам слід пам'ятати, що термін дії посилених сертифікатів відкритих ключів становить один рік з моменту їх формування.

Отримати цифрові ключі на Поділлі можна у представництві державного центру сертифікації ключів при податковій інспекції обласного центру за адресою: м. Хмельницький, вул.Театральна, 12. Незабаром це можна буде зробити і у Кам'янці-Подільському та Славуті (*ДПС у Хмельницькій області* [9http://km.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/83499.html](http://km.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/83499.html)). – 2013. – 25.01).

Податківці Чернівецької області в минулому році зуміли стати діловими партнерами з платниками податків та спільними зусиллями збільшити, у порівнянні з відповідним періодом 2011року, збір платежів до Зведеного бюджету України, на 178,5 млн грн.

На 10 відсотків зросли обсяги наповнення державної скарбниці та склали у 2012 році 588 млн грн. Додатково акумульовано до Державного бюджету понад 53 млн грн. Зокрема, майже на 12 млн грн. збільшилися надходження від податку на прибуток та на понад 46 млн грн. податку на додану вартість.

В регіоні на 125,3 млн грн. виросла сплата за податками, що формують місцеві бюджети. До рівня 2011року забезпечено майже 54 млн грн. приріст надходжень основного джерела наповнення місцевих бюджетів – податку на доходи фізичних осіб. Загалом у 2012 році до місцевих бюджетів Чернівецької області надійшло 940 млн грн. Показники надходжень податків, що затверджені органами місцевого самоврядування перевиконано на 101,6 відсотків / Сектор взаємодії із ЗМІ та громадськістю ДПС у Чернівецькій області (*ДПС у Чернівецькій області* (<http://cv.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/81454.html>)). – 2013. – 09.01).

ПРОБЛЕМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

М. Левадная, науч. сотр. ФПУ НБУВ

Украина – самый ...самый «пират»?..

Международный альянс интеллектуальной собственности (ИРА) рекомендует присвоить Украине статус Priority Foreign Country и немедленно приостановить право Украины на получение льгот по «Обобщенной системе преференций». Об этом, как сообщают СМИ, говорится в сообщении ИРА.

В ближайшее время это предложение должно рассмотреть и принять решение торговое представительство США. На сегодняшний день Украине присвоен статус Priority Watch List вместе с Аргентиной, Чили, Китаем, Коста-Рикой, Индией, Индонезией и Россией. Статуса Priority Foreign не имеет ни одна страна (<http://minfin.com.ua/2013/02/08/717178/>, 08.02.2013).

В случае решения Торговой палаты США отнести Украину в категорию приоритетных иностранных государств, стране угрожает принятие санкций в соответствии с законом Special 301. Он подразумевает исключение страны из программы Общей системы привилегий (Generalized System of Preferences – GSP). Эта программа правительства США направлена на поддержку экономического роста развивающихся стран. В соответствии с ее условиями, представителям 140 стран разрешается беспошлинно ввозить в США более 3,4 тыс. наименований товаров. Особо следует обратить внимание на то, что по подсчетам ПРА, программа GSP позволила за 11 месяцев 2012 г. продать в США беспошлинных украинских товаров на сумму около 70 млн долл.

«Среди проблем Украины свирепствующее пиратство онлайн и обычных товаров, правительственные решения против законопослушных членов общества, а не против мошенников, и повсеместное использование нелицензионного программного обеспечения на предприятиях и в правительственных организациях», – говорится в сообщении, пишут СМИ.

В ПРА также подчеркивают, что уровень пиратства и защиты лицензионных прав ухудшились за последние два года. «Широко распространено в Украине как бесплатное, так и платное скачивание музыки и фильмов. Многие рынки и уличные киоски в Украине по-прежнему изобилуют нелегальными копиями музыкальных записей, фильмов и программного обеспечения всех видов», – отмечает ПРА.

В альянсе подчеркивали, что использование нелицензионного программного обеспечения (ПО) в Украине является настолько обычным делом, что пиратские программы используют даже органы власти, призванные бороться с пиратством – а именно правительство, МВД, Госналогслужба и прокуратура (<http://www.profinews.com.ua/get.php/48780/ssha-obvinyayut-pravitelstvo-azarova-v-ispolzovanii-nelegalnogo-po>, 11.02.2013).

В качестве подтверждения приводится такой факт: в бюджете на 2013 г. на закупку ПО для госучреждений отведено 100 млн грн. Это составляет 10–20 % от необходимой суммы, если ПО будет лицензионным. Более того, правительство уже заявило о планах сокращения даже этого бюджета.

Однако больше всего в ПРА недовольны сайтом EX.ua, который, по их мнению, ответственен за распространение половины всего нелегального контента в Украине.

При этом, как убедился альянс в прошлом году, государство не может справиться с ситуацией. «Для американской ассоциации непонятно, как такое возможно: EX.ua, который ежегодно попадает во все списки крупнейших пиратских сайтов, не просто признан невиновным, но в его защиту выступил народный депутат – сын действующего Президента», – пояснил управляющий партнер юридической компании Jurimex Ю. Крайняк. Следует напомнить, что народный депутат В. Янукович-младший (Партия регионов) направил депутатский запрос в МВД с требованием разблокировать EX.ua (<http://korrdon.info/ukraine/43197-sayt-exua-zatyagivaet-ukrainu-v-ekonomicheskii-krizis.html>, 11.02.2013).

Многие эксперты считают, что получение статуса приоритетной страны делает перспективу применения санкций практически решенным вопросом.

«Подобный статус ПРА применял в отношении Украины в 2001 г. Сразу после этого США исключили страну из программы GSP до 2006 г.», – отметил партнер юридической фирмы «Трайдент» Д. Гузий.

В настоящее время США снова будут рассматривать предложение ПРА, и после консультаций с украинским правительством и правообладателями вынесут вердикт – скорее всего, отрицательный для Украины, считает он. «Как бы мы не пытались вести переговоры, у США теперь есть железный аргумент – они уже два года предупреждали нас о возможности такого исхода», – считает Ю. Крайняк (<http://www.pravda.com.ua/rus/news/2013/02/11/6983233/>, 11.02.2013).

Председатель Пиратской партии Украины С. Ярыгин в своем комментарии ситуации подчеркнул, что три четверти ВВП США составляет оплата нематериальных активов. Среди них львиную долю занимает так называемая «интеллектуальная собственность». Говоря о том, что пиратские программы используют даже органы власти он отметил, что «в Европарламенте используют открытый, а не ворованный продукт. Если бы наши государственные органы поступали так же, а не пользовались краденым программным продуктом, то бы и не подставляли Украину».

При этом С. Ярыгин обратил внимание на то, что Украина виновата как государство. Но, здесь есть другая сторона. Например, музыкальный и фильмный продукты. Правообладатели точно так же воруют авторские права. Например, есть сценарий. Он уже давно в публичном доступе. И тут Голливуд говорит: а заплатите нам еще и за авторское право. Логику трудно понять. «Часто они сами выкладывают фильмы в Сеть, а затем обвиняют нас в том, что мы пользуемся... Не хотите, чтобы ваши произведения кто-то видел слушал – не выкладывайте в публичный доступ. Интернет – это инструмент для распространения информации. Если их это не устраивает – не используйте Сеть», – сказал председатель Пиратской партии Украины, пишут СМИ.

Председатель Всеукраинской ассоциации компьютерных клубов (ВАКК), член общественного совета при НКРСИ А. Бернатович в своем комментарии ситуации отметил, что его несколько удивило повышенное внимание, которое наши средства масс-медиа уделили этому событию. Хотя большинство из них просто перевели текст, появившийся 8 февраля на сайте ПРА. В прошлые годы подобным сообщениям такого внимания не уделялось. «К сожалению, тут же вмешались политики с призывными лозунгами: “Власть за 2 года довела страну до ручки!” На самом деле, подобные предупреждения делаются Украине уже 13 лет подряд! Состояние с защитой авторского права в Украине все эти годы оценивается как крайне негативное и непоследовательное», – подчеркнул эксперт (<http://itexpert.in.ua/rubrikator/item/22739-ukraina-opyat-pirat-%B91.html>, 12.02.2013).

Он обратил внимание на то, что Украина состоит в малочетном 301 списке уже с 2001 г. Список 301 назван по аналогии с главой № 301 Закона о торговле США, который разрешает президенту применять надлежащие меры, в том числе меры возмездия, против иностранных государств, нарушающих права американских правообладателей. В 2001 г. Украина сразу же попала в Priority Watch List, а в 2002 г. получила статус Priority Foreign Country – стала единственной страной мира № 1 по пиратству. И «гордо» носила этот статус до 2006 г., когда, возможно, по неким политическим мотивам этот статус был с Украины снят, и она была перемещена даже не в Priority Watch List, а в простой список наблюдения – Watch List, где находились уже вполне «приличные» по уровню пиратства страны. «Два года назад украинская политическая ситуация снова изменилась, и в 2011, а потом и в 2012 г. со стороны ПРА снова звучали предупреждения об угрозе применения санкций. И вот теперь угрозы вышли на финишную прямую – со стороны озвучено предложение немедленно лишить Украину торговых льгот Всеобщей системы преференций (Generalized System of Preferences). Мы вновь, как и пять лет назад, становимся “пиратом № 1”. Как это ни покажется странным, но ни одна страна мира таковой так и не стала, ни до Украины, ни после нее», – подчеркнул А. Бернатович.

СМИ также сообщают о том, что аналитики раздела «новости соцсети Одноклассники.ру» журнала инвесторов «Биржевой лидер» провели исследование среди пользователей социальной сети «Одноклассники.ру». Вот что сегодня говорят о пиратстве в Украине сами пользователи: «Если кто-то пользуется нелегальной версией Windows, то это не означает, что Билл Гейтс сразу станет бедным, или его дети. А если простой человек, из какого-то отдаленного села купит себе лицензионный Windows, то уж он точно обеднеет», – комментирует данную ситуацию пользователь социальной сети «Одноклассники.ру» (<http://www.profi-forex.org/internet/social-nye-seti/odnoklassniki/entry1008152498.html>, 09.02.2013).

Эксперты отдела «новости соцсети Одноклассники.ру» журнала инвесторов «Биржевой лидер» отметили, что в большинстве случаев пользователи говорят о дороговизне программного обеспечения, или тех же фильмов лицензионного качества. Собственно, при столь маленькой заработной плате просто невозможно покупать исключительно лицензионные продукты.

Депутаты-«регионалы» напоминают, что год назад, когда обострился конфликт вокруг ЕХ.ua, они приглашали всех принять участие в диалоге и выработать «правила игры» в Интернете, которые устроили бы и правообладателей, и пользователей. Многие оппозиционеры отнеслись к этой инициативе с недоверием и компромисса искать не хотели. В то же время единственный конструктивный вариант решения проблемы – сесть за стол переговоров и утвердить общие, четкие и понятные правила работы в Сети. Пока на месте прогрессивного интернет-законодательства в Украине будет

черная дыра, никакие радикальные действия не смогут переломить ситуацию (<http://glavcom.ua/news/110559.html>, 12.02.2013).

При этом, безусловно, обращает на себя внимание заявление вице-премьер-министра К. Грищенко, который в ходе встречи с председателем Государственной службы интеллектуальной собственности Н. Ковиной сказал, что борьба с «пиратством» является одной из ключевых задач украинского правительства. «Нет сомнений, что состояние защиты авторских прав является одним из ключевых критериев, которые определяют имидж Украины в диалоге с партнерами на Западе. Готовность ставить знак равенства между “пиратством” и воровством – признак современного цивилизованного общества. Поэтому мы должны принять неотложные меры для улучшения ситуации», – цитирует К. Грищенко его пресс-служба (http://www.ukrinform.ua/rus/news/borba_s_piratstvom_yavlyaetsya_odnim_iz_prioritetov_pravitelstva__grishchenko_1489648, 12.02.2013).

Вице-премьер поручил оперативно предоставить предложения по совершенствованию нормативно-правовой базы и практики правоприменения в сфере борьбы с «пиратством» и сбора авторского вознаграждения, ситуация в которой является предметом тщательного мониторинга со стороны США и стран ЕС.

По словам вице-преьера, в ближайшее время органы исполнительной власти во взаимодействии с Верховной Радой должны значительно улучшить правовую базу защиты авторских и смежных прав. «Угроза отнесения Украины к категории основных мировых нарушителей в этой сфере является серьезным вызовом для нас», – заявил он.

Таким образом, из материалов СМИ, опубликованных в последнее время, можно сделать три вывода: первый связан с тем, что в соответствии с ранее сформировавшимися тенденциями проблема с гарантированием интеллектуальной собственности в Украине пока не находит убедительного решения.

Второй вывод состоит в том, что острая поляризация политических сил в Украине в последнее время особенно остро влияет на эффективность законотворческого процесса и создает ощутимые международные проблемы для Украины.

И, наконец, третий вывод может быть связан с тем, что защита интеллектуальной собственности на Западе является признанным и непререкаемым стандартом. И всякие надежды на либеральное отношение к нарушениям этих стандартов в Украине являются совершенно беспочвенными.

ЗАХИСТ ІНВЕСТИЦІЙ

Председатель Верховной Рады Украины Владимир Рыбак надеется на дальнейшую активизацию и расширение украинско-японского сотрудничества в экономической сфере.

В ходе встречи с Чрезвычайным и Полномочным Послом Японии в Украине Тоичи Сакатой в понедельник В. Рыбак отметил, что Япония является важным торгово-экономическим партнером Украины, в частности, в промышленной, финансовой и сельскохозяйственной сферах, а также в отрасли энергосберегающих технологий и энергетической безопасности. Он отметил увеличение товарооборота между Украиной и Японией в 2012 году, несмотря на кризисные явления в мировой экономике, что свидетельствует о значительном потенциале двустороннего торгово-экономического сотрудничества.

«Учитывая то, что мировая проблема с обеспечением продовольствия становится все актуальнее, и принимая во внимание высокий потенциал украинского сельского хозяйства, уверен, что Украина станет одним из основных партнеров Японии в этой сфере, — сказал В. Рыбак. — В связи с этим Украина рассчитывает на значительные инвестиции японских компаний в агропромышленный сектор Украины, в частности, в строительство элеваторов, экспортных терминалов и т.д.»

В. Рыбак в этом контексте выразил уверенность, что подписание Соглашения о либерализации, содействии и взаимной защите инвестиций, проект которого сегодня находится на отработке экспертов сторон, придаст дополнительный импульс двустороннему экономическому сотрудничеству между нашими странами и станет важным сигналом для японских деловых кругов относительно гарантий защиты их инвестиций в Украине.

Украина, по его словам, приветствует интерес японских компаний к участию в реализации энергосберегающих проектов, поскольку внедрение японских новейших технологий энергосбережения и альтернативной энергии будет способствовать модернизации украинской промышленности, повышению уровня энергетической безопасности Украины и сохранению окружающей природной среды. «Для Украины реализация этих проектов является одним из приоритетных направлений экономического сотрудничества с Японией», — добавил политик.

В. Рыбак выразил благодарность правительству Японии за сотрудничество в рамках программы правительства Японии «Официальная помощь развития», в рамках которой оказывается техническая и грантовая помощь, льготные кредиты на осуществление крупных инфраструктурных проектов, и за стремление к дальнейшему развитию этого сотрудничества.

Он подчеркнул, что развитие и укрепление двустороннего сотрудничества по линии «Фукусима-Чернобыль» играет важную роль в отношениях между нашими странами, и заявил, что Украина высоко ценит заключение по инициативе японских парламентариев Соглашения между правительством Украины и правительством Японии о сотрудничестве в сфере улучшения послеаварийного реагирования на чрезвычайные ситуации на атомных электростанциях.

Председатель Верховной Рады также сказал, что украинская сторона рассчитывает на эффективное и результативное проведение во втором квартале текущего года в Киеве второго заседания Совместного японско-украинского комитета по вопросам сотрудничества в сфере улучшения послеаварийного реагирования на чрезвычайные ситуации на атомных электростанциях. В свою очередь господин Посол также высказался за необходимость ускорения подписания Соглашения о либерализации, содействии и взаимной защите инвестиций, что будет способствовать активизации двустороннего торгово-экономического и инвестиционного сотрудничества, в частности, в таких важных сферах, как энергосбережение и энергетическая безопасность (*Офіційний веб-портал ВР України (<http://rada.gov.ua/ru/news/Novosty/Soobshchenyya/72082.html>)*). – 2013. – 28.01).

Украина и Япония в ближайшее время намерены подписать соглашение о либерализации, привлечении и взаимной защите инвестиций.

Как сообщили УНИАН в пресс-службе Министерства экономического развития и торговли Украины, об этом сообщил *министр экономразвития Игорь Прасолов в ходе встречи с послом Японии в Украине Тоичи Саката.*

«Уверен, что подписание в ближайшее время Соглашения станет важным сигналом деловым кругам Японии относительно гарантий защиты их инвестиций в Украину, и интерес инвесторов к Украине будет расти», – сказал И.Прасолов.

Он отметил, что украинская сторона завершает изучение предложений, высказанных японской стороной к этому документу.

Украина, подчеркнул министр, рассматривает Японию как перспективного партнера и настроена на активизацию двусторонних деловых связей, расширение торговли и кооперации, реализацию новых бизнес-проектов.

И.Прасолов отметил, что, несмотря на кризисные явления в мировой экономике, в товарообороте между Украиной и Японией отмечается рост на 30%. Однако потенциал сотрудничества, по его мнению, еще не использован в полной мере.

Япония предоставила Украине 19,1 млрд иен (приблизительно 227 млн долл.) для сооружения терминала D международного аэропорта «Борисполь».

Также на сегодняшний день по схемам «зеленых инвестиций» реализовываются украинско-японские проекты в Луганске, Донецке, Крыму и других регионах (*Источник: «Новости Донбасса», [novosti.dn.ua](http://novosti.dn.ua/details/195329/) (<http://novosti.dn.ua/details/195329/>)*). – 2012. – 31.01).

Инвестиционный климат в Украине

На сегодня в Украине создано развитое правовое поле для инвестирования. Законодательство Украины предусматривает необходимые гарантии деятельности для инвесторов.

На территории Украины к иностранным инвесторам применяется национальный режим инвестиционной деятельности, то есть предоставлены равные условия деятельности с отечественными инвесторами. Иностранные инвестиции в Украине не подлежат национализации.

В случае прекращения инвестиционной деятельности иностранному инвестору гарантируется возвращение его инвестиции в натуральной форме или в валюте инвестирования без уплаты пошлины, а также доходов от инвестиций в денежной или товарной форме. Государство также гарантирует беспрепятственный и немедленный перевод за границу доходов и других средств в иностранной валюте, полученных на законных основаниях вследствие осуществления иностранных инвестиций.

Для защиты иностранных инвестиций Законом Украины от 16.03.2000 № 1547 ратифицирована Вашингтонская Конвенция 1965 года о порядке разрешения инвестиционных споров между государствами и иностранными лицами.

Подписаны и ратифицированы Верховным Советом Украины межправительственные соглашения о содействии и взаимной защите инвестиций с более чем 70 странами мира.

Для содействия иностранным инвесторам в вопросах взаимодействия с органами исполнительной власти и органами местного самоуправления создано Государственное агентство по инвестициям и управлению национальными проектами Украины.

Определены Указом Президента Украины от 08.09.2010 № 895/2010 национальные проекты в соответствии с приоритетными направлениями социально-экономического и культурного развития, поддержанных Комитетом по экономическим реформам:

- «Новая энергия» (проекты, предусматривающие использование альтернативных источников энергии или диверсификацию поставок энергоносителей в Украину);
- «Новое качество жизни» (проекты, направленные на решение проблемы обеспечения граждан доступным жильем, создание условий для получения гражданами качественного образования, улучшение медицинского обслуживания, обеспечение безопасной для жизни и здоровья окружающей среды);
- «Новая инфраструктура» (проекты, направленные на повышение эффективности использования транзитного потенциала Украины);
- «Олимпийская надежда – 2022» (проекты, направленные на поддержку олимпийского движения в Украине, развития спорта высших достижений).

Устранен административный барьер для вхождения иностранного капитала в Украину относительно обязательности регистрации иностранных инвестиций, который был введен в конце 2009 года.

Законом Украины «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины относительно стимулирования иностранных инвестиций и кредитования» от 27.04.2010 № 2155 снята обязательная регистрация иностранной инвестиций и необходимость регистрации инвестиции по двум разным процедурам.

С 1 января 2012 года вступил в силу Закон Украины № 2623 «О подготовке и реализации инвестиционных проектов по принципу «единого окна». Настоящий Закон определяет правовые и организационные принципы отношений, связанных с подготовкой и реализацией инвестиционных проектов по принципу «единого окна».

Принят Закон Украины от 01.07.2010 № 2404-VI «О государственно-частном партнерстве», который определяет правовые, экономические и организационные основы реализации государственно-частного партнерства в Украине, в частности для регулирования отношений, возникающих при реализации проектов в отдельных сферах экономической деятельности.

Сферы: поиск, разведка месторождений полезных ископаемых и их добыча, производство, транспортировка и поставка тепла и распределение и поставка природного газа, строительство и/или эксплуатация автострад, дорог, железных дорог, взлетно-посадочных полос на аэродромах, мостов, дорожных эстакад, тоннелей и метрополитенов, морских и речных портов и их инфраструктуры; машиностроение, сбор, очистка и распределение воды, здравоохранение; туризм, отдых, рекреация, культура и спорт, обеспечение функционирования оросительных и осушительных систем; обработка отходов, производство, распределение и поставка электрической энергии, управление недвижимостью.

Закон определяет основным признаком государственно-частного партнерства обеспечение высших технико-экономических показателей эффективности деятельности, чем при осуществлении такой деятельности государственным партнером без привлечения частного.

Также, признаками государственно-частного партнерства является продолжительность взаимоотношений (от 5 до 50 лет), передача частному партнеру части рисков, внесение частных инвестиций, неизменность срока действия договора целевого назначения и формы собственности объекта ГЧП.

С целью содействия привлечению и эффективному использованию отечественных и иностранных инвестиций для обеспечения развития экономики Украины, ускорения ее интеграции в европейскую и мировую экономические системы, обеспечения права частной собственности и права на предпринимательскую деятельность создан Совет отечественных и иностранных инвесторов при Президенте Украины. Возглавил указанный Совет Президент Украины.

Принят Закон Украины № 2880-VI «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины относительно гарантирования прав концессионеров». Законом вносятся изменения в Земельный кодекс Украины и в Закон Украины «О концессиях» с целью усиления государственных

гарантий прав концессионеров, что должно создать благоприятные условия для объединения интересов государства и бизнеса при заключении и выполнении договоров концессии.

Налоговое окружение

С целью систематизации налогового законодательства Верховный Совет Украины 2 декабря 2010 года приняла Налоговый кодекс, который стал первым в Украине кодифицированным законодательным актом, который будет направлен на комплексное регулирование вопросов, связанных с налогообложением.

Основными новациями Налогового кодекса, касающихся инвестиционной деятельности, являются:

- стимулирование перехода Украины на инновационную модель развития, в частности путем поэтапного снижения ставки налога на прибыль с 25 до 16 процентов (2011 г. – 23 процента, 2012 г. – 21 процентов, 2013 г. – 19 процентов, 2014 г. – 16 процентов);

- временное (до 1 января 2020 года) освобождение от налогообложения прибыли производителей биотоплива на производство электрической и тепловой энергии, а также прибыли предприятий по добыче и использованию газа (метана) угольных месторождений;

- сроком на 10 лет с 1 января 2011 года освобождается от налогообложения прибыль, полученная от предоставления гостиничных услуг в гостиницах категорий «пять звезд», «четыре звезды» и «три звезды», в том числе построенных или реконструированных или в которых проведен капитальный ремонт или реставрация существующих зданий и сооружений, а также предприятий отраслей легкой промышленности (кроме предприятий, производящих продукцию на дравальческом сырье), прибыль от продажи электрической энергии, произведенной из возобновляемых источников энергии, прибыль предприятий судостроительной и самолетостроительной промышленности;

- расширенная классификация основных средств в налоговом учете, предусмотрено 16 групп основных фондов вместо 4 групп в действующем законодательстве;

- урегулирован вопрос налогообложения операций по финансовому лизингу, что позволит предоставить новые стимулы этой форме инвестирования;

- введено налогообложение по ставке 5% доходов на вклады (депозиты), процентного или дисконтного дохода по именным сберегательным (депозитным) сертификатам, процент на вклад (депозит) члена кредитного союза в кредитном союзе, доходы в виде дивидендов и некоторые другие доходы, связанные с инвестиционной деятельностью;

- создаются предпосылки инвестиционной привлекательности страны путем уменьшения ставки налога на добавленную стоимость до 17 процентов;

- введено «автоматическое» возмещение налога на добавленную стоимость добросовестным налогоплательщикам и введен Единый реестр

налоговых накладных и внедрена ответственность государства за несвоевременное возмещение налога на добавленную стоимость таким плательщикам.

Регуляторное влияние

С целью улучшения бизнес-климата и создание благоприятных условий для поступления инвестиций осуществлен ряд мероприятий по улучшению регуляторной среды в Украине.

В сфере разрешительной системы:

- расширено применение декларативного принципа учреждения бизнеса в соответствии с принятым Законом Украины «О внесении изменений в Закон Украины «О разрешительной системе в сфере хозяйственной деятельности» относительно осуществления хозяйственной деятельности на основании представления декларации» от 07.07.2010 № 2451-VI.

Согласно этому принципу субъект хозяйствования приобретает право на проведение определенных действий относительно осуществления хозяйственной деятельности без получения документа разрешительного характера путем уведомления администратора или соответствующего разрешительного органа о соответствии его материально-технической базы требованиям законодательства (далее – декларативный принцип).

Постановлением Кабинета Министров Украины от 25 августа 2010 г. № 725 утвержден Перечень определенных действий относительно осуществления хозяйственной деятельности или видов хозяйственной деятельности, которые не могут осуществляться на основании представления декларации соответствия материально-технической базы субъекта хозяйствования требованиям законодательства.

В сфере лицензирования:

- принят Закон Украины «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины относительно ограничения государственного регулирования хозяйственной деятельности» от 19.10.2010 № 2608-VI, которым отменено лицензирование 23 из 66 видов деятельности, осуществление которых не связано с угрозой безопасности государства, жизни и здоровью людей, ухудшением состояния окружающей среды, а также относительно которых существуют другие способы государственного регулирования (государственные стандарты, строительные нормы и правила, технические условия, международные стандарты качества и т.п.).

Вопросы содействия инвестициям нашли свое отражение в Программе экономических реформ на 2010-2014 годы «Благополучное общество, конкурентоспособная экономика, эффективное государство». В частности, в рамках программы реформ осуществляются конкретные меры по улучшению бизнес-климата, а именно: усовершенствование разрешительной системы, лицензирования, административных услуг, создания и ликвидации бизнеса, государственного надзора и контроля, технического регулирования, формирования таможенных процедур (*Харьковский региональный центр*

инвестиций и развития (<http://investment.kharkov.ua/ru/news/396-investitsionnyj-klimat-v-ukraine>). – 2013. – 14.01).

При Министерстве доходов и сборов будет создан консультативный совет, в состав которого войдут ведущие иностранные и отечественные инвесторы.

Об этом во время встречи с представителями Американской торговой палаты заявил *глава ведомства Александр Клименко*.

«Предприниматели получают уникальную возможность формировать такой инвестиционный климат, который они считают оптимальным для себя», – пообещал министр доходов и сборов.

Как отмечают в Миндоходов, в состав инвестиционного совета войдут руководители и ведущие специалисты министерства, представители бизнес-ассоциаций, топ-менеджеры национальных и зарубежных компаний. Возглавит новый орган министр доходов и сборов.

Напомним, ранее в посольстве Финляндия заявляли о налаживании качественного диалога с Государственной налоговой и Государственной таможенной службами Украины «по всем вопросам проблем бизнес-среды». «Нам удалось решить много проблем. Мы надеемся на систематические изменения в лучшую сторону», – констатировали в посольстве.

Делегат немецкой экономики в Украине Александр Маркус отмечал эффективность сотрудничества немецкого делового сообщества, в частности, с ГНСУ, а в посольстве Великобритании рассказывали о «хороших рабочих отношениях» с таможенниками.

При этом *советник посольства Швейцарии в Украине, заместитель посла Франц Шнайдер* высказывал мнение, что либеральная налоговая реформа, вроде той, которую предлагала налоговая служба летом прошлого года, может пойти на пользу украинской экономике и улучшить инвестиционный климат. В то же время дипломат обращал внимание, что успех реформы очень зависит от устранения недостатков в работе судебной системы Украины (*Левый берег (http://lb.ua/news/2013/01/31/187642_mindohodov_sozdast_investitsionny.html) . – 2013. – 31.01).*

Алексей Фелив, партнер международной юридической фирмы BEITEN BURKHARDT о том, чем может привлечь инвесторов рынок недвижимости Украины, а чем, наоборот, оттолкнуть, а также о том, возможно ли повысить уровень безопасности локального и иностранного инвестора и о перспективах данной отрасли в 2013 году.

Как Вы считаете, чем привлекателен рынок недвижимости Украины для иностранных инвесторов?

–На данный момент много сегментов рынка украинской недвижимости являются частично заполненными, при этом сохраняются самые высокие ставки доходности на объекты коммерческой недвижимости, что также положительно влияет на уровень привлекательности рынка. Думаю, именно эти факторы являются главными определяющими привлекательности украинского рынка для иностранных инвесторов.

Что может оттолкнуть инвестора от выхода на данный рынок?

–На выбор иностранного инвестора выйти на украинский рынок в первую очередь влияет политическая ситуация в государстве, которая отождествляется со стабильностью и определенностью господства права и его (избирательного) применения. Это в свою очередь расценивается как отсутствие реальных гарантий защиты инвестиций, несмотря на то, что такие гарантии в действительности определены в законодательстве. В связи с этим, не смотря на достаточно высокую доходность украинской недвижимости, так называемый «риск государства» сводит эти рендиты на нет. Другой существенной причиной, которая отталкивает иностранного инвестора, является практическое отсутствие финансовых рынков в Украине и, как результат, неуверенность инвестора в возможности «быстрого выхода», т.е. быстрой продажи объекта.

Чем, по Вашему мнению, отличается локальный инвестор от международного в контексте украинского рынка недвижимости?

–Иностранные инвесторы довольно осторожны при выборе площадки для инвестирования. Такая осторожность, как правило, связана с профессиональным и комплексным анализом объекта, включая все его составляющие, от юридических и технических до макро- и микроэкономических. Национальные инвесторы, как правило, менее педантичны в выборе объекта и часто начинают его до проведения такого анализа. Следует, однако, отметить, что после кризиса и национальные инвесторы стали более тщательно отбирать объекты для инвестирования.

Как повысить уровень безопасности инвестора? Какие риски несет девелопер?

–Уровень безопасности возможно повысить только созданием реальных условий верховенства права, что в первую очередь включает объективность судопроизводства, обеспечение исполнения судебных решений, улучшение законодательства о банкротстве и привлечение к уголовной ответственности за доведение предприятия к банкротству. Что же касается девелоперов, то тут следует отметить довольно позитивные изменения в законодательстве, которыми были упразднены некоторые согласовательные процедуры в строительстве. К сожалению, принятие подзаконных актов под эти изменения довольно затянулось, и соответствующие постановления и распоряжения были приняты только во

второй половине этого года, несмотря на то, что законодательные изменения состоялись в начале 2011 года.

Могли бы Вы отметить, какие страны, в основном, обращают свое внимание на рынок недвижимости Украины? С чем это связано?

– Наиболее активными странами, которые проявляют интерес к Украине и готовы инвестировать в перспективные проекты, являются США, Великобритания, Франция и Австрия. Каждая из этих стран уже имеет успешный опыт реализации проектов в сфере недвижимости в Украине. Впрочем, последнее время наблюдается также появление новых игроков на рынке недвижимости Украины, таких как Италия, Турция, Польша.

Какие законодательные инициативы были приняты в 2012 году в данной сфере?

– В 2012 году было принято ряд законодательных и правительственных инициатив, направленных, прежде всего, на повышение уровня инвестиционной привлекательности Украины в целом и украинского рынка недвижимости в частности. Среди важных изменений следует назвать следующие: упрощение процедуры отвода земли и изменения ее целевого назначения, упрощение процедуры получения разрешений на выполнение строительных работ, технических условий и ввода объекта строительства в эксплуатацию, усовершенствование процедуры государственной регистрации прав на земельные участки и объекты недвижимости. Кроме того, была упрощена процедура государственной регистрации иностранных инвестиций.

Какие крупные инвестиционные сделки в минувшем году Вы могли бы отметить?

– В 2012 году крупных классических инвестиционных сделок на рынке недвижимости Украины не было, что, с одной стороны, связано с нежеланием инвесторов приобретать чисто девелоперские площадки под строительство и, с другой стороны, с отсутствием выхода на рынок законченных объектов. Пожалуй, единственной сделкой, заключенной в 2012 году, можно назвать продажу торгового центра, но и тут не совсем понятно, была ли это инвестиционная сделка или же скорее внутригрупповое реструктурирование.

– Говоря о сегментах рынка, какой из них Вы видите самым перспективным в ближайшем будущем? Не остановится ли развитие гостиничного сектора после Евро-2012? Будет ли перенасыщен, либо, наоборот, будет наблюдаться нехватка предложения в сегменте офисной недвижимости?

– Одним из самых перспективных сегментов рынка недвижимости, по крайней мере, в ближайшем будущем, будет оставаться торговая

недвижимість, поскільки обсяг пропозицій, особливо в регіонах України, недостаточний. Буде розвиватися також сегмент офісної нерухомості, однак, темпи її розвитку, по крайній мірі, в Києві, будуть трохи уповільнені, поскільки ринок столичної офісної нерухомості близький до перенасичення. Що ж стосується готельного сектору, то він дійсно в найближчий час буде частково знаходитися в «очікуванні режиму», особливо, що стосується чотирьох і п'ятизіркових готелів. При цьому, думаю, готелі економ-класу будуть активніше розвиватися.

Яким Ви бачите 2013 рік для ринку інвестицій України?

Багато гравців ринку, особливо іноземні інвестори, будуть займати очікувану позицію. Крім того, ситуація може змінитися в позитивний бік не раніше, ніж во II половині 2013 року, коли буде розуміння макроекономічних показників і стабільності політичної ситуації (*URE Club* (<http://ureclub.com/ru/interview/aleksey feliv interview 2013>)).

Підприємства з іноземними інвестиціями активно розширюють свою діяльність в Україні. За даними фахівців Міністерства доходів і зборів, за два роки, з 2011 по 2012 включно, загальний обсяг реалізованої такими підприємствами продукції збільшився на 4% – з 838,6 млрд. грн. до 870,3 млрд. грн, а обсяг експорту – на 22% (з 159,4 млрд. грн. до 205,3 млрд. грн).

Сплата податків компаніями з іноземними інвестиціями до зведеного бюджету зросла з 50 млрд. грн. у 2011 році до 54,2 млрд. грн. у минулому.

Зі свого боку, як запевняють фахівці Міндоходів, Україна системно й цілеспрямовано працює над створенням сприятливого інвестиційного клімату та рівних конкурентних умов як для українських, так і для іноземних компаній.

Зокрема, відшкодування ПДВ іноземним інвесторам у 2012 році склало 19 млрд грн, що на 28% більше, ніж у 2011 році (14,8 млрд грн). При цьому 55% від обсягу відшкодування на розрахункові рахунки, або 8,1 млрд грн, було повернуто в автоматичному режимі.

Питома вага імпорту, здійсненого зазначеними компаніями із відсутністю заперечень митних органів щодо самостійно визначеної підприємствами митної вартості, склала у 2012 році 83,7%.

Кількість планових документальних перевірок підприємств з іноземними інвестиціями постійно скорочується: якщо у 2011-му році контролери відвідали такі підприємства 1539 разів, то у минулому – тільки 1056. В цілому, починаючи з 2010 року, кількість перевірок компаній з іноземними інвестиціями скоротилася майже у 2,5 рази.

За словами експертів Міндоходів, діяльність податкової та митної служб була і залишається спрямованою на впровадження законодавчих та організаційних новацій для створення комфортних умов ведення бізнесу в Україні. Зокрема, нещодавно податковою службою було запроваджено новий

сервіс для підприємств з іноземними інвестиціями – надання правової оцінки інвестпроектів на наявність податкових ризиків. Таким чином, співробітники податкової допомагатимуть уникати ризикових ситуацій через невірне тлумачення національного законодавства іноземними підприємцями (*ДПС у Дніпропетровській області* (<http://dp.sts.gov.ua/media-ark/news-ark/83953.html>)). – 2013. – 30.01).

РЕЙДЕРСТВО В УКРАЇНІ

З 19 січня 2013 року в Україні набуває чинності нова редакція Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». Законом вводиться чимало нових новел у сфері банкрутства, повідомляє Департамент нотаріату, банкрутства та функціонування центрального засвідчувального органу Міністерства юстиції.

Серед нововведень – зміну статусу арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора). Так, арбітражний керуючий стає суб'єктом незалежної професійної діяльності. У зв'язку з цим ліцензії на право здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) втратять чинність. Натомість, з 19 січня 2013 року Міністерство юстиції як державний орган з питань банкрутства розпочне видавати свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора). Особам, які до набрання чинності нової редакції Закону, отримали ліцензії на право здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), Закон надає можливість протягом шести місяців безоплатно замінити таку ліцензію на свідоцтво.

Крім того, Законом підвищено вимоги до арбітражного керуючого. Зокрема, арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором) може бути громадянин України, який має повну вищу юридичну або економічну освіту, стаж роботи за фахом не менше трьох років або одного року на керівних посадах після отримання повної вищої освіти, пройшов навчання та стажування протягом шести місяців у порядку, встановленому державним органом з питань банкрутства, володіє державною мовою та склав кваліфікаційний іспит.

Позитивним аспектом з удосконалення професійного рівня арбітражних керуючих стане обов'язок арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) підвищувати кваліфікацію один раз на два роки. Порядок підвищення кваліфікації встановлюється державним органом з питань банкрутства. А неупередженість арбітражних керуючих буде гарантуватись розподілом справ автоматизованою системою з числа осіб, внесених до Єдиного реєстру

арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України.

Законом запроваджується Єдиний реєстр арбітражних керуючих, формування якого забезпечуватиметься державним органом з питань банкрутства. Доступ до інформації Єдиного реєстру арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України буде здійснюватись через мережу Інтернет на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції як державного органу з питань банкрутства. Реєстр забезпечуватиме можливість пошуку, перегляду, копіювання та роздрукування даних на основі поширених веб-оглядачів та редакторів, без необхідності застосування спеціально створених для цього технологічних та програмних засобів. Така функція забезпечуватиметься цілодобово, без обмежень та стягнення плати.

Ще однією позитивною новелою, передбаченою новою редакцією Закону, є перенесення моменту введення мораторію на задоволення вимог кредиторів, а також стадії порушення справи про банкрутство у підготовче засідання (під час якого суддя з викликом сторін зобов'язаний розглянути заяву про порушення справи про банкрутство, відзив боржника та оцінити надані ініціатором справи докази неплатоспроможності на предмет їх достовірності). Таке відтермінування стадії порушення справи про банкрутство сприятиме прийняттю господарськими судами виважених рішень щодо порушення справи про банкрутство та дасть можливість запобігти вчиненню шкоди особі, стосовно якої подано заяву про порушення провадження у справі про банкрутство, коли наведені в заяві обставини перевіркою не підтвердилися, а також кредиторам, які можуть постраждати від безпідставно запровадженого мораторію.

Положення нової редакції Закону «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» застосовуватимуться господарськими судами під час розгляду справ про банкрутство, провадження в яких порушено після набрання чинності цим Законом (це визначено Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо виконання господарських зобов'язань»). Разом з цим, положення нової редакції Закону, що регулюють ліквідаційну процедуру, будуть застосовуватись господарськими судами й під час розгляду справ про банкрутство, провадження у яких порушено до набрання чинності цим Законом, якщо на момент набрання ним чинності господарським судом не було прийнято постанову про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури.

Як повідомляє Департамент нотаріату, банкрутства та функціонування центрального засвідчувального органу Міністерства юстиції, запровадження нової редакції Закону «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» є початком наступного етапу розвитку нормативного регулювання сфери банкрутства, що передбачає створення відповідної підзаконної нормативної бази та вироблення практики його застосування. Станом на 19 січня 2013 року Міністерством юстиції України забезпечено прийняття Урядом і Мін'юстом нормативно-правових актів,

спрямованих на реалізацію норм нового Закону. З актами можна ознайомитись на сайті Міністерства юстиції України в рубриці «Банкрутство» (<http://www.minjust.gov.ua/bankruptcy>). У цій же рубриці буде розміщуватися вся інформація щодо кожного з повноважень у сфері банкрутства (*Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України* (<http://www.minjust.gov.ua/news/42757>)). – 2013. – 18.01).

Держпідприємництво погодило проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку відчуження у процедурі санації майна боржника шляхом заміщення активів».

Метою прийняття проекту постанови є реалізація частини другої статті 34 Закону № 4212-VI «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», що набрав чинності з 19 січня 2013 року.

Зокрема, відповідно до частини другої статті 43 вказаного Закону цілісний майновий комплекс боржника або визначена планом санації частина майна боржника з відповідною (пропорційною) частиною його зобов'язань (за винятком зобов'язань, що виникають з вимог конкурсних кредиторів) можуть бути відчужені шляхом їх передачі господарському товариству, що утворюється боржником, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Прийняття проекту постанови сприятиме економічній та соціальній стабільності шляхом визначення процедури заміщення активів як ефективного заходу з відновлення платоспроможності боржника, який включає в себе збереження технологічного циклу з виробництва, розрахунку з боргами кредиторів і збереження робочих місць.

Очікувані результати прийняття проекту постанови:

1) створення правових умов та додаткових заходів для відновлення платоспроможності суб'єктів господарювання – боржників відповідно до вимог законодавства;

2) збереження діяльності суб'єкта господарювання – боржника;

3) збереження існуючого бізнесу (*Державна служба України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва* (<http://www.dkrp.gov.ua/info/1059.htm>)). – 2013. – 28.01).

Сергей Шкляр, Старший партнер Arzinger и Наталия Мартынюк, Старший юрист Arzinger о том, почему возникает рейдерство, какова его природа и существуют ли методы защиты бизнеса в украинских реалиях.

Чем отличаются рейдерские захваты, например, в США и Украине?

Н.: В США рейдерство – сложный, высокоинтеллектуальный, высокодоходный и вполне законный бизнес. Средства массовой информации США обычно применяют термин «пятая волна» рейдерства. Современный рейдер в США – это крупный хедж-фонд (их в США более 8 тыс.), обладающий активами более 1 триллиона долларов, а также квалифицированным менеджментом, способным тактическими приемами «раскачивания» механизма оперативного управления деятельностью компании, вступать в сговор с акционерами компании-жертвы.

Такие группы рассматриваются законодательством США как объединение независимых инвесторов, не попадающих под определение аффилированных лиц. Пользуясь значительной величиной активов, хедж-фонды фактом своего присутствия в уставном капитале и заявлением о намерении стратегического участия в обществе, сосредоточивают в руках контрольный пакет акций. Затем, не приводя в действие внутренние механизмы защиты от рейдерства, распространенные среди американских корпораций, удорожающие стоимость поглощения, рейдеры способствуют процессам слияния и поглощения, неплохо зарабатывая на продаже акций.

С.: Рейдерство на территории России и Украины – это, зачастую, откровенный бандитизм и силовой захват активов и центров корпоративного управления предприятием. Пожалуй, рейдерство вторая по значимости после коррупции проблема для бизнеса в нашей стране. Безусловно, рейдерство является врагом украинского бизнеса, отпугивает иностранных инвесторов, снижая инвестиционную привлекательность Украины.

Что же способствует развитию рейдерства, как массового явления?

С.: Коррупция, так как украинское рейдерство – это, в основном, коррупционный передел собственности, а не процесс экономической оптимизации...

Во-вторых, несовершенство судебной власти и коррумпированность органов исполнительной власти. Зачастую, рейдерские действия подкрепляются постановлениями и решениями судов, которые реализовываются с помощью органов исполнительной службы и поддержки правоохранительных органов. Рейдеры осуществляют давление на акционеров, должностных лиц компании-жертвы с целью принудить к продаже принадлежащую им собственность по невыгодной стоимости. Для этого физические лица преследуются в уголовном порядке, создаются препятствия для компании-жертвы в осуществлении ее хозяйственной деятельности.

Н.: Развитию рейдерства также способствует слабость правовой системы. В большинстве европейских стран приняты специальные законы против рейдерства. В нашем законодательстве отсутствует даже понятие «рейдерство». Невозможно привлечь к ответственности за незаконный захват собственности, потому что оно не квалифицируется как самостоятельный вид преступления. Надеемся, что ситуация изменится, поскольку депутаты и

бизнесмены активно обсуждают данную проблему, и рано или поздно соответствующие законопроекты будут разработаны и приняты.

С.: Миссия юриста в том, чтобы не только защищать бизнес от незаконных захватов в конкретных ситуациях, но и лоббировать принятие антирейдерских законов, проявлять активную гражданскую позицию, прилагать все усилия для укрепления нашей правовой системы и создания благоприятных условий для бизнеса и конкуренции.

Какие основные типы рейдерства?

С.: Самым распространенным является деление рейдерства на «белое», «серое» и «черное».

«Белое» рейдерство осуществляется без нарушений закона и силового воздействия. У нас в стране оно часто сводится к корпоративному шантажу, когда с помощью миноритарного пакета акций создаются помехи для нормальной работы компании в расчете на то, что ее руководство или собственники выкупят этот пакет по завышенной цене и избавятся от шантажиста. Рейдеры создают корпоративный конфликт и потом извлекают из него выгоду. Такой вид рейдерства используется обычно для быстрого и легкого заработка, а не для захвата бизнеса. Иногда «белые» рейдеры используют существующие пробелы в законодательстве, организуют скупку акций, или долгов компании, пытаются временно ухудшить ее финансовое состояние, снизить в цене акции, повлиять на процедуры банкротства и санации.

Возможно, «белое» рейдерство и приносит пользу для развития конкуренции на рынке, путем отстранения от руководства неэффективного менеджмента, улучшения управления и бизнес-процессов, стимулирования компании к повышению собственной конкурентоспособности.

«Серое» рейдерство включает агрессивные и порой даже силовые действия, прикрытые решениями судов, государственных и правоохранительных органов, и может иметь цель полностью захватить компанию-жертву. Юридическое оформление рейдерских действий может быть настолько качественным, что создает видимость отсутствия нарушений закона.

Н.: Именно к числу «серых» рейдеров относятся самые опасные компании, специализирующиеся на захвате предприятий. Они имеют серьезную юридическую и экономическую службы и часто именуется инвестиционными компаниями. Профессиональные «серые» рейдеры появились в Украине с конца 90-х – начала XXI века.

... «Черное» рейдерство – это противоправный, лежащий вне правового поля отъем собственности. Используемые в данном случае методы всегда незаконны и часто связаны с физическим насилием. Это может быть подкуп, шантаж, вымогательство, бандитизм, силовой вход на предприятие, подделка реестра акционеров и т. д.

С.: ...В Украине нет действенных институтов государственной власти и защищенности права собственности. Как уже отмечалось, в нашей стране отсутствуют специальные законы против рейдерства, законодательные механизмы защиты от него и какое-либо наказание за подобную деятельность. Бывает, что правоохранители и рады бы помочь, но не знают – как или не могут.

Н.: Парадокс ситуации в том, что иногда сами компании-жертвы являются далеко не «ангелами», вследствие чего боятся обращаться в правоохранительные органы.

Какие бывают основные типы рейдерства с участием правоохранительных органов или с их молчаливого согласия?

Н.: Самый широко применяемый и действенный способ – возбуждение уголовных дел и преследование в уголовном порядке должностных лиц и собственников компании-жертвы. Преимущественно выбираются статьи, санкции которых позволяют содержать под стражей «нужных» физических лиц, что значительно облегчает шантаж и отбирание бизнеса...

И все-таки, как можно защититься от рейдеров и можно ли?

С.: Поскольку государственной защиты и контроля над четким исполнением законов и эффективной работой правоохранительной системы приходится долго ждать, то сами компании должны заботиться о мерах безопасности. Вот некоторые из мероприятий, которые помогут защититься от рейдерских атак:

- Создание прозрачной и понятной системы корпоративного управления. В уставе компании и других ее локальных документах следует закрепить эффективный механизм контроля над осуществлением менеджерами операций по отчуждению активов компании, распоряжению большими суммами, привлечению существенных займов и кредитов, оформлению поручительств за третьих лиц.

- Регулярная проверка состояния документов о регистрации, поддержка связи с местными регистрирующими органами.

- Выведение управления активами компании в иностранные юрисдикции.

- Совпадение юридического и физического адреса компании. В случае использования нескольких адресов, эффективный контроль получения входящей корреспонденции по всем адресам.

- Анализ ситуации над операциями с ценными бумагами компании. Доступ к реестру собственников ценных бумаг акционерных обществ – это очень сильный козырь в руках рейдеров, с которого обычно начинается построение многих схем недружественного поглощения. При заключении договора с регистратором лучше выбирать крупные компании или банки с хорошей репутацией, которые действуют на соответствующем рынке длительное время.

– Прозрачность собственности и адекватная капитализация компании. Приобретение и отчуждение активов компании необходимо осуществлять с полным соблюдением законодательства. Все расчеты желательно производить официально, с указанием в договорах реальных сумм.

– Контроль задолженности компании. Во всех договорах, которые заключаются компанией и по которым компания выступает должником, предусмотреть условие, что уступка права требования к компании по договору может быть осуществлена только по согласию должника. Это поможет предотвратить неконтролируемую скупку долгов компании.

– Действие в компании Положения о коммерческой тайне и конфиденциальной информации. Наличие механизмов ответственности за несанкционированное разглашение третьим лицам данной информации тех ответственных сотрудников, которые имеют к ней доступ.

– Запасной пакет оригиналов или нотариальных копий учредительных документов, важных протоколов общих собраний и решений руководящих органов компании, образцов подписей собственников и менеджмента, оттисков печатей, правоустанавливающих документов на активы следует хранить вне офиса компании, в труднодоступном месте, например у адвокатов или в банковской ячейке.

– Эффективная, а не формальная охрана активов. Контроль доступа в офис компании, ее склады и производство.

Существует ли апробированный успешный подход, который позволяет эффективно бороться с рейдерами? Есть ли конкретные рецепты?

С.: Совершенствование корпоративного законодательства, реформирование судебной и правоохранительной систем, юридическое определение понятия «рейдерство» – это необходимые, но недостаточные средства борьбы с недружественными поглощениями. Важны превентивные меры, так как в случае рейдерских атак время и подготовленность имеют первоочередное значение.

Защищая интересы наших клиентов, мы практикуем юридический аудит, целью которого является выявление слабых мест и рисков недружественного поглощения в структуре компании и разработка своего рода, антирейдерской защиты. При этом очень важно знать и учитывать специфику отрасли бизнеса клиента.

Если противоправный захват в отношении компании уже начат, то защита включает в себя комплекс мероприятий, учитывающих конкретные обстоятельства дела, особенности бизнес-процессов, структуру управления и т.д. Это может быть инициирование и сопровождение судебных процессов, правовая защита, как самой компании, так и ее должностных лиц. Очень важна грамотная и профессиональная защита собственников и руководства компании в уголовном процессе. Учитывая постоянные изменения законодательства и появление все новых «креативных» методов захватчиков, антирейдерские меры не могут быть однотипными для всех случаев.

Н.: Например, в ходе рейдерской атаки мы защищали интересы большой международной компании – производителя сельскохозяйственной продукции. Объектами захвата были интеллектуальная собственность и акции компании. Победа над рейдерами была одержана с помощью комплексных мер, в том числе путем консультирования и судебного представительства в хозяйственных, административных и общих судах в спорах относительно прав собственности на акции и объекты интеллектуальной собственности, признания недействительными решений общего собрания акционеров и прочее. Достигнутые результаты полностью удовлетворили нашего клиента.

Также, мы представляли и сопровождали крупное отечественное промышленное предприятие в деле о защите прав на торговую марку, зарегистрированную согласно Мадридскому соглашению о международной регистрации торговых марок от 14.04.1891г. Рейдеры пытались присвоить права на торговую марку с целью поглощения отечественного предприятия. Во время одной из рейдерских атак захватчики предъявили иски о запрете на использование торговой марки и на досрочную международную регистрацию торговой марки в Украине. В результате конфликта торговая марка была официально признана и сегодня является широко известной в Украине. Право на использование торговой марки было признано за нашим клиентом...

С.: Бывали в нашей практике и случаи рейдерства путем мошенничества и злоупотреблений, совершенных наемным менеджментом и доверенными лицами компании. Мы защищали крупный австрийский холдинг, который специализируется на инвестициях в рынок недвижимости западной, центральной и восточной Европы. Его деятельность в Украине заключалась в реализации большого проекта по строительству нескольких логистических комплексов на значительных участках земли в Киевской области. Размер инвестиций составил более 40 млн. евро. Рейдеры, злоупотребляя предоставленными иностранным инвестором полномочиями, пытались завладеть активами холдинга в Украине и обратить в свою пользу более полусотни гектаров земли. Еще один известный австрийский холдинг, инвестирующий в недвижимость, пострадал от действий наемного менеджмента через злоупотребления при распоряжении активами и продажи одних и тех же активов по нескольку раз. В обоих случаях не обошлось ни без сложных переговоров, ни без тяжелых судебных процессов, ни без уголовных дел. В подобных ситуациях особенно тяжело защитить пострадавшие компании, потому что рейдеры являются высокообразованными юристами и экономистами, действуют очень ловко и осторожно, обманывая доверившихся им иностранных инвесторов. Ну и, конечно же, страдает имидж нашего государства (**CEO CLUB** (<http://ceoclub.com.ua/category/73/item/9.htm>)).

Украинские политики, комментируя попытки ирландского банка IBRC отобрать киевский универмаг «Украина» у украинских инвесторов через решение суда Северной Ирландии, были единодушны. По их мнению, споры об имуществе, находящемся на территории Украины, должны решать исключительно украинские суды.

Так, *замглавы парламентского комитета по вопросам верховенства права Вадим Колесниченко* отметил, в частности, что «юридическое мошенничество всегда было, есть и будет». «Это высший пилотаж рейдерского мастерства. Нужно учитывать, что такие решения оплачиваемы богатыми и весьма неглупыми людьми», – заметил Колесниченко.

Депутат заметил, что на каком-то этапе рейдерской атаки появляется «проплаченный» судья, на решении которого можно строить рейдерские цепочки. Между тем, убежден Колесниченко, главное – соблюсти интересы государства.

...Журналисты попросили прокомментировать тот факт, что иностранные рейдеры опираются на решение судов Великобритании и Ирландии. *Глава Комитета ВР по вопросам бюджета Евгений Геллер* отметил, что человек или имущество, которые находятся в юрисдикции Украины, должны и подчиняться судам Украины. «Нам надо просто понять – для себя прежде всего, – если мы живем в нашей стране и хотим, чтобы все здесь было прозрачно, чтобы на нас не показывали пальцами как на дикарей, мы должны четко выполнять решения именно наших судов», – подчеркнул Геллер.

Говоря о судьбе универмага Украина, как объекта недвижимости расположенного на украинской территории и под юрисдикцией Украины, *глава парламентского Комитета ВР по вопросам верховенства права Сергей Кивалов* подчеркнул, что украинские суды юридически занимают преимущественное положение, а любые решения ирландских судов в Украине могут быть принудительно исполнены исключительно с разрешения украинского суда. «Если же ирландский суд своими решениями конкурирует с украинским в защите права собственности на универмаг «Украина» как объект недвижимости, то это еще и противоречит Закону Украины «О международном частном праве», – сказал Кивалов.

Разделяет точку зрения Сергея Кивалова *Глава Высшего хозяйственного суда Украины Виктор Татков*, который на вопрос, имеют ли право суды другой страны рассматривать споры вокруг предприятий, которые находятся на территории Украины, заявил: «Мы находимся на территории суверенного государства, живем по законам этого государства. Решения наших судов имеют силу закона, поэтому суды Ирландии могут принимать какие угодно решения. Они касаются только Ирландии» (*Zahvat.net* (<http://zahvat.net/6/8279/>). – 2013. – 24.01).

Виды интеллектуального рейдерства

1. Самые громкие случаи атаки на авторские права в последние годы – это воровство интернет-доменов. Человек официально регистрирует на свое имя адрес сайта,

максимально похожего на назвaние известной (или не очень) фирмы. Дальнейшие действия мошенника – шантаж, перепродажа домена конкурентам фирмы или использование в личных интересах для обмана рядовых пользователей сети.

2. Менее резонансные, но гораздо более частые случаи интеллектуального рейдерства – кража интеллектуальной собственности фирмы как таковой: названия, логотипа, слогана и так далее. Основные приемы рейдеров строятся по принципу «кто палку взял, тот и капрал»: зная о существовании фирмы и о том, что она еще не зарегистрирована как бренд, они закрепляют за собой права на использование логотипа, названия фирмы или ее продукта и прочую интеллектуальную собственность.

3. Отдельно стоит выделить атаку на интеллектуальную собственность, при которой не происходит прямой кражи логотипа, названия или принципа работы, но создается максимально похожий продукт, сходно звучащее название и так далее. Защищаться от такого рейдерства можно только через суд и при наличии веских доказательств кражи идеи.

4. Оригинальный способ рейдерства – требование признать общедоступные (вообще или в указанный период) продукты или технологии подпадающими под защиту авторского права и требовать компенсации как раз за «интеллектуальный захват собственности». В зависимости от представленных сторонами доказательств суд может как удовлетворить такой иск «патентных троллей», так и отклонить его (<http://www.zahvat.net/6/8222/>). – 2013. – 20.01).

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Уряд змінив перелік інформації, яка підлягає внесенню до Державного реєстру баз персональних даних

Міністрів 30 січня 2013 року ухвалив зміни до переліку інформації, яка підлягає внесенню до Державного реєстру баз персональних даних. Відповідні зміни до постанови КМУ від 25.05.2011 р. № 616 «Про затвердження Положення про Державний реєстр баз персональних даних та порядок його ведення» розробляло Міністерство юстиції у зв'язку зі змінами Закону України «Про захист персональних даних».

Доповнено перелік інформації, яка підлягає внесенню до Державного реєстру баз персональних даних. Зокрема, до Реєстру вноситиметься інформація про третіх осіб, яким передаються персональні дані, а також про транскордонну передачу персональних даних. Крім того, вноситиметься інформація про склад персональних даних, які обробляються.

Також розширено перелік інформації, яка є у загальному доступі на веб-сайті Державного реєстру баз персональних даних. Зокрема, у відкритому доступі міститиметься інформація про склад персональних даних, які обробляються; інформація про третіх осіб, яким передаються персональні дані; інформація про транскордонну передачу персональних даних (*Державна служба України з питань захисту персональних даних* (<http://zpd.gov.ua/dszpd/uk/publish/article/52149>). – 2013. – 31.01).

Лица, включенные в систему представления налоговых документов в электронном виде, могут подавать регистрационные заявления средствами электронной связи в электронной форме. Об этом сообщает сайт Госпредпринимательства Украины.

Госкомпредпринимательства Украины в свое время согласовало соответствующий приказ Министерства финансов Украины от 06.11.2012 г. № 1144. Документ приводит Положение о регистрации плательщиков НДС в соответствии с Законами № 4834, 5083 и 5412, которыми внесены изменения в Налоговый кодекс. Правила, порядок и сроки рассмотрения налоговыми «электронных» регистрационных заявлений, аналогичные заявлениям, поданным в бумажном виде.

Также согласно приказу плательщики НДС, которые подают налоговую отчетность в электронной форме, могут направить в Реестр плательщиков НДС запрос на подтверждение достоверности индивидуальных налоговых номеров.

Кроме того предприниматели могут сверить номера свидетельств своих продавцов или покупателей, предоставив их список и указав реквизиты каждого контрагента (ИНН и номер свидетельства). В приложениях к приказу изложен в новой редакции заявления о регистрации плательщиком НДС и об аннулировании регистрации (*IT Expert* (<http://itexpert.org.ua/rubrikator/item/21656-registratsionnie-zayavleniya-mogut-podavatsya-v-elektronnoy-forme-goskompredprinimatelstva-ukraini.html>)). – 2013. – 15.01).

Национальная комиссия по ценным бумагам и фондовому рынку приняла решение «О внесении изменений в Положение о предоставлении административных данных и информации в НКЦБФР». Об этом сообщили в пресс-службе комиссии.

Ключевой новацией, которая вносится изменениями к данному Положению, является упрощение наложения ЭЦП (Электронной цифровой подписи) участника рынка в процессе подачи отчетности в виде электронных документов в Комиссию. Теперь участники рынка при наложении ЭЦП на документ применяют ключ уполномоченного лица и ключ печати участника рынка, тогда как ранее использовались три ключа. Данные изменения должны стать еще одним фактором налаживания системы взаимодействия между представителями рынка ценных бумаг и регулятором.

Следует отметить, что в течение первой половины января 2013 году до Комиссии было подано около 2 тыс. отчетов в новом формате подачи отчетности и получены положительные отзывы от участников фондового рынка (*IT Expert* (<http://itexpert.org.ua/rubrikator/item/22093-uchastnikam-rynka-tsennich-bumag-uprostili-protseduru-podachi-elektronnoy-otchetnosti.html>)). – 2013. – 27.01).

В Киеве презентовали специализированный сайт «Антикибер», который, по словам *исполнительного директора Независимой ассоциации банков Украины Сергея Мамедова*, поможет эффективно противодействовать киберпреступникам. Об этом передает корреспондент IT Expert.

«На сегодня во всем мире поднимаются вопросы касательно технологий обеспечения безопасности платежей и киберпреступности. В Евросоюзе, например, был создан специализированный центр для борьбы с киберпреступниками. Наша страна тоже не стоит на месте. Мы вместе с НБУ и МВД прилагаем усилия для того, чтобы обезопасить граждан Украины», – отметил эксперт.

Он также назвал два ключевых момента. «Первый – это сайт. Он позволит людям получать информацию касательно возможных вариантов мошенничества, позволит быстро получить информацию, что необходимо делать, с кем необходимо связаться, как правильно себя обезопасить», – рассказал Сергей Мамедов.

Второй – создание единой информационной базы киберпреступлений совместно НАБУ, НБУ и МВД. «Эта база позволит банкам обмениваться вместе с нашим регулятором Национальным банком данными по поводу возможных мошеннических действий. Что позволит предупредить другие финструктуры о том, что есть такие варианты мошенничества», – разъяснил исполнительный директор Независимой ассоциации банков Украины.

Эксперт прогнозирует, что в ближайшее время такая система заработает (*IT Expert* (<http://itexpert.org.ua/rubrikator/item/22472-sayt-antikiber-i-edinaya-informbaza-kiberprestupleniy-sdelaiut-borbu-s-moshennikami-bolee-effektivnoy-s-mamedov.html>)). – 2013. – 06.02).

Независимая ассоциация банков Украины (НАБУ) обратилась к Национальному банку Украины с просьбой помочь в обеспечении банкам права вносить и получать информацию из Государственного реестра обременений движимого имущества (ГРОДИ) в электронном виде и восстановлении произведения оплаты таких услуг не отдельно по каждой операции, а согласно выставленному за месяц счету, сообщает пресс-служба Независимой ассоциации банков Украины.

«С начала 2013 года Государственное предприятие «Информационный центр» отказывает банковским учреждениям во внесении, изменении и получении информации в электронном виде из ГРОДИ, ссылаясь на необходимость предварительной оплаты каждой услуги и предоставления подтверждающего документа о плате за внесение записи в реестр», – говорится в письме НАБУ в адрес главы НБУ И. Соркина. Эта информация имеет ключевое значение при принятии решения о выдаче/невыдаче кредита заемщику.

НАБУ отмечает, что необходимость личного представления уполномоченным представителем банка документов на внесение, изменение или получение информации из ГРОДИ в бумажном виде по каждой отдельной операции (с предоставлением подтверждающего документа об оплате услуги и доверенности) не только приведет к непродуктивным затратам времени и труда, но и значительно повысит стоимость кредитных операций. Такой подход противоречит задачам Президента и правительства Украины по поиску инструментов для удешевления кредитования.

Блокирование оперативного внесения и получения информации из ГРОДИ существенно повышает риски банковской системы при осуществлении активных операций. Так, невозможность осуществления оперативной проверки клиента о наличии/отсутствии публичных обременений его имущества приведет к сокращению объемов кредитования реального сектора экономики.

Требования «Информационного центра» о предоставлении запросов на бумажных носителях и предоплату каждой операции в НАБУ считают неправомерными, поскольку те противоречат как законодательству Украины, так и соглашениям, заключенным между банковскими учреждениями и ГП «Информационный центр», как администратором ГРОДИ (*ForUm* (<http://www.for-ua.com/economics/2013/01/15/143817.html>)). – 2013. – 15.01).

За нарушение Закона Украины «О доступе к публичной информации» прокуратура Киевской области инициировала привлечение к ответственности 13 должностных лиц. Об этом сообщает пресс-служба прокуратуры.

Органами прокуратуры Киевской области в течение 2012 года по результатам проверок выполнения Закона Украины «О доступе к публичной информации» были обнаружены ряд нарушений и внесено представление об их устранении. По результатам их рассмотрения к ответственности привлечены 13 должностных лиц органов государственной власти и местного самоуправления.

В то же время прокуратура Киевской области отказала в течение отчетного периода в удовлетворении одного информационного запроса. Всего в течение 2012 года в органы прокуратуры Киевской области поступило 537 запросов на информацию.

Из них даны ответы на 172 запросов, отправлено 133 разъяснения, 231 запрос направлено по принадлежности другим распорядителям, в том числе – 217 другим прокурорам. Среди зарегистрированных информационных запросов – 382 поступили в аппарат, 155 – в межгородскую прокуратуру.

Из числа рассмотренных запросов на информацию: 5 касались вопросов досудебного следствия, 9 правозащитной деятельности, 7 представительства интересов граждан и государства в суде, 14 кадровых вопросов, 2 поддержания государственного обвинения в судах, 2 по вопросам

организационно-распорядительной деятельности и 122 по другим вопросам (IT Expert (<http://itexpert.in.ua/rubrikator/item/21672-13-kievskich-chinovnikov-privlecheni-k-otvetstvennosti-za-narushenie-zakona-o-dostupe-k-informatsii.html>)). – 2013. – 15.01).

«Лаборатория Касперского» опубликовала отчёт об исследовании масштабной кампании, проводимой киберпреступниками с целью шпионажа за дипломатическими, правительственными и научными организациями в различных странах мира. Действия злоумышленников были направлены на получение конфиденциальной информации, данных открывающих доступ к компьютерным системам, персональным мобильным устройствам и корпоративным сетям, а также сбор сведений геополитического характера. Основной акцент атакующие сделали на республиках бывшего СССР, странах Восточной Европы, а также ряде государств в Центральной Азии.

В октябре 2012 года эксперты «Лаборатории Касперского» начали расследование серии атак на компьютерные сети международных дипломатических представительств. В процессе изучения этих инцидентов специалисты обнаружили масштабную кибершпионскую сеть. По итогам её анализа эксперты «Лаборатории Касперского» пришли к выводу, что операция под кодовым названием «Красный октябрь» началась еще в 2007 году и продолжается до сих пор.

Основной целью киберпреступников стали дипломатические и правительственные структуры по всему миру. Однако среди жертв также встречаются научно-исследовательские институты, компании, занимающиеся вопросами энергетики, в том числе ядерной, космические агентства, а также торговые предприятия. Создатели «Красного октября» разработали собственное вредоносное ПО, имеющее уникальную модульную архитектуру, состоящую из вредоносных расширений, модулей, предназначенных для кражи информации. В антивирусной базе «Лаборатории Касперского» данная вредоносная программа имеет название Backdoor.Win32.Sputnik.

Для контроля сети заражённых машин киберпреступники использовали более 60 доменных имён и серверы, расположенные различных странах мира. При этом значительная их часть была расположена на территории Германии и России. Анализ инфраструктуры серверов управления, проведенный экспертами «Лаборатории Касперского», показал, что злоумышленники использовали целую цепочку прокси-серверов, чтобы скрыть местоположение главного сервера управления.

Преступники похищали из заражённых систем информацию, содержащуюся в файлах различных форматов. Среди прочих эксперты обнаружили файлы с расширением acid, говорящих об их принадлежности к секретному программному обеспечению Acid Cryptofiler, которое используют ряд организаций, входящих в состав Европейского Союза и НАТО.

Для заражения систем преступники использовали фишинговые письма, адресованные конкретным получателям в той или иной организации. В состав письма входила специальная троянская программа, для установки которой письма содержали эксплойты, использовавшие уязвимости в Microsoft Office. Эти эксплойты были созданы сторонними злоумышленниками и ранее использовались в различных кибератаках, нацеленных как на тибетских активистов, так и на военный и энергетический секторы ряда государств азиатского региона.

Для определения жертв кибершпионажа эксперты «Лаборатории Касперского», анализировали данные, полученные из двух основных источников: облачного сервиса Kaspersky Security Network (KSN) и sinkhole-серверов, предназначенных для наблюдения за инфицированными машинами, выходящими на связь с командными серверами.

Статистические данные KSN помогли обнаружить несколько сотен уникальных инфицированных компьютеров, большинство из которых принадлежали посольствам, консульствам, государственным организациям и научно-исследовательским институтам. Значительная часть зараженных систем была обнаружена в странах Восточной Европы.

Данные sinkhole-серверов были получены в период со 2 ноября 2012 года по 10 января 2013. За это время было зафиксировано более 55000 подключений с 250 заражённых IP-адресов, зарегистрированных в 39 странах. Большинство соединений, установленных с зараженных IP-адресов, были зафиксированы в Швейцарии, Казахстане и Греции.

Киберпреступники создали multifunctionальную платформу для совершения атак, содержащую несколько десятков расширений и вредоносных файлов, способных быстро подстраиваться под разные системные конфигурации и собирать конфиденциальные данные с заражённых компьютеров.

К наиболее примечательным характеристикам модулей можно отнести: Модуль восстановления, позволяющий преступникам «воскрешать» заражённые машины. Модуль встраивается как плагин в Adobe Reader и Microsoft Office и обеспечивает атакующим повторный доступ к системе в случае, если основная вредоносная программа была детектирована и удалена или если произошло обновление системы.

Усовершенствованные криптографические шпионские модули, предназначенные для кражи информации, в том числе из различных криптографических систем, например, из Acid Cryptofiler, которая используется с 2011 года для защиты информации в таких организациях, как НАТО, Европейский Союз, Европарламент и Еврокомиссия.

Возможность инфицирования мобильных устройств: Помимо заражения традиционных рабочих станций это вредоносное ПО способно красть данные с мобильных устройств, в частности смартфонов (iPhone, Nokia и Windows Phone). Также злоумышленники могли красть информацию о конфигурации с сетевого промышленного оборудования (маршрутизаторы,

коммутационные устройства) и даже удалённые файлы с внешних USB-накопителей.

Регистрационные данные командных серверов и информация, содержащаяся в исполняемых фазах вредоносного ПО, дают все основания предполагать наличие у киберпреступников русскоязычных корней.

«Лаборатория Касперского» совместно с международными организациями, правоохранительными органами и национальными Командами реагирования на компьютерные инциденты (Computer Emergency Response Teams, CERT) продолжает расследование операции, предоставляя техническую экспертизу и ресурсы для информирования и проведения мероприятий по лечению зараженных систем (*IT Expert* (<http://itexpert.org.ua/rubrikator/item/21635-laboratoriya-kasperskogo-rasskazala-o-krasnom-oktyabre-press-reliz.html>)). – 2013. – 14.01).

«Лаборатория Касперского» сообщает о поставке секретариату Кабинета Министров Украины лицензий на использование решения для защиты рабочих станций корпоративной сети от вредоносного ПО и спама Kaspersky Business Space Security, а также Kaspersky Security для виртуальных сред.

«Все чаще государственные учреждения во всем мире становятся объектом атак киберпреступников, поэтому пренебрежение вопросами информационной безопасности со стороны госсектора может привести к непоправимым последствиям, – отметил *Д. Лазарев, заместитель заведующего отделом информационных систем и технологий, заведующий сектором автоматизированных информационных систем Секретариата Кабинета Министров Украины.* – Для нас конфиденциальность и сохранность информации являются вопросом первостепенной важности, однако успех этой работы невозможен при отсутствии надежной системы информационной безопасности. Поэтому для максимальной защиты нашей организации необходимы особые решения. Именно такую защиту для нас оказывают продукты «Лаборатории Касперского».

«В связи с участвовавшими случаями обнаружения специальных компьютерных вирусов, программ-шпионов, предназначенных для хищения конфиденциальной информации, а также целенаправленных хакерских атак, задача надежной защиты государственных предприятий становится высокоприоритетной, и мы рады, что выбор в столь сложной задаче был сделан в пользу решений «Лаборатории Касперского» прокомментировал *Александр Савушкин, управляющий директор «Лаборатории Касперского» в Украине, Молдове и Республике Беларусь.*

Kaspersky Business Space Security представляет собой защиту мирового класса от вредоносных программ. Это централизованная защита рабочих мест, как в составе корпоративной сети, так и за ее пределами от всех видов вредоносных и потенциально опасных программ, а также сетевых атак.

Kaspersky Security для виртуальных сред – специализированное решение для защиты от вредоносного ПО виртуальной инфраструктуры – серверов, рабочих станций и центров обработки данных. Кроме того, оно позволяет управлять IT-безопасностью широкого спектра устройств (включая физические серверы, виртуальные машины и мобильные устройства) из единой консоли управления, что упрощает выполнение основных задач по обеспечению защиты и помогает быстро выявлять и оперативно решать возникающие проблемы (IT Expert <http://itexpert.org.ua/rubrikator/item/21861-sekretariat-kabineta-ministrov-ukraini-vibiraet-zaschitu-laboratorii-kasperskogo-press-reliz.html>). – 2013. – 21.01).

За последние пять лет постоянные утечки данных подорвали уверенность общества в способности частных компаний и государственных структур защитить персональную информацию. К таким выводам пришли специалисты компаний YouGov и Check Point® Software Technologies Ltd. (Nasdaq: CHKP), мирового лидера в области интернет-безопасности, проводившие совместный опрос в Великобритании. Он также показал, что несмотря на снижение доверия и возрастающие требования общества к защите данных, значительная часть пользователей продолжает подвергать данные риску утечки, пренебрегая правилами безопасности на рабочих местах.

В ходе опроса более чем 2000 граждан Великобритании, половина респондентов отметили, что их доверие к государственным и общественным организациям за последние пять лет снизилось из-за постоянных утечек персональных данных, а 44 % сообщили о падении доверия в отношении частных компаний.

Подчеркивая влияние фактов утечки информации на репутацию компаний, 77 % опрошенных признались, что предпочтут покупать товары и услуги тех организаций, которые не сталкивались с потерей данных. Лишь 12 % заявили, что для них это не имеет значения, отметив, тем не менее, потребность организаций в применении более эффективных мер защиты информации (таких, как шифрование данных) для снижения репутационного вреда от утечки данных.

«Согласно данным Британского комиссариата по информации (ICO), количество зафиксированных случаев потери данных в последние пять лет значительно возросло как в государственном, так и в частном секторе, – говорит Т. Грир-Кинг (Terry Greer-King), управляющий директор Check Point в Великобритании. – Только за 2011 год нам сообщили о 821 случае утечки важной информации. Не удивительно, что общество теряет уверенность в способности организаций обеспечить безопасную работу с информацией, и потребители предпочитают иметь дело с компаниями, которые ранее не сталкивались с утечкой данных. Результаты опроса показали, насколько

важными факторами являются защита уязвимой информации и снижение риска ее попадания в чужие руки».

Несмотря на необходимость более ответственного обращения с персональными данными в компаниях, многие опрошенные признались, что регулярно подвергают уязвимую информацию риску утечки. Из более чем 500 респондентов, время от времени работающих вне офиса, 34 % регулярно отправляют материалы на личные электронные адреса, чтобы иметь возможность работать удаленно, 40 % постоянно проверяют электронную почту на персональных смартфонах или планшетах, 33 % переносят рабочую информацию на USB-накопители без шифрования, а 17 % пользуются такими облачными ресурсами, как Dropbox. 25 % респондентов сказали, что делают это вопреки политике информационной безопасности в их компании, а еще 23 % либо не уверены, есть ли в их компании такая политика, либо не знают, что именно она предписывает.

«Хотя люди сами очень трепетно относятся к безопасности собственных персональных данных, значительная часть сотрудников регулярно подвергает данные риску, пренебрегая мерами принятой в компании политики ИТ-безопасности или даже не зная о них, – добавляет Т. Грир-Кинг. – Для решения проблемы необходимо объединить процессы обучения сотрудников и внедрения технологий защиты. Это позволит организациям обеспечить надежную защиту бизнеса от утечки данных и сопутствующего ей ущерба».

Для того чтобы достичь необходимого в современном мире уровня защиты данных, безопасность следует понимать не просто как набор различных технологий, а как единый бизнес-процесс. Концепция Check Point 3D Security помогает компаниям внедрить схему обеспечения безопасности, которая выходит за рамки отдельно взятых технологий и позволяет вовлекать в процесс работающих с данными сотрудников. Это снижает риск допущения работниками ошибок, ведущих к утечке данных. Благодаря технологии UserCheck от Check Point компании могут обучать сотрудников корпоративной политике в отношении доступа к сети, данным и приложениям, позволяя таким образом уменьшить количество случаев потери данных и издержки, связанные с ними (*ITUA.info* (<http://itua.info/press/36136.html>)). – 2013. – 17.01).

Компания Fortinet представила отчет «Fortinet 2013 Cybercrime Report», в котором рассказывается о переходе киберпреступников на новый уровень. Так, злоумышленники используют бизнес-модель «Crime-as-a-Service» («Преступление как сервис») для оказания своеобразных услуг.

В отчете рассказывается об этапах создания вредоносного ПО – от планирования до момента, когда преступники начинают получать прибыль.

Например, злоумышленники создают web-сайты, с помощью которых можно распространять то или иное вредоносное ПО. Сайты делятся на два типа: доступ к одним открывается только при наличии приглашения действующего подписчика, доступ к другим – открыт сразу.

Большинство из этих web-сайтов запрещают рассылку спама, что, по мнению экспертов, делается для юридической защиты созданных сайтов.

Часто на сайтах размещается практически вся информация, необходимая для дальнейшего распространения вирусов.

Также злоумышленники предлагают программное обеспечение для хищения данных учетных записей, доступа к e-mail адресам, социальным сетям и онлайн-банкингу. Для заражения компьютера часто используются инфицированные PDF-файлы, а также лже-центры оптимизации работы того или иного сервиса.

Исследователи Fortinet опубликовали в отчете информацию об услугах, предоставляемых в рамках «Crime-as-a-Servive». Таким образом, консультация по настройке ботнета составляет \$350-400, а заражение тысячи машин вредоносным ПО – приблизительно \$100, проведение DDoS атаки по пять часов в день в течение недели – \$535, вывод нелегально полученных средств – 25% от суммы (*IT Expert* (<http://itexpert.org.ua/rubrikator/item/22431-kiberprestupniki-vichodyat-na-noviy-uroven-eksperti.html>)). – 2013. – 05.02).

ВОО «Украинская ассоциация защиты персональных данных» (УАЗПД) заявила о намерениях инициировать законопроект, имеющий целью защиту персональных данных граждан в сети Интернет. О необходимости принятия нового закона заявил руководитель проектов общественной организации В. Ржечицкий на пресс-конференции, посвященной Международному дню персональных данных, передает «Телекритика».

По информации В. Ржечицкого, сейчас «изучается юридическая и организационно-техническая возможность европейской практики по очищению интернет-пространства от негативных данных и готовится соответствующий законопроект».

В Ассоциации пока пришли к выводу, что в Украине существуют проблемы с выполнением действующего закона о защите персональных данных. Населения в регионах мало знакомый с положениями закона и не понимает всех его возможностей. Ассоциация планирует в текущем году создать лабораторию, которая будет выдавать сертифицированные заключения о соответствии или несоответствии законодательству организации защиты персональных данных.

В то же время глава *Госслужбы по защите персональных данных А. Мервинский* заявил на пресс-конференции, что его ведомство ограничено в действиях, поскольку весь персонал службы, который состоит из 40 сотрудников, сосредоточен исключительно в Киеве.

Он сообщил, что с 1 февраля в регионах будут действовать общественные приемные на базе «Украинская ассоциация защиты персональных данных», которые будут консультировать граждан по вопросам защиты персональных данных. А. Мервинский подчеркнул, что на сегодняшний день его ведомство ведет разъяснительную работу и пока никого не оштрафовали. Он также сообщил, что в Единый госреестр судебных решений внесены более 20 тыс. судебных приговоров, принятых по вопросам защиты персональных данных. По информации главы Госслужбы, иски граждан касались «изъятия недостоверных данных, нарушение чести и деловой репутации (*IT Expert* (<http://itexpert.org.ua/rubrikator/item/22207-uanet-ochistyvat-ot-negativnich-dannich.html>)). – 2013. – 29.01).

Борьба между «киберкриминалом» и антивирусными лабораториями – это постоянно развивающаяся схватка, в которой бывают свои удачи и провалы. Однако слухи о существенном снижении эффективности антивирусных программ явно преувеличены. Такое мнение высказал директор компании ARinteg Д. Слободенюк.

«Сравнительная эффективность антивирусной программы зависит от множества факторов, среди которых: массовость, региональные характеристики и многое другое. Поэтому не удивительно, что время от времени даже самые лучшие антивирусы оказываются не в состоянии заблокировать новые изощренные атаки», – отметил эксперт.

В тоже время, по словам Д. Слободенюка, говорить о том, что антивирусная защита теряет эффективность, рано:

«Подобное заключение было сделано на основании исследования независимой лаборатории AV-Test за ноябрь-декабрь прошлого года, в котором проверялась эффективность 25 распространенных антивирусных программ. Всего 3 из них не прошли тест, тогда как все основные игроки антивирусного рынка успешно справились с тестами, показав стабильно хорошие результаты. В аутсайдерах оказались малораспространенные антивирусы и программа Microsoft Security Essentials, которая позиционируется как бесплатная программа для обеспечения хотя бы базовой защиты компьютера от вредоносных программ в отсутствие мощного коммерческого антивируса. Так что результаты теста не вызывают особого удивления. Скорее всего, в следующих тестах ситуация будет схожей – все ведущие игроки коммерческого рынка успешно пройдут тест, а бесплатные продукты и разработки малых фирм останутся в числе нескольких аутсайдеров. Эти результаты достаточно хорошо соотносятся и с другими независимыми тестами. Вывод можно сделать один – в современном мире перспективы имеются, прежде всего, у разработчиков, готовых вкладывать серьезные средства в антивирусные лаборатории, в сети датчиков вредоносной активности, облачные сервисы», – конец цитаты.

Однако вопрос об оценке эффективности антивирусных программ имеет еще одну сторону.

«Насколько вообще тестирование может доказать пригодность антивируса в современных условиях? Классический метод, используемый до сих пор – проверка сканированием выборки вредоносных файлов – все больше утрачивает эффективность, поскольку современные антивирусные программы все больше используют превентивные технологии блокирования новых вредоносных программ, будь то облачные сервисы, поведенческий и эвристический анализ. Таким образом, новый вирус будет эффективно заблокирован на защищенном компьютере пользователя, но при этом старый классический тест может показать неспособность антивируса бороться с угрозой. Именно поэтому наиболее эффективным методом тестирования сейчас считается так называемый «real world protection» – тест, показывающий насколько защита справляется с новыми угрозами в сценариях, близких к нормальной работе пользователей. С другой стороны, погоня за превентивными технологиями не должна приводить к проблемам с лечением уже пораженных компьютеров. Здесь, к сожалению, можно говорить об определенном снижении уровня защиты. Далеко не всегда даже самые лучшие продукты могут полностью очистить компьютер от всех следов активности вредоносных программ – многое приходится восстанавливать вручную или с использованием сторонних утилит», – разъяснил эксперт.

По его словам, слухи о падении эффективности антивирусных программ все же преувеличены.

«Антивирус будет еще многие годы служить как основное средство обеспечения безопасности домашнего или корпоративного компьютера. Задача же тестовых лабораторий заключается в совершенствовании методов анализа, отвечающих современным условиям», – резюмировал Д. Слободенюк (*IT Expert* (<http://itexpert.org.ua/rubrikator/item/22160-sovremennie-antivirusnie-programmi-ispolzuiut-preventivnie-technologiei-blokirovaniya-dslobodeniuk.html>)). – 2013. – 29.01).

Эксперт в области информационной безопасности, генеральный директор компании eScan MicroWorld Г. Раммурти полагает, что 80 % пользователей смартфонов не знают о существовании мобильных угроз в принципе. Об этом сообщает DailyComm.

Изменения, происходящие в сегменте планшетов и смартфонов приведут к дальнейшему росту атак на устройства и краж личной информации. Так, киберпреступники разрабатывают приложения, которые могут устанавливать на телефон дополнительные компоненты, красть информацию, говорит эксперт.

Самой популярной мишенью для киберпреступников является операционная система Google Android, под управлением которой работают более 75 % смартфонов. Все чаще подозрительные программы маскируются под легитимные приложения, разницу между которыми пользователи зачастую не в состоянии отличить.

За последнее время зафиксировано более 35 тыс. вредоносных приложений, способных собирать информацию о пользователях, при этом антивирусное ПО используют лишь 15 % обладателей устройств под управлением Google Android. По сведениям специалиста, наибольшую угрозу для смартфонов под управлением ОС Android представляют магазины приложений, не принадлежащие разработчику (*IT Expert* (<http://itexpert.org.ua/rubrikator/item/22152-80-obladateley-smartfonov-podverzheni-kiberugrozam.html>). – 2013. – 28.01).

Большинство домашних и офисных сетей Wi-Fi защищены от несанкционированного доступа с помощью надежного пароля. Это означает, что пользователь, забывший сложное кодовое слово может оказаться в непростой ситуации. В некоторых случаях вам поможет приложение WirelessKeyView от Нира Софера (Nir Sofer), известного разработчика полезных утилит для Windows. С помощью предлагаемого инструмента вы сможете быстро и без труда извлечь необходимую вам информацию непосредственно «из памяти» операционной системы.

Предлагаемая небольшая утилита позволяет восстанавливать пароли к сетям, защищенных с помощью механизмов WEP/WPA. За хранение этой информации на вашем компьютере отвечает системная служба «Wireless Zero Configuration» (системы на базе Windows XP) или «WLAN AutoConfig» (Windows Vista, Windows 7 и 8, а также Windows Server 2008).

Все, что вам нужно сделать, это запустить бесплатное портативное приложение от имени администратора. Утилита автоматически соберет всю информацию о настройках сети Wi-Fi и позволит сохранить все найденные ключи в отдельный файл (текстовый документ, файл HTML или XML) или скопировать отдельный ключ в буфер обмена.

Как объясняет разработчик, бесплатный инструмент пригодится в тех нередких случаях, когда вы не можете вспомнить пароль от собственной сети, а также позволит обойтись без администратора при подключении к сети WiFi нового устройства (*InternetUA* (<http://internetua.com/vosstanovlenie-parolya-k-seti-wi-fi>). – 2013. – 28.01).

В Германии принят к рассмотрению законопроект об улучшенной защите пользователей от мошеннических бизнес-практик в интернете и по телефону. Об этом сообщает Euronews.

Разработка Федерального министерства юстиции предусматривает, что договоры о розыгрышах, которые заключаются по телефону, считаются действительными только тогда, когда подтверждены письменно, по факсу или E-mail.

К тому же, граждане должны быть лучше защищены от сомнительных методов некоторых фирм-взыскателей. Они снова и снова пытаются взыскать несуществующие долги. Поэтому в будущем им придется предоставлять

детальные отчеты о том, как возникли соответствующие тарифы. Предприятия будут проверяться строже.

Помимо этого, Федеральное правительство хочет сдержать поток штрафов за запрещенные скачивания программ, видео и музыки. Адвокаты по нарушению авторских прав давно превратили это в успешный бизнес. В будущем за первое нарушение авторского права адвокаты смогут выставить предупредительный штраф только до 155,30 евро (*IT Expert* (<http://itexpert.org.ua/rubrikator/item/22264-germaniya-primet-zakon-protiv-moshennichestva-v-internete.html>)). – 2013. – 31.01).

Согласно результатам Ежегодного отчета Cisco по информационной безопасности (Cisco 2013 Annual Security Report, ASR) и глобального исследования Cisco Connected World Technology Report (CCWTR), информационная безопасность компаний становится уязвимой из-за того, что сотрудники стремятся к повсеместному использованию мобильных устройств, а граница между работой и личной жизнью все более размывается.

Исследование Cisco в области информационной безопасности развеяло популярный миф, согласно которому угрозы возникают главным образом тогда, когда пользователь занимается в сети не вполне приличными делами. Сегодня сетевые злоумышленники фокусируют внимание не столько на порнографических, фармацевтических и игровых сайтах, сколько на обычных сетевых ресурсах с массовой аудиторией, таких как популярные поисковые механизмы, розничные магазины и социальные сети. Более того, отчет Cisco показал, что вредоносный контент можно «подцепить» на сайтах интернет-магазинов в 21 раз чаще, а в поисковых механизмах – в 27 раз чаще, чем на сайтах, специально созданных хакерами. Так, вероятность загрузки вредоносного контента при просмотре онлайн-рекламы в 182 раза выше, чем на порнографических сайтах.

Информационная безопасность бизнеса попадает под угрозу во многом потому, что сотрудники предпочитают работать в привычной для себя манере, повсеместно используя одни и те же устройства и приемы – в офисе, дома, по дороге на работу и домой. Угрозы, создаваемые этой тенденцией, получившей название «консьюмеризация», усугубляются еще одним трендом, раскрытым в отчете Cisco Connected World Technology Report, где говорится о поведении сотрудников поколения «игрек». Большинство (91 %) из них считают, что эпоха повышенного внимания к вопросам конфиденциальности личных данных безвозвратно ушла в прошлое. Треть поколения «игрек» вообще не задумывается о том, где и как хранится их персональная информация. Эти люди охотно сообщают личные данные, чтобы получить доступ в социальные сети. Более того, все больше специалистов из поколения «игрек» из разных стран предоставляют свои данные сайтам интернет-магазинов с большей готовностью, чем IT-отделам

компании-работодателя, отвечающим за сохранность и защиту личных данных и устройств.

Окончив колледж и получив работу, представители поколения «игрек» испытывают на прочность корпоративную культуру и политику компании в области безопасности, требуя от работодателя свободы использования социальных сетей, личных устройств и методов мобильной работы. Предыдущие поколения никогда не выдвигали подобных требований. С утра большинство молодых людей поколения «игрек» заходят в социальные сети, работают с электронной почтой и текстовыми сообщениями (так поступают трое из четырех опрошенных во всех странах, где проводилось исследование). Почти половина респондентов выполняет похожие задачи за обеденным столом, треть – в ванной и одна пятая – за рулем автомобиля. Этот стиль жизни все шире распространяется в корпоративной среде, определяя будущее рабочей среды и новые параметры поиска талантливых сотрудников. К сожалению, исследование показало, что интернет-привычки нового поколения сотрудников создают серьезные угрозы безопасности, с которыми компании никогда раньше не сталкивались (*InternetUA* (<http://internetua.com/kiberugrozi-vihodyat-iz-teni>)). – 2013. – 05.02).

Компания Symantec объявила об открытии новой угрозы – Android.Exprespat. Преступники создают поддельные магазины приложений и воруют с их помощью персональную информацию пользователей, сообщает oborot.ru

Android.Exprespat был обнаружен в начале этого года, но за время своего недолгого, но очень бурного существования программа смогла собрать много информации. Так лишь с 13 по 20 января Android Express's Play, одно из поддельных магазинов приложений, насчитывает более 3000 посещений – и это лишь часть общей картины.

По оценкам Symantec, за все время нарушители могли похитить от 75 до 450 тысяч записей личных данных.

Учитывая тот факт, данная схема нарушений является новой, специалисты прогнозируют, что количество подобных ситуаций в ближайшее время будет лишь расти. Так создатели Exprespat уже зарегистрировали новый домен, где находится еще одна версия их «магазина». Никаких контактных данных «магазин» не содержит, как нет у него и названия. Эксперты считают, что это может говорить о том, что проект только готовится к запуску.

Обезопасить себя от мошенников пользователи Android могут достаточно просто. Во-первых, не нужно переходить по подозрительным ссылкам от незнакомых людей. Во-вторых, скачивать приложения нужно лишь с надежных ресурсов (*IT Expert* (<http://itexpert.org.ua/rubrikator/item/22296-poddelnie-magazini-android-prilozheniy-voruiut-lichnie-dannie-polzovatele.html>)). – 2013. – 31.01).

Вслед за резонансными взломами The Wall Street Journal, The New York Times и Twitter, компания Yahoo признала, что ее почтовый сервис также мог быть взломан, а взломанные аккаунты использованы для рассылки спама. Сложно сказать, являются ли предыдущие взломы и взлом Yahoo связанными между собой, но цели последнего взлома, судя по всему, отличаются от ранее совершенных взломов.

Согласно информации антивирусной компании Bitdefender, в случае с Yahoo, хакеры использовали ряд уязвимостей в безопасности программного обеспечения почтового сервиса Yahoo и перехватывали сессионные файлы-cookie, что позволяло им захватить контроль над пользовательским интерфейсом и рассылать через него спам, используя также систему сокращения ссылок bit.ly. Изначально кампания была ориентирована на западных пользователей, так как использовала только мошеннические письма в стиле сообщений новостного сайта MSNBC, позже мошенники начали рассылать традиционные для таких кампаний предложения о домашнем заработке через интернет.

В Bitdefender говорят, что по их данным мошенники использовали для проведения атаки специальный код на JavaScript, который использовал XSS-уязвимость, впервые появившуюся в Yahoo Developer Network и связанную с передачей cookie. Ранее многие эксперты по сетевой безопасности неоднократно критиковали компании за использование сессионных cookie-файлов без соответствующего механизма защиты. Так, в случае с атакой имело место использование так называемых supercookie, то есть сессионных файлов, которые выдаются сервером при авторизации пользователя на двух и более разных порталах одного оператора. Как правило, такие файлы-идентификаторы связаны с поддоменами и выдаются основными доменами в отношении доменов более низкого уровня.

Подобная система организации логична и удобна, но лишь тогда, когда у оператора программное обеспечение, лишенное XSS-уязвимостей. Так, в случае с Yahoo, использование файлов от developer.yahoo.com в некоторых случаях давало расширенный доступ к mail.yahoo.com, что является уязвимостью. Ранее нечто подобное было найдено во многопользовательской версии системы Wordpress.

В Bitdefender говорят, что обнаружили проблему с сайтами Yahoo в среду и в четверг уведомили об этом саму интернет-компанию. Сейчас, как заверяют в последней, проблема уже ликвидирована. Однако в Bitdefender говорят, что в программное обеспечение Yahoo уже не менее месяца не вносилось никаких существенных изменений и проблема должна была существовать как минимум на протяжении этого срока (<http://internetua.com/v-pocstovoi-sisteme-Yahoo-obnarujena-sereznaya-uyazvimost>). – 2013. – 04.02).

Паролі більше 16 тис. користувачів соціальної мережі Facebook виявилися викрадені троянською програмою, повідомили в прес-службі розробника антивірусного програмного забезпечення ESET.

Зокрема, у заяві йдеться про те, що троянська програма була розроблена спеціально для цієї мети, а шкідливий код був призначений для розкрадання персональної інформації користувачів Facebook і їхньої статистики у грі Texas HoldEm Poker.

«Це ігровий додаток, створений компанією Zynga, є абсолютно легальним. За даними AppData, щомісяця до Texas HoldEm Poker звертаються близько 35 млн активних користувачів», – розповіли в ESET. Експерти прийшли до висновку, що найбільш схильною зараженню країною став Ізраїль. З'ясувалося, що зловмисник використовував шкідливу програму для отримання облікових даних користувачів Facebook, ігрових очок у Texas HoldEm Poker, а також даних про кредитні картки гравців (***Високий Замок*** (<http://www.wz.lviv.ua/news/27061>)). – 2013. – 05.02).

Google предлагает хакерам взломать свою операционку. Когда речь заходит о плате за сведения об уязвимых местах в продуктах Google, интернет-гигант никогда не скупится. Но на этот раз предлагаемая компанией сумма особенно впечатляет: общий призовой фонд на конкурсе хакеров Pwnium, который состоится в марте в Ванкувере – \$3,14159 млн (цифра повторяет математическую константу «пи»). Эти деньги достанутся тем, кто найдет прорехи в системе безопасности операционной системы Chrome OS, установленной на ноутбуке Samsung Chromebook серии 5 550. Любой участник соревнований, которому удастся перехватить управление веб-браузером на этом ноутбуке, получит \$ 110 000. А если хакер удержит систему под контролем и после ее перезагрузки, то призовые составят \$ 150 000.

По сравнению с предыдущими хакерскими конкурсами Google существенно увеличила вознаграждение за информацию, которая поможет устранить ошибки в ее продуктах. Впрочем, огромная сумма приза – это, скорее, маркетинговый ход. На предыдущих конкурсах Pwnium компания уже предлагала призовой фонд в размере \$1 млн и \$2 млн, но максимальная сумма выплаты за взлом веб-браузера Chrome не превышала \$60 000.

Особенность нынешнего конкурса в том, что на этот раз Google нацелит хакеров не на веб-браузер Chrome, а на Chrome OS. Крупное вознаграждение, по замыслу компании, привлечет внимание экспертов по безопасности к этой основанной на веб-технологиях операционной системе. Обычно Chrome OS хвалят за высокий уровень защиты от взлома, но у нее нет и малой толики той популярности, которой пользуется веб-браузер Chrome.

«Возросшая сумма награды отражает то, насколько сложнее обеспечить безопасность Chrome OS в сравнении с традиционными операционными системами», – сообщает компания в своем блоге.

Хакерский конкурс Google состоится одновременно с соревнованиями Pwn2own, которые компания HP проводит в рамках инициативы Zero Day. В ходе этого состязания, которое также частично поддерживает Google, хакеры попытаются взломать сразу несколько веб-браузеров и популярных дополнений к ним, таких как Adobe Flash и Oracle Java. Участники получают \$100 000 за взлом Google Chrome или Internet Explorer 10, \$65 000 – если преодолеют защиту Safari и \$ 60 000 – если преуспеют во взломе Firefox. Несмотря на внушительные призовые, эксперты отмечают, что хакеры заработают больше, если будут продавать информацию об уязвимых местах не поставщикам продуктов, а государственным организациям, использующим эти сведения для хакерских атак и слежки. **Ч. Бекрар, исполнительный директор французской компании Vipre** (занимается проблемами IT-безопасности. – Forbes), уверяет, что не продал бы Google секреты уязвимых мест в Chrome даже за \$1 млн. «Мы не желаем предоставлять компаниям никакой информации о том, как сделать их продукты безопаснее. Мы будем предлагать эти сведения нашим клиентам», – говорит Ч. Бекрар.

Тем не менее, некоторые хакеры все же предпочитают получать вознаграждение от Google, а не продавать свои секреты на более доходном рынке. Например, на последнем конкурсе Pwnium вознаграждение в размере \$ 60 000 за взлом веб-браузера Chrome получил российский студент С. Глазунов.

Вознаграждение в \$3,14159 млн отражает любовь Google к необычным числам. В течение долгого времени компания предлагала за информацию о серьезных уязвимых местах в своих продуктах приз в \$31 337. На хакерском жаргоне, в котором цифры используются вместо букв, это число означает слово «элитный» (*Газета Донбасс* (<http://donbass.ua/news/technology/security/2013/01/30/google-predlagaet-hakeram-vzломat-svoju-operacionku-za-solidnoe-voznagrazhdenie.html>).– 2013. – 30.01).

Компания Google представила сервис «Координатор», сообщается в Google Enterprise Blog. Он позволяет руководителям предприятий, сотрудники которых работают «в полях» (например, такси или служба доставки пиццы), видеть текущее местоположение людей на карте и координировать их действия. Например, получив заказ, администратор компании сможет понять, кто из сотрудников свободен и находится ближе всех к нужному месту, и отправить его туда.

Прибыв на место, работник «зачекинится» в заданном пункте, и администратор увидит, что он приступил к выполнению задания.

Администраторы могут работать с «Координатором» через веб-версию, а работники – со смартфона или планшета на базе Android. Google готов предоставить API «Координатора» сторонним компаниям, чтобы они построили систему в уже существующие проекты.

Сейчас «Координатор» работает в режиме бета-версии. Сервис является платным. До 1 сентября он будет стоить 15 долларов в месяц за одного пользователя. После этой даты цена возрастет (*InternetUA* (<http://internetua.com/Google-zapustila-servis--koordinator>)). – 2013. – 14.01).

В Евросоюзе убеждены, что компания Google, пользуясь своим почти монопольным положением, искажает результаты поисковых запросов таким образом, чтобы пользователи переходили на ее собственные сервисы, что искажает запросы и снижает конкуренцию. Об этом заявил еврокомиссар по конкуренции Х. Альмуния.

В связи с этим он намерен выдвинуть к Google требование изменить способ отображения результатов поиска. В случае отказа подчиниться требованиям Брюсселя, против компании может быть выдвинуто формальное обвинение в нарушении антимонопольного законодательства.

«Мы все еще изучаем этот вопрос, но, по моему убеждению, Google перенаправляет трафик. Они монетизируют свой поиск и используют доминирующее положение на рынке для получения сверхприбылей», – сказал Х. Альмуния.

Стоит отметить, что расследование Евросоюза деятельности Google и механизмов создания искусственного содействия собственным сервисам в ущерб конкурентам длится уже два года. Со своей стороны, представитель Google Э. Верни сообщил, что его компания продолжает сотрудничать с Еврокомиссией.

Напомним, что в начале января текущего года Google смог избежать обвинений в нарушении антимонопольного законодательства США. Федеральная торговая комиссия США не обнаружила нарушений законов Соединенных Штатов в функционировании компании (*InternetUA* (<http://internetua.com/Google-obvinili-v--podkrucivanii--rezultatov-poiska>)). – 2013. – 14.01).

В Гааге состоялась официальная церемония открытия Европейского центра по борьбе с киберпреступностью (European Cybercrime Centre, EC3). Новая структура призвана оказывать информационную, оперативную и экспертную поддержку расследованиям на региональном и международном уровнях. EC3 будет функционировать на базе Европола, сообщает cybersecurity со ссылкой на блог «Лаборатории Касперского».

Данная организация учреждена в рамках стратегии внутренней безопасности ЕС, принятой 3 года назад, и укомплектована новейшими технологиями. Новую команду составили лучшие специалисты Европола, а также академические и security-эксперты из стран-участниц Евросоюза. EC3 будет заниматься сбором и обработкой данных по киберинцидентам на территории Европы, производить экспертную оценку интернет-угроз,

стимулировать информационный обмен, разрабатывать и насаждать передовые методы профилактики и расследования киберпреступлений, растить новые кадры, оказывать помощь правоохранительным и судебным органам, а также координировать совместные действия заинтересованных сторон, направленные на повышение уровня безопасности в европейском киберпространстве.

В развитие международного сотрудничества на церемонии открытия ЕСЗ было подписано совместное заявление Европола и Иммиграционной и таможенной полиции США (Immigrations and Customs Enforcement, ICE), в котором обе стороны выразили свою готовность объединить усилия в борьбе с киберпреступностью: оказывать друг другу необходимую техподдержку, проводить совместные тренинги, обмениваться соответствующей информацией.

Согласно результатам последнего опроса, проведенного Eurobarometer, вопросы безопасности интернета сильно тревожат жителей Евросоюза. 89 % опрошенных не решаются публиковать свои данные онлайн, опасаясь за их сохранность; 74 % отметили, что риск стать жертвой киберпреступления за последний год возрос; 12 % имеют горький опыт знакомства с интернет-мошенниками.

Объекты внимания ЕСЗ пока ограничены тремя видами преступной деятельности в интернете. Это организованное онлайн-мошенничество, причиняющее большой ущерб финансовым организациям и их клиентам; распространение детской порнографии, кибератаки на ключевые инфраструктуры и информационные системы. По оценке Европола, количество махинаций с платежными картами европейских эмитентов в последние годы уменьшилось – благодаря применению передовых технологий защиты финансовых операций, в первую очередь, Chip-and-PIN (*IT Expert* (<http://itexpert.org.ua/rubrikator/item/21788-v-evrope-ofitsialno-otkrit-tsentr-po-borbe-s-kiberprestupnosti-ec3.html>)). – 2013. – 18.01).

Законопроект, касающийся стратегии кибербезопасности Евросоюза и циркулирующий еще до официального его принятия, предполагает разглашение государственными и частными организациями инцидентов безопасности, независимо от того, пострадали ли персональные данные. Таким образом, Евросоюз стремится обеспечить реализацию высоких стандартов безопасности для технологических компаний и критической инфраструктуры, сообщает securitylab.ru.

В интервью Financial Times *вице-президент Еврокомиссии по цифровым технологиям Н. Кроус (Neelie Kroes)* сообщила, что данная директива направлена на создание инициативы среди частных компаний для отслеживания инцидентов безопасности, что должно помочь правительствам разных государств повысить общий уровень защищенности.

Первоочередная задача документа – это защита пользователей Евросоюза от интернет-атак, поскольку некоторые страны Европы сильно отстают от США в реализации подобных программ. В отличие от других законопроектов, где требуется разглашение только в случае компрометации персональных данных, предложенный законопроект имеет более широкий спектр действия, распространяясь на такие происшествия, как DDoS-атаки, компрометацию сетей, мошенничество и стихийные бедствия.

Проблема заключается в том, что требование от организаций разглашать инциденты безопасности предполагает, что организации знают о том, что на них была совершена атака. Дело в том, что многие организации могут никогда и не узнать о совершенной атаке, либо же узнать об этом по прошествии большого промежутка времени.

Приобретение защитных технологий сможет помочь выполнять требования, описанные в законопроекте, в случае их корректного внедрения и должного контроля. В довершение ко всему, соблюдение указанного требования повлечет за собой дополнительные расходы для организаций. Ожидается, что законопроект будет представлен общественности в конце текущего месяца (*IT Expert* <http://itexpert.org.ua/rubrikator/item/21922-evropeytsev-obyazhut-soobschat-o-kiberatakach-nezavisimo-ot-togo-postradali-li-personalnie-dannie.html>). – 2013. – 22.01).

В Київській міській державній адміністрації почала функціонувати система електронного документообігу. Про це повідомив заступник голови КМДА – керівник апарату О. Пузанов.

За його словами, система «Єдиний інформаційний простір територіальної громади міста Києва», що працює в КМДА, зв'язує такі напрямки, як: доступ до публічної інформації, звернення громадян та службове діловодство. Опрацювання запитів на інформацію здійснюється з урахуванням особливостей законів України «Про доступ до публічної інформації» та «Про захист персональних даних».

В КМДА, Секретаріаті Київради та районних адміністраціях вже встановлено 1500 автоматизованих робочих місць користувачів цієї системи, забезпечена одночасна безперебійна робота технічних і програмних засобів на усіх ланках діловодного процесу.

«Ми ставимо за мету взагалі відмовитися від звичайного паперового обігу. Документ, який потрапляє до КМДА, сканується, отримує унікальний реєстраційний номер, та далі рухається між підрозділами в електронному вигляді», – розповів О. Пузанов.

Для забезпечення електронного обігу документів, встановлено робочі місця діловодів, обладнання яких дозволяє сканувати папери, вносити сканкопії до системи, та проводити швидкий пошук електронних документів. Завдяки використанню електронних цифрових підписів, папери оперативно проходять між підрозділами у сканованому вигляді. З 1 січня 2013 року

цифрові підписи мають керівники, а до кінця 2013 року їх отримають усі користувачі системи.

Наступним етапом впровадження системи «Єдиний інформаційний простір територіальної громади міста Києва», після того, як електронний документообіг почнуть використовувати всі структурні підрозділи КМДА, стане створення єдиного веб-порталу. Там буде зосереджена вся інформація про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, комунальних підприємств, установ та організацій (у тому числі ЖСО, навчальних та медичних закладів). На порталі кияни зможуть дізнаватися про стан виконання поданої заяви, скарги чи звернення а також відслідкувати її місце знаходження.

У 2014 році деякі адміністративні послуги мешканці зможуть отримувати через Інтернет, не виходячи з дому чи офісу. Громадянам не треба буде відвідувати дозвільні центри чи державні установи – лише ввести дані картки киянина для визначення особи, заповнити необхідні електронні форми, у разі потреби додати скановані копії документів, здійснити оплату банківською картою та отримати дозвільний документ електронною поштою, чи навіть, прямо на сайті. При цьому зберігатиметься також можливість традиційного, особистого звернення та паперового листування.

Нагадаємо, що «Міська цільова програма розвитку електронного урядування в місті Києві на 2012-2014 роки» була затверджена рішенням Київради 10 листопада 2011 року. Вона передбачає реалізацію комплексного та індивідуалізованого підходу до надання адміністративних послуг користувачам з одночасним усуненням їх від безпосереднього контакту з державними службовцями (*Київська міська державна адміністрація* (<http://kievcity.gov.ua/novyny/2141>). – 2013. – 18.01).

ОЦІНКИ, ПРОГНОЗИ, ПРОПОЗИЦІЇ

Уряду необхідно підсилити комунікацію з громадськістю

Необхідність підсилення системних програмних дій з активізації внутрішнього конкурентоздатного виробництва, програм імпортозаміщення й локалізації виробництва є для України принципово важливою. Особливо виходячи з від'ємної тенденції розвитку промислового виробництва, обсяги якого в грудні 2012 року у відношенні до грудня 2011 року становили мінус 7,6%, вважає *президент УСПП, народний депутат, радник президента України Анатолій Кінах*.

Така ситуація, на його переконання, вимагає дуже серйозних дій перш за все з удосконалення грошово-кредитної системи, створення сприятливих ринкових умов доступу до кредитних ресурсів, здешевлення їх вартості як для фізичних, так і юридичних осіб. «Без доступних кредитів немає

перспектив для розвитку ні у малого, ні у великого бізнесу», – каже президент УСПП.

Для активізації внутрішнього виробництва, вважає А.Кінах, Кабінет міністрів та Національний банк України повинні розробити і затвердити програму спільних дій, попереднього обговоривши її з парламентарями, експертами й об'єднаннями бізнесу. «Найпильнішу увагу слід приділити питанню залучення інвестицій в розвиток української економіки. Уряду варто підготувати і якнайшвидше задіяти заходи з протидії рейдерству, підсилити роботу у питаннях правового захисту прав інвесторів тощо», – наголошує народний депутат.

Також, за його словами, має бути підсилена експортна політика уряду. Варто розробити і затвердити Державну програму реалізації експортного потенціалу України, сформуванню необхідну інфраструктуру, відновивши доступ бізнесу до кредитів, вдосконаливши систему страхування ризиків, гарантій, що принципово важливо для участі українських компаній в тендерах і конкурсах на постачання експортної продукції.

«Паралельно треба працювати над поступовим, поетапним зниженням обсягів тіньової економіки. Промисловці і підприємці підтримують ті пропозиції уряду, що стосуються оподаткування предметів розкоші, наведення порядку у Фондах соціального страхування, питаннях трансферного ціноутворення тощо. Однак важливо, щоб всі ці напрямки, від яких залежать результати 2013 року, реалізовувалися в рамках державно-приватного партнерства, у тісному діалозі з експертним середовищем, постійних комунікація з тими людьми, які створюють робочі місця, платять податки. В протилежному випадку позитивного результату не слід очікувати», – резюмує Анатолій Кінах (*Сайт Українського союзу промисловців та підприємців (<http://www.uspp.org.ua/news/3235.uryadu-neobkhidno-pidsiliti-komunikaciyu-z-gromadskistyuu.htm>). – 2013. – 23.01*).

Мін'юст пропонує вилучити з Податкового кодексу положення, які ускладнюють ведення бізнесу.

Міністерство юстиції пропонує вилучити з Податкового кодексу положення, які визначають бланки марок акцизного податку, торгові патенти, свідоцтва платника єдиного податку документами суворого обліку (звітності).

Відповідний законопроект з метою громадського обговорення виставлено на сайті Мін'юсту (www.minjust.gov.ua, рубрика «Обговорюємо законопроекти»).

Передбачається, що у результаті вилучення із законодавства указаних положень будуть усунуті норми, які безпідставно ускладнюють ведення бізнесу.

Законодавча ініціатива обґрунтовується тим, що виготовлення бланків документів суворого обліку є витратною процедурою. Вартість відповідного документа та бланків, а також вартість послуг, яка включає видачу таких

документів, є причиною безпідставного стягнення додаткових коштів та ускладнень при веденні бізнесу.

При цьому, відповідні витрати нерідко є невиправданими, оскільки не гарантують співмірного захисту від протиправних посягань на права чи власність кінцевого споживача. Крім того, існування бланків суворого обліку провокує виникнення корупційних ризиків.

Планується, що вилучення із законодавства відповідних положень дозволить здешевити вартість бланків необхідних документів та зменшити плату за надання адміністративних послуг. Крім того, будуть зменшені корупційні ризики та причини для безпідставного стягнення додаткових коштів з суб'єктів підприємницької діяльності.

У разі ухвалення законопроекту передбачається базове відстеження його результативності – через два роки з дня введення в дію, а також періодично – раз на три роки.

Зауваження та пропозиції до проекту закону прийматимуться від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань протягом місяця з дня оприлюднення на адресу: м. Київ, вул. Городецького, 13, Міністерство юстиції, Управління конституційного та адміністративного законодавства Департаменту конституційного, адміністративного та соціального законодавства, або на адресу електронної пошти – dep_const@minjust.gov.ua

(Урядовий портал
http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246000921&cat_id=244277212). – 2013. – 28.01).

Благодаря объединению налоговой и таможенной служб, на базе которых создано Министерство доходов и сборов, общее количество работников органов, которые реорганизуются, сократится на 5,8 тыс., что составляет 8,2%, сообщает пресс-служба Министерства доходов и сборов.

Такое решение приняло сегодня Правительство, установив предельную численность новообразованного Министерства и его территориальных органов.

Сокращение произойдет в первую очередь за счет оптимизации функций, которые будет выполнять ведомство, внедрения новых технологий в работе, в частности компьютеризации видов работ и тому подобное.

«Штат нового ведомства сегодня был утвержден Кабинетом Министров Украины», – сообщил *Министр доходов и сборов Александр Клименко* на учредительной встрече с членами рабочей группы, занимающейся разработкой концепции работы нового министерства.

К созданию концептуальной модели привлечены лучшие эксперты Налоговой и Таможенной служб, аудиторы авторитетной международной компании PriceWaterHouseCoopers, которые раньше работали над стратегией реформирования налоговой политики Украины, а также ведущие ученые.

В частности, среди других разрабатывать концепт нового ведомства будут директор Института экономики и прогнозирования НАН Украины Валерий Геец и Крис Уэйлс, бывший советник британского премьера Гордона Брауна. Именно Уэйлс был одним из правительственных специалистов, которые провели аналогичное объединение таможи и налоговой службы в единую организацию в Великобритании весной 2005 года.

На сегодня ГНСУ и таможенная служба вместе имеют 71,2 тысячи работников. После реорганизации в едином органе работать 65,4 тысячи сотрудников.

Вместе с тем, подчеркнул Министр доходов и сборов Александр Клименко, внезапного массового увольнения служащих не будет – судьба каждого работника будет решаться индивидуально, с учетом его квалификации.

«Реорганизация будет проходить синхронно с переподготовкой кадров, внедрением электронного документооборота и развитием новых сервисов автоматического дистанционного обслуживания. Минимально необходимое количество чиновников, и вместе с тем укрепления корпуса специалистов, непосредственно работающих с плательщиками – вот ключевые задачи, которые нужно решить в процессе создания Министерства», – подчеркнул Александр Клименко.

Министр добавил, что украинская версия объединенного таможенно-налогового ведомства должно быть не менее эффективной, чем европейские аналоги.

«Многие страны пошли по этому пути, получив в результате экономии бюджетных средств, оптимизацию процессов управления и согласованность действий органов власти в регулировании бизнес-климата. Мы ставим перед собой задачу также получить весомые положительные результаты от этой реорганизации», – подчеркнул Александр Клименко.

Английский эксперт Крис Уэйлс, в свою очередь, отметил, что именно таким образом осуществлялось создание Комитета в налоговых и таможенных делах в Британии.

«Фундаментальная задача – сохранить существующую систему, и дальнейшими действиями совершенствовать ее, а не разрушать. Единое руководство таможенными пошлинами и налогами должно повысить эффективность управления этими процессами, но никак не задеть бизнес», – отметил британский специалист.

Планируется, что рабочая группа публично представит концепцию работы Миндоходов 17 января этого года (*Обозреватель* (<http://obozrevatel.com/politics/83621-iz-za-obedineniya-nalогоvoj-i-tamozhennoj-sluzhb-bez-raboty-ostalis-6-tyis-chelovek.htm>). – 2013. – 10.01).

Налоговая служба пока не намерена отслеживать доходы граждан по фотографиям в социальных сетях.

Об этом сообщил *министр доходов и сборов Александр Клименко*, комментируя свои предыдущие заявления.

«Я просто наводил пример, как британская налоговая служба обрабатывает доходы граждан. Мы сегодня говорим, что будет закон об общем декларировании и в рамках этого закона есть много методов оценки доходов граждан. И как пример я привел их работу в социальных сетях. Знаю, это нашло очень яркое отражение в блогосфере и активно сегодня дискутируется», – отметил Клименко.

Он подчеркнул, что сегодня в Украине это невозможно.

Напомним, в конце прошлого года в интервью журналу «Эксперт» А.Клименко заявил, что в рамках осуществления инициативы по внедрению всеобщего декларирования доходов гражданами его ведомство изучает иностранный опыт. В качестве примера он привел Великобританию, где налоговики сопоставляют доходы и расходы граждан по 25 различным базам данным, вплоть до записям в соцсети Facebook. Многие СМИ интерпретировали заявление чиновника как намерение внедрить такой опыт и в Украине (*Левый берег* (http://economics.lb.ua/state/2013/01/09/184932_nalogovaya_otslezhivat.html)). – 2013. – 09.01).

Володимир Семиноженко: Частка ІТ-індустрії у ВВП вже до 2015 року може досягнути 2-3%.

Бізнес в галузі ІТ переважним чином базується на інтелектуальному ресурсі. Однак, працівникам неможливо платити високі зарплати в тому випадку, якщо близько 70% іде на податки. Саме тому одним з основних наслідків введення пільгових ставок для галузі буде виведення її з тіні. На цьому наголосив *голова Держінформнауки Володимир Семиноженко*, коментуючи вплив податкових пільг на розвиток ІТ.

На його думку, ІТ-компанії поступово будуть відмовлятися від використання «сірих» схем, що в перспективі дозволить їм створювати нові «легальні» робочі місця, розширювати участь у міжнародній кооперації та активніше залучати інвестиції. «Наш ІТ-бізнес отримає можливість частіше братися за проекти, які робляться «під ключ», замість того, щоб працювати на підряді в іноземних компаній», – впевнений В. Семиноженко.

Голова Держінформнауки вважає, що щорічні темпи зростання галузі на 40, а то і 50% цілком реальні. При таких темпах частка ІТ-індустрії у ВВП уже до 2015 року може досягти 2-3%.

«Це принципово важливо для структурної модернізації нашої економіки, на що сьогодні спрямовані консолідовані зусилля влади. Розвиток високотехнологічних секторів і, в першу чергу, ІТ зробить нашу економіку менш чутливою до кон'юнктурних коливань на світових ринках, від чого сьогодні потерпають сировинні галузі. Крім того, виробництво в сучасні секторах дає найбільшу додаткову вартість, дозволяючи позитивно впливати на торговельний і платіжний баланси», – підсумував він (*Урядовий портал*

http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245946349&cat_id=244277212). – 2013. – 09.01).

Правительство подготовило законопроект, которым будет позволено в текущем году выпустить финансовые векселя для возврата НДС на 17 млрд грн. Таким образом, Министерство доходов и сборов хочет упростить порядок бюджетного возмещения НДС и предоставить бизнесу возможность учитывать в налоговом кредите отрицательное значение суммы НДС уже с текущего отчетного периода.

Отметим, что по закону, получение предприятиями НДС не деньгами, а векселями будет добровольным. Бумаги в основном будут необходимы для погашения сумм, выигранных предприятиями в судах и не заложенных в планы.

Глава правления Совета национальных бухгалтеров и аудиторов Елена Макеева уверена, что выпуск финансовых векселей улучшит статистику, но не финансовое состояние бизнеса («Газета «Донбасс» (<http://donbass.ua/news/economy/2013/02/01/pravitelstvo-budet-vypuskat-specialnye-vekselja-dlja-vozvrata-nds.html>)). – 2013. – 02.01).

Фонд підтримки малого та середнього бізнесу створюють в Житомирі.

– На початковому етапі фонд оперуватиме капіталом у 3 мільйони гривень, які внесуть житомирські бізнесмени-члени Федерації роботодавців України, – каже *Голова Об'єднання організацій роботодавців Житомирської області Сергій Бутенко.*

«Ми вивчили досвід фонду, створеного у Чернівецькій області за ініціативи Дмитра Фірташа. Чернівецький фонд успішно працює і ми маємо намір створити такий самий фонд в Житомирській області», – зазначає він.

За три роки фонд профінансує щонайменше 35 проектів, – стверджує *Голова Житомирської міської організації роботодавців Олександр Онищук.*

«Запуск цих бізнес-проектів дозволить створити не менше 700-800 робочих місць. Це дуже важливо, тому що Житомирська область входить до п'ятірки регіонів з найвищим рівнем безробіття, що сягає 11 відсотків працездатного населення», – зауважує він.

Житомирська область стане другим регіоном, у якому фонд, створений під егідою ФРУ, буде виділяти кошти підприємцям-початківцям для запуску та розвитку власного бізнес-проекту. При цьому особливістю таких фондів є те, що підтримати вони можуть проект в будь-якій галузі економіки.

За оцінками аналітичного центру ФРУ, початок роботи подібних інвестиційних фондів у всіх регіонах дозволить за 5 років створити близько 30 тисяч робочих місць. (*Reporter.ZT.ua (<http://reporter.zt.ua/news/9897->*

[zhytomyrski-pidpriyemtsi-pidtrymaly-initsiatyvu-dmytra-firtasha](#)). – 2013. – 25.01).

Иностранные инвесторы рассматривают Украину как зону для дикой охоты. Глава правления Укрсоцбанка Борис Тимонькин считает, что основная причина ухода иностранных банков из Украины – их незащищенность.

При этом Тимонькин считает, что банковская система в ближайшие годы ничего не потеряет от ухода иностранных банков, поскольку экономического бума в этот период не предвидится и большой потребности в кредитовании не будет.

Банкир также отметил, что сейчас в Украине большинство банков является опасным. «Считайте сами. Исключите иностранные банки, в том числе российские, украинские государственные и десятку крупнейших украинских. Большинство остальных – не банки, а приложение к чьему-то бизнесу, которым в любой момент можно пожертвовать. Они всегда опасны. Не только в кризис. Они создавались не для того, чтобы их финансировать, а чтобы они финансировали», – считает Тимонькин.

Напомним, что в последнее время украинский банковский рынок массово покидают западные банки. В начале нынешнего года стало известно об уходе шведского Swedbank и французской Societe Generale. Ранее Украину также покинули германский Commerzbank, австрийская Erste Group, грузинский Bank of Georgia, чешский Home Credit Bank, шведский SEB
(Левый берег
http://economics.lb.ua/finances/2013/01/23/186684_zapadnie_banki_hotyat_rab_otat.html). – 2013. – 23.01).

БІБЛІОГРАФІЯ З ПИТАНЬ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

С. М. Горбань, зав. сектору НБУВ

Безпека підприємництва

Список літератури з фондів НБУВ

1994–2011 рр.

Статті з періодичних видань, наукових збірників

1. Кавун С. В. Матричная модель системы экономической безопасности предпринимательской деятельности / С. В. Кавун // Вісн. Міжнар. Слов'ян. ун-ту. Сер. Екон. науки. – 2007. – № 2. – С. 18–22.

Ж16622/екон¹

¹ Шифр зберігання в НБУВ

2. Кіфлюк Р. М. Ефективність механізмів державного управління комунальним майном та безпека підприємництва в Україні / Кіфлюк Р. М., Кашевський В. О. // Внутрішня політика держави: сутність, принципи, методологія : наук.-практ. конф. за міжнар. участю, 27 січ. 2005 р. : [У 2 ч.]. – Л., 2005. – Ч. 2. – С. 6–8.

В349390

3. Коваленко Е. В. Роль маркетинговых исследований в обеспечении экономической безопасности предпринимательской деятельности / Е. В. Коваленко // Маркетинг: теория і практика : зб. наук. пр. – Луганськ, 2008. – № 14. – С. 101–105.

Ж69500

4. Кошембар Л. О. Забезпечення ефективного податкового регулювання і фінансової безпеки підприємництва та інвестицій / Л. О. Кошембар // Актуал. пробл. економіки. – 2008. – № 12. – С. 142–152.

Ж23291

5. Купчак Б. Ф. Економічна безпека підприємництва: суть та умови виникнення / Б. Ф. Купчак // Наук. вісн. Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Л., 2010. – Вип. 2. – С. 334–346.

Ж70364/Юр.

6. Левицька О. О. Модернізація функціональної моделі економічної безпеки підприємництва в сучасних умовах / О. О. Левицька // Зб. наук. пр. студ. Нац. ун-т кораблебудування ім. адмірала Макарова. – Миколаїв, 2009. – № 1. – С. 114–119.

Ж73677

7. Маляренко Т. А. Институционализация экономических интересов предпринимательства и экономическая безопасность / Т. А. Маляренко // Зб. наук. пр. Донец. держ. акад. упр. Сер.: Державне управління. – Донецьк, 2002. – Вип. 17. – С. 321–330.

Ж70751/Держ.упр.